

120

120 LET ZOO LIBEREC
... TO TO LETÍ

2024

ZPRÁVA O ČINNOSTI

ZOO LIBEREC, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

OBSAH

A. Úvodní část	3
a. Název a sídlo organizace	4
b. Odpovědní zpracovatelé	4
c. Předmět činnosti	4
d. Mise, vize, hodnoty organizace	6
e. Členství v odborných profesních organizacích	7
f. Soupis pracovišť	7
g. Organogram	8
h. Počet zaměstnanců	9
ch. Přehled poskytnutých informací za rok 2024 dle zákona č. 106/1999 Sb.	10
B. Statistické údaje	11
a. Návštěvnost	12
I. Celková návštěvnost Zoo Liberec	12
II. Zoo	12
III. SEV DIVIZNA	12
IV. Lidové sady – kulturní centrum	13
V. ARCHA	13
b. Inventarizace	14
c. Pohyb zvířat v roce 2024	18
C. Jednotlivé provozy zoo	24
a. Zoologická zahrada	25
I. Stálé expozice	25
II. Záchrana druhů, ex situ projekty	26
III. Projekty in situ	31
IV. Ediční a publikační činnost	34
V. Seznam konferencí a odborných seminářů s účastí pracovníků Zoo Liberec	35
VI. Výzkumné projekty pracovníků Zoo Liberec	36
VII. Jiné výkony a aktivity organizace	36
VIII. Hlavní marketingové aktivity	38
IX. Technické oddělení	40
b. SEV DIVIZNA	42
I. Poslání SEV DIVIZNA Liberec	42
II. Pro školní kolektivy – ekologické výukové programy a jiné výukové aktivity	42
III. Vzdělávací akce pro partnery	44
IV. Finanční zpráva za rok 2024	45
c. ARCHA	46
I. Útulek	46
II. Záchraná stanice pro handicapované volně žijící živočichy	48
d. KC Lidové sady	52
I. LIDOVÉ SADY	52
II. Areál dětského koutku	53
D. Ekonomické ukazatele a opravy	54
a. Analýza tvorby výnosů	55
b. Rozbor výnosů 2024	56
c. Rozbor čerpání rozhodujících položek nákladů	56
d. Zhodnocení nákladů ve srovnání s předchozím rokem	58
e. Plnění soustavy ukazatelů k rozpočtu	59
f. Zhodnocení čerpání účelových prostředků a dotací	60
z veřejných rozpočtů a jejich vypořádání	60
g. Vyhodnocení doplňkové činnosti a mimorozpočtových zdrojů	60
h. Finanční fondy	61
j. Výsledky vnitřní a vnější kontrolní činnosti	62
k. Návrh na rozdělení zlepšeného hospodářského výsledku	62
l. Balance mzdových nákladů za rok 2024 hlavní i vedlejší činnost	62
m. Opravy a údržba nemovitostí	63
n. Realizované investice	63
o. Oprava a údržba movitostí v roce	64
p. Význačné opravy vozového parku a movitých věcí	64
q. Spotřeby základních dodaných energií a spotřeba PHM	64

A. ÚVODNÍ ČÁST

a. NÁZEV A SÍDLO ORGANIZACE

Zoo Liberec, příspěvková organizace
se sídlem Lidové sady 425/1, 460 01 Liberec 1
IČO: 10973583
DIČ: CZ10973583
zapsaná v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Ústí nad Labem v oddíle Pr, vložka 1191
zastoupená MVDr. Davidem Nejedlem, ředitelem organizace

b. ODPOVĚDNÍ ZPRACOVATELÉ

David Nejedlo, ředitel a ARCHA
Romana Zajdová, ekonomka
Luboš Melichar, zoolog
Marta Dostálová, marketing
Aleš Kočí, SEV DIVIZNA
Michal Kadlec, Lidové sady a Dětský koutek

c. PŘEDMĚT ČINNOSTI

HLAVNÍ ČINNOST

- Organizace má poslání v souladu s právem Evropských společenství přispět k zachování biologické rozmanitosti volně žijících živočichů a jejich prostředí, a to prostřednictvím chovu jednotlivých druhů v lidské péči, jakožto záložních populací, se zvláštním zřetelem na záchranu ohrožených druhů; výzkumu divokých druhů v lidské péči i ve volné přírodě a prostředí, ve kterém se vyskytují; účasti na projektech spojených s ochranou volně žijících druhů; a účastí na zdělávání laické i odborné veřejnosti, jakož i v vychovávání veřejnosti k ochraně přírody, v souladu se zákonem o zoologických zahradách č. 162/2003 Sb. Příspěvková organizace soustřeďuje v expozicích a chovatelských zařízeních vybrané druhy zvířat, zejména těch, kterým hrozí vyhubení. Ve spolupráci s národními a mezinárodními institucemi, jejichž členy se může stát, organizuje jejich chov, účastní se výzkumu, vzdělávání a projektů na ochranu divokých druhů v místě jejich přirozeného výskytu. Touto činností se zapojuje do celosvětového úsilí o zachování ohrožených druhů zvířat a prostředí, ve kterém se vyskytují. Ve svých zařízeních může poskytovat i péči handicapovaným či státem zabaveným zvířatům. Expozice slouží i k informování veřejnosti o problémech ochrany přírody a životního prostředí a k soustavnému ekologickému vzdělávacímu a výchovnému působení. Příspěvková organizace vytváří ve svém areálu prostředí vhodné pro oddech návštěvníků a obyvatel města a pro využití volného času. Organizace chová a provádí výzkum druhů v podmínkách, které směřují k zajištění biologických a ochranných požadavků jednotlivých druhů a požadavků na zajištění populace, zdraví a pohody druhů jak v péči člověka, tak

ve volné přírodě. Za tím účelem zejména:

- obohacuje jednotlivým druhům vyhrazené výběhy pro ně specifickými doplňky a udržuje vysokou úroveň chovu, ustájení a reprodukce živočichů s kvalitním programem veterinární péče a výživy a jejich předvádění návštěvníkům; vytváří vyvážené a esteticky účinné prostředí svého areálu jako celku i v jednotlivých expozicích; zabezpečuje výstavbu, rekonstrukci, modernizaci a běžnou údržbu chovatelských, expozičních a dalších technických, hygienických a jiných zařízení určených provozem zoologické zahrady, péči o areál včetně lesoparku a služby návštěvníkům;
- předchází šíření parazitů a původců nákaz z vnějšího prostředí pomocí technických a proti-nákazových opatření; vede o své kolekci živočichů průběžné záznamy způsobem přiměřeným sledovanému druhu; provádí likvidaci odpadů z provozu příspěvkové organizace;
- provádí a účastní se výzkumu prospěšného pro ochranu druhů a jejich biotopů; provádí a účastní se praktické ochrany přírody za účelem ochrany druhů v jejich přirozeném prostředí;
- účastní se vzdělávání formou výuky, publikací a transferem znalostí;
- účastní se školení v ochranných a výzkumných dovednostech nebo výměny informací ve vztahu k ochraně druhů, chovu ohrožených nebo vzácných druhů živočichů v lidské péči s cílem uchování biologické rozmanitosti mimo jejich přirozená stanoviště nebo v jejich přirozeném prostředí, nebo se účastní odborně zajištěného znovu vysazování druhů volně žijících živočichů do původních areálů výskytu /repatriace, reintrodukce/, spolupracuje s národními a mezinárodními institucemi působícími v oblasti péče o životní prostředí ochrany přírody, výzkumu a vzdělávání; v případě potřeby spolupracuje i s dalšími zařízeními, které pro svůj provoz potřebuje.
- Prodává, kupuje, směňuje, dává a přijímá do depozice zvířata k uskutečnění svých chovatelských a expozičních programů a plánů s jinými subjekty v tuzemsku i zahraničí; přijímá dary zvířat; dále je oprávněna darovat zvířata v souladu se zákonem č. 162/2003 Sb. o podmínkách provozování zoologických zahrad v platném znění; tyto úkony provádí buď přímo, nebo za účasti zprostředkovatelských organizací; obdobně získává a vydává rostliny, chovatelská zařízení a prostředky, léky, pomůcky, stroje a další předměty a materiály k zajištění svého provozu; prodává a vyměňuje rostliny včetně pomůcek k jejich pěstování, prodává, vyměňuje a kupuje krmiva a může provádět vlastní výrobu krmiv a vlastní zemědělskou výrobu.
- V oblasti ochrany přírody provádí zpracování odborných studií a poradenství. Organizace podporuje výchovu, vzdělávání a osvětu veřejnosti k ochraně přírody a životního prostředí, zejména pořádáním vzdělávacích aktivit, které mají různou

formu a využívají různých metod. Pro tyto vzdělávací aktivity si zřídila příspěvková organizace mimo jiné specializované středisko ekologické výchovy, jehož náplní je i příprava a realizace ekologických výukových programů a vzdělávání odborné veřejnosti například z řad pedagogů, pracovníků zoo a podobně. Příspěvková organizace dále provádí osvětu návštěvníků především poskytováním informací o vystavených druzích, jejich přírodních stanovištích a úloze v ekosystémech;

- Informuje o ochranných projektech, na kterých spolupracuje nebo je sama realizuje; spolupracuje s národními a mezinárodními organizacemi působícími v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty nebo organizuje součinnost při osvětových a vzdělávacích akcích pro širokou veřejnost; v případě potřeby spolupracuje i s dalšími zařízeními, které pro svůj provoz potřebuje; organizuje v oboru své činnosti odborné vzdělávací aktivity, setkání, sympozia, přednášky, výměnné burzy, výstavy a podobné akce, zajišťuje výrobu informačních a vzdělávacích materiálů.
- Organizace zajišťuje provoz Centra pro zvířata v nouzi, tzn. provoz: útulku pro nalezená a opuštěná zvířata ze zájmových chovů; záchrané stanice pro handicapované živočichy fauny ČR podle § 5 odst. 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny; ekologické vzdělávací stanice;
- Podle zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění platných předpisů, a prováděcích předpisů řídí a koordinuje výkon veřejné správy, a tedy zajišťuje hrazení nákladů spojených s odchycem a karanténováním odchyceného zvířete, není-li jeho chovatel znám: v rámci ochranných a zdlavacích opatření provádí odchyt toulavých psů a koček, popř. jiných na nebezpečnou nákazu vnímavých zvířat v místě a době nařízení zákazu volného pohybu zvířat, provádí odchyt psů a koček a jejich umístění v izolaci Centra v součinnosti s Policií ČR nebo městskou policií, je-li jejich odchyt v zájmu ochrany zdraví lidí a zvířat, popř. v jiném veřejném zájmu; vede o nich evidenci a pečuje o ně podle chovatelských a veterinárních zásad;
- při vydávání odchycených zvířat chovateli postupuje podle § 42 zákona o veterinární péči;
- zajišťuje sběr kadáverů na území města a jejich následnou likvidaci, hradí náklady na odstranění uhybnutého zvířete, není-li jeho majitel znám;
- podle § 1058 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zajišťuje pro města a obce na základě uzavřené smlouvy či objednávky výkon činností orgánu příslušného k přijetí nalezených zvířat;
- zajišťuje předání zvířat původním vlastníkům nebo do náhradní péče novým osvojitelům; jedná s vlastníky zvířat o náhradě nákladů, které vznikly v souvislosti s opatrováním nalezeného zvířete, a po uplynutí marné lhůty od nálezů zvířete zastupuje města a obce ve věcech majetkových v případě převodu

vlastnických práv ke zvířatům

- provádí regulaci toulavých a opuštěných zvířat v souladu s ustanovením § 13 b zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů
- Organizace provozuje vydavatelskou a nakladatelskou činnost.
- Organizace zajišťuje provoz Kulturního a společenského centra Lidové sady a vykonává činnost kulturní, kulturně vzdělávací a zábavní, pořádá kulturní produkce, zábavy, výstavy, veletrhy, přehlídky, kurzy, prodejní a obdobné akce.
- Organizace zajišťuje provoz Dětského koutku v Lidových sadech, kde vytváří prostředí vhodné pro oddech návštěvníků a obyvatel města a pro využití volného času.

DOPLŇKOVÁ ČINNOST

Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona

Hostinská činnost

Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin

Pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor

d. MISE, VIZE, HODNOTY ORGANIZACE

POSLÁNÍ ZOO LIBEREC

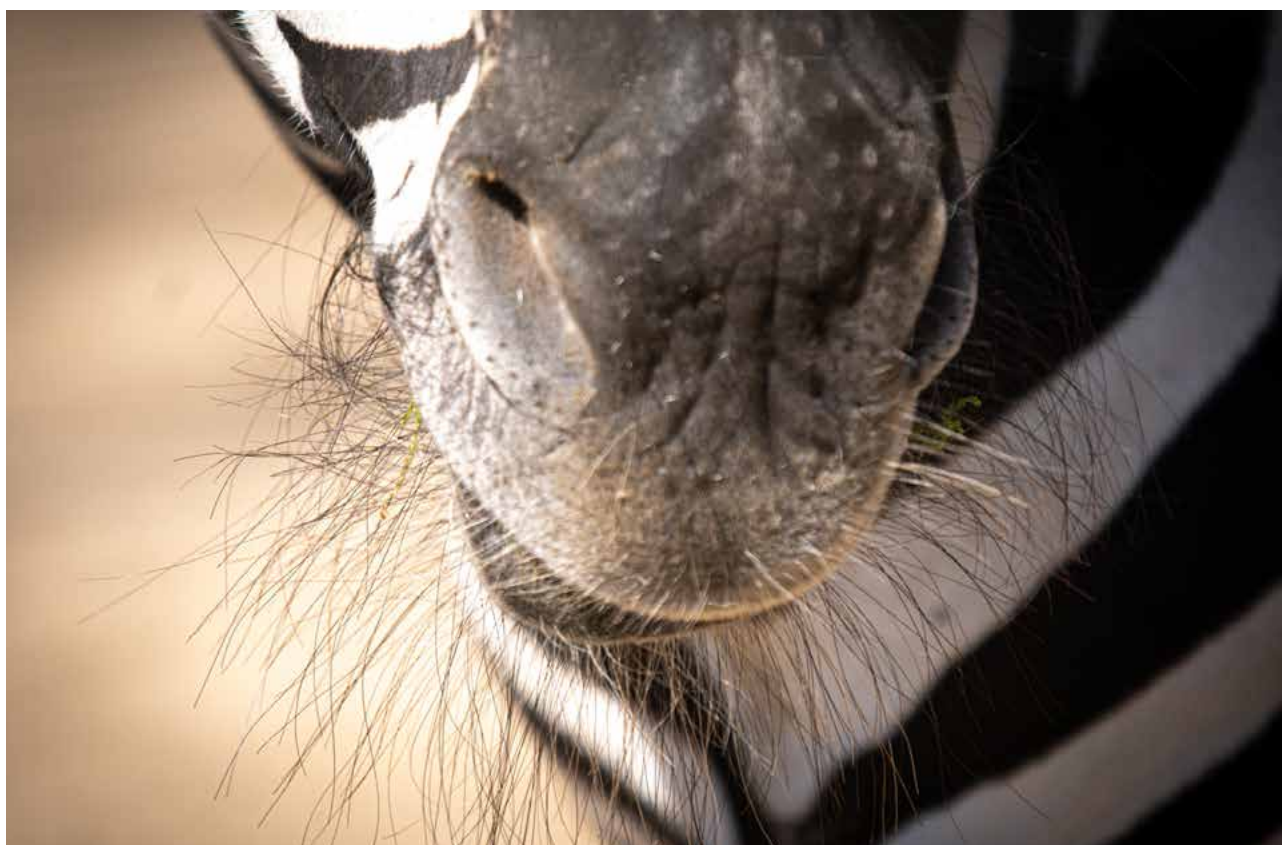
Vtáhnout lidi do světa zvířat takového,
jaký je – jedinečného, rozmanitého
a ohroženého. Tento svět chránit a zároveň bavit, těšit a vzdělávat lidi.

VIZE ZOO LIBEREC

Zoo Liberec je stabilní a vyhledávaná, mezinárodně uznávaná organizace s nejstarší historií v Česku.
V týmu zaměstnanců zoo pracují světově uznávaní odborníci,
díky kterým zoo významně přispívá k ochraně přírody u nás i ve světě.
Zoo Liberec je otevřená společnost, která prostřednictvím kvalitních kulturně-vzdělávacích programů motivuje
a inspiruje veřejnost k zodpovědnému a aktivnímu životu.

HODNOTY ZOO LIBEREC

Otevřenost
Stabilita
Profesionalita
Inovativnost
Důvěryhodnost
Vnitřní soudržnost

e. ČLENSTVÍ V ODBORNÝCH PROFESNÍCH ORGANIZACÍCH

UCSZOO Unie českých a slovenských zoologických zahrad
Union of Czech and Slovak Zoological Gardens

EAZA Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií
European Association of Zoos and Aquaria

IZE Mezinárodní asociace zoopedagogů
International Zoo Educators Association

WAZA Světová asociace zoologických zahrad a akvárií
World Association of Zoos and Aquariums

Species 360 Mezinárodní systém registrace živočišných druhů

f. SOUPIS PRACOVÍŠŤ

Zoo Liberec

Lidové sady 425/1
Liberec 1, 460 01

SEV DIVIZNA

Javorová 33
Liberec 1, 460 01

KSC Lidové sady a Dětský koutek

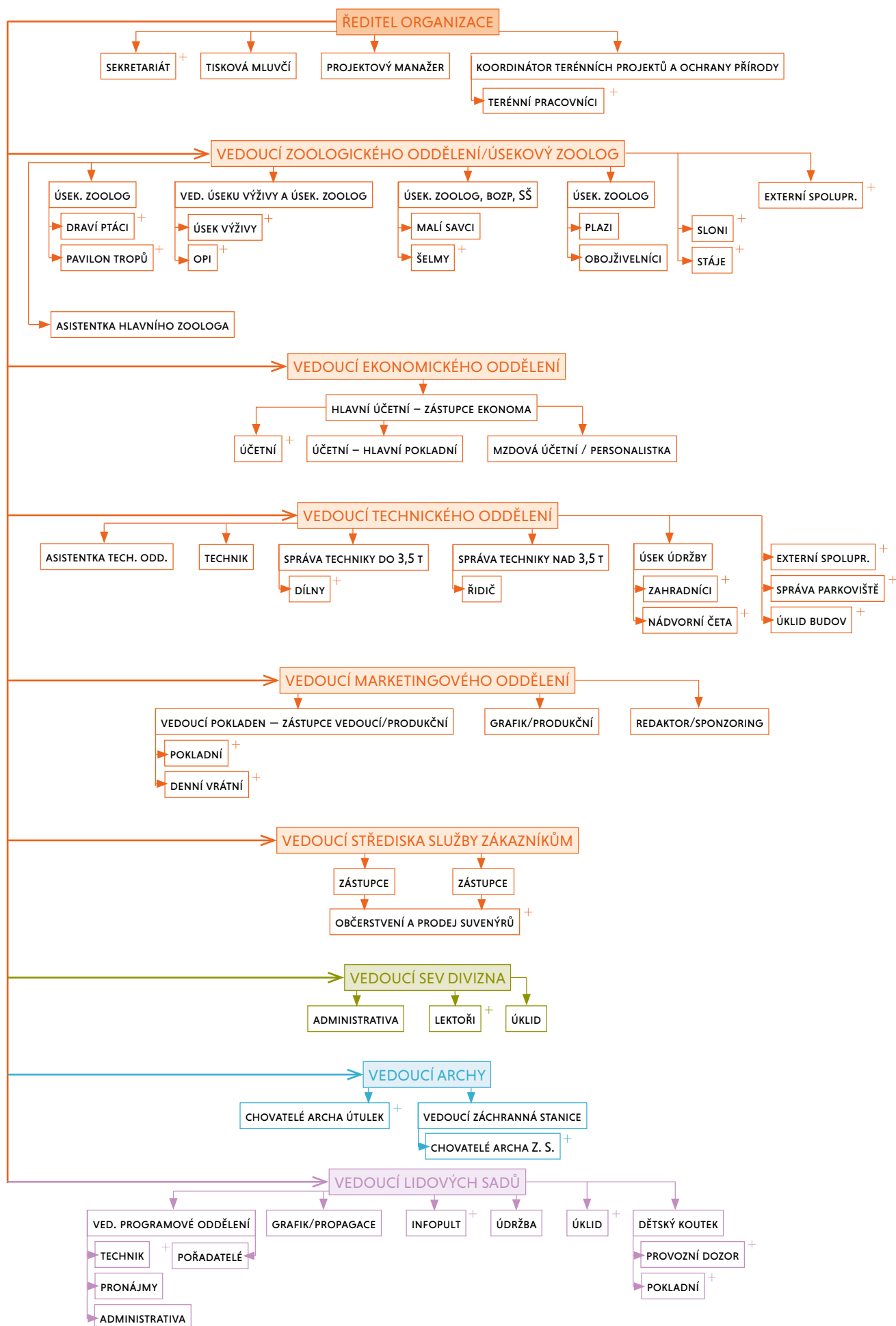
Lidové sady 425/1, Liberec 1
Liberec 1, 460 01

ARCHA

Ostašovská 570
460 11 Liberec

g. ORGANOGRAM

h. POČET ZAMĚSTNANCŮ

Přehled počtu zaměstnanců v období od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024. V počtech jsou zahrnuti stálí zaměstnanci včetně stálých brigádníků (OON), osoby na rodičovské dovolené, osoby v dlouhodobé pracovní neschopnosti a je zde zohledněna i fluktuace. V soupisu jsou zahrnuti sezonní pracovníci bez brigádníků.

Ředitel:	1
Správa	6
Ochrana přírody a výzkum	7
Zoologické oddělení	43
Ekonomické oddělení	10
Technický úsek	25
Správa parkoviště	0 (pouze brigádníci)
Marketing a pokladna	10
Služby zákazníkům	18
SEV DIVIZNA:	12
ARCHA – CENTRUM PRO ZVÍŘATA V NOUZI A ZÁCHRANNÁ STANICE	13
KC LIDOVÉ SADY	13
Dětský koutek	3 (částečně vykryto zaměstnanci z LS)

Struktura zaměstnanců podle nejvyššího stupně vzdělání k 31. 12. 2024:

	muži	ženy	celkem	v procentech
Základní a bez vzdělání	4	2	6	5 %
Vyučení (bez maturity)	20	14	34	28 %
Střední s maturitou (odborné a všeobecné)	15	28	43	35 %
Vyšší odborné	0	3	3	2 %
Vysokoškolské	9	27	36	30 %
CELKEM	48	74	122	100 %
39 % mužů a 61 % žen				

Délka zaměstnaneckého poměru k 31. 12. 2024:

0-5 let	61	50 %
6-10 let	26	21 %
11-15 let	8	7 %
16-20 let	16	13 %
21-25 let	7	6 %
nad 25 let	4	3 %
CELKEM	122	100%

ch. PŘEHLED POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ ZA ROK 2024 DLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB.

V oblasti poskytování informací za rok 2024 dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Předmětem je souhrnná evidence žádostí fyzických a právnických osob o poskytnutí informací, které byly v roce 2024 vyřizovány Zoo Liberec, příspěvkovou organizací dle zákona č. 106/1999 Sb.

o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Veškeré poskytnuté informace jsou zveřejněny na webové stránce Zoo Liberec, příspěvková organizace: <https://zooliberec.cz/informace-zverejnovane-dle-zakona/>.

Za rok 2024 se projevil zájem veřejnosti o písemné informace, v souvislosti s platností zákona takto:

A)	Počet podaných žádostí	3 žádosti
B)	Podáno bylo celkem	3 žádosti v elektronické podobě
0 žádostí v písemné podobě		
0 žádostí osobně		

Z celkového počtu byly:

vyřízeny	3 žádosti
odloženy	0 žádostí
rozhodnuto o odmítnutí	0 žádostí

Pro ilustraci uvádíme porovnání počtu podaných žádostí o informace za sledované období:

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet žádostí	0	0	0	0	0	3

Souhrnná evidence žádostí:

Název oddělení, které žádost obdrželo	Počet žádostí celkem
Zoologické oddělení	2
Oddělení marketingu	1

Nebyly podány žádné stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace podle §16a.

B. STATISTICKÉ ÚDAJE

a. NÁVŠTĚVNOST

I. CELKOVÁ NÁVŠTĚVNOST ZOO LIBEREC, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE V ROCE 2024 – SROVNÁNÍ S PŘEDCHOZÍM OBDOBÍM

NÁVŠTĚVNOST	2024	2023	2022	2021
kompletní všechny složky	356 949	409 629	442 168	379 049

II. ZOO

NÁVŠTĚVNOST	2024	2023	2022	2021
Zoo	311 802	321 154	369 308	333 985

III. SEV DIVIZNA

NÁVŠTĚVNOST	2024	2023	2022	2021
SEV DIVIZNA	6 285 *	7 667	4 672	3 072

DETAIL 2024	MŠ	ZŠ	SŠ	VŠ
Počet programů	27	298	22	2
Počet účastníků	476	5327	447	35
CELKEM	6285 *			

* (1 108 z celkového počtu účastníků je již započítáno v návštěvnosti zoo)

IV. LIDOVÉ SADY – KULTURNÍ CENTRUM

NÁVŠTĚVNOST	2024	2023	2022	2021
KC LIDOVÉ SADY A DĚTSKÝ KOUTEK	38043	79 719	67 399	41 658

DETAIL 2024	AKCE	NÁVŠTĚVNÍCI
Vlastní pořady a akce	76	5 172
Pořady projektu Lidové sady dětem	3	232
Abonentní cyklus komorní hudby	10	920
Areál Dětského koutku		31 191
Hudební kurzy	0	181
Vyhlídková věž Lidových sadů	0	347
CELKEM	89	38 043

V. ARCHA

NÁVŠTĚVNOST	2024	2023	2022	2021
ARCHA	819	1 089	789	334

b. INVENTARIZACE

Účet - předmět inventarizace	druh	Účetní stav	Inventurní stav	Rozdíl
013100 - Software	F/D	2 058 763,49	2 058 763,49	0,00
018100 - Drobný dlouhodobý nehmotný majetek - svěřený	F/D	1 190 709,90	1 190 709,90	0,00
018200 - Drobný dlouhodobý nehmotný majetek - vlastní	F/D	58 998,00	58 998,00	0,00
019100 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	F/D	601 821,00	601 821,00	0,00
021140 - Stavby - nebytové budovy - skupina 4	F/D	51 514 182,28	51 514 182,28	0,00
021170 - Stavby - nebytové budovy - skupina 7	F/D	16 386 733,65	16 386 733,65	0,00
021220 - Stavby - ostatní stavby - skupina 2	F/D	139 128,00	139 128,00	0,00
021240 - Stavby - ostatní stavby - skupina 4	F/D	1 076 961,54	1 076 961,54	0,00
021250 - Stavby - ostatní stavby - skupina 5	F/D	74 368 876,67	74 368 876,67	0,00
021260 - Stavby - ostatní stavby - skupina 6	F/D	34 654 750,01	34 654 750,01	0,00
021270 - Stavby - ostatní stavby - skupina 7	F/D	227 631 757,87	227 631 757,87	0,00
021320 - Stavby - bytové domy a bytové jednotky - skup. 2	F/D	3 600 000,00	3 600 000,00	0,00
022110 - Sam. hmotné movité věci - stroje a zařízení sk. 1	F/D	3 123 048,40	3 123 048,40	0,00
022120 - Sam. hmotné movité věci - stroje a zařízení sk. 2	F/D	10 778 375,93	10 778 375,93	0,00
022130 - Sam. hmotné movité věci - stroje a zařízení sk. 3	F/D	3 044 233,92	3 044 233,92	0,00
022140 - Sam. hmotné movité věci - stroje a zařízení sk. 4	F/D	2 629 311,26	2 629 311,26	0,00
022150 - Sam. hmotné movité věci - stroje a zařízení sk. 5	F/D	4 080 613,89	4 080 613,89	0,00
022210 - Sam. hmotné movité věci - dopr. prostředky sk. 1	F/D	4 094 605,00	4 094 605,00	0,00
022220 - Sam. hmotné movité věci - dopr. prostředky sk. 2	F/D	2 816 394,00	2 816 394,00	0,00
022230 - Sam. hmotné movité věci - dopr. prostředky sk. 3	F/D	2 421 246,53	2 421 246,53	0,00
022240 - Sam. hmotné movité věci - dopr. prostředky sk. 4	F/D	6 174 016,12	6 174 016,12	0,00
022300 - Sam. hmotné movité věci - inventář	F/D	15 274,00	15 274,00	0,00
028100 - Drobný dlouhodobý hmotný majetek	F/D	25 603 802,65	25 603 802,65	0,00
031200 - Pozemky - zahrady, pastviny, louky, rybníky	F/D	70 077,60	70 077,60	0,00
031300 - Pozemky - zastavěná plocha	F/D	9 692 297,14	9 692 297,14	0,00
031400 - Pozemky - ostatní pozemky	F/D	4 035 044,20	4 035 044,20	0,00
031500 - Pozemky - lesní pozemky	F/D	2 847 449,44	2 847 449,44	0,00
041200 - Nedokončený dlouhodobý nehm. maj. - jiný	F/D	300 000,00	300 000,00	0,00
042100 - Nedokončený dl. hmotný maj.-nebytové budovy	F/D	200 825,67	200 825,67	0,00
042110 - Nedokončený dl. hmotný maj.-nebytové budovy - TZ	F/D	137 014,20	137 014,20	0,00
042200 - Nedokončený dl. hmotný maj.-ostatní stavby	F/D	6 899 542,94	6 899 542,94	0,00
042210 - Nedokončený dl. hmotný maj.-ostatní stavby-TZ	F/D	4 736 648,65	4 736 648,65	0,00
042500 - Nedokončený dl. hmotný maj.-jiný	F/D	8 915 823,86	8 915 823,86	0,00
073100 - Oprávky k software	D	881 388,49	881 388,49	0,00
078100 - Oprávky k drobnému DNM-svěřený	D	1 190 709,90	1 190 709,90	0,00
078200 - Oprávky k drobnému DNM-vlastní	D	58 998,00	58 998,00	0,00
079100 - Oprávky k ostatnímu DNM	D	601 811,00	601 811,00	0,00
081140 - Oprávky ke stavbám - nebytové budovy - skupina 4	D	47 078 431,21	47 078 431,21	0,00
081170 - Oprávky ke stavbám - nebytové budovy - skupina 7	D	9 252 362,00	9 252 362,00	0,00
081220 - Oprávky ke stavbám - ostatní stavby - skupina 2	D	139 128,00	139 128,00	0,00
081240 - Oprávky ke stavbám - ostatní stavby - skupina 4	D	68 081,00	68 081,00	0,00
081250 - Oprávky ke stavbám - ostatní stavby - skupina 5	D	47 444 490,96	47 444 490,96	0,00
081260 - Oprávky ke stavbám - ostatní stavby - skupina 6	D	7 623 969,65	7 623 969,65	0,00
081270 - Oprávky ke stavbám - ostatní stavby - skupina 7	D	105 937 428,43	105 937 428,43	0,00
081320 - Oprávky ke stavbám - byt.domy a byt. jedn.-sk.2	D	72 000,00	72 000,00	0,00
082110 - Oprávky k SHMV - stroje a zařízení sk. 1	D	3 095 841,16	3 095 841,16	0,00
082120 - Oprávky k SHMV - stroje a zařízení sk. 2	D	10 528 090,08	10 528 090,08	0,00
082130 - Oprávky k SHMV - stroje a zařízení sk. 3	D	2 467 521,35	2 467 521,35	0,00
082140 - Oprávky k SHMV - stroje a zařízení sk. 4	D	1 268 642,90	1 268 642,90	0,00
082150 - Oprávky k SHMV - stroje a zařízení sk. 5	D	1 373 610,51	1 373 610,51	0,00
082210 - Oprávky k SHMV - dopr. prostředky sk. 1	D	3 977 981,00	3 977 981,00	0,00
082220 - Oprávky k SHMV - dopr. prostředky sk. 2	D	2 816 394,00	2 816 394,00	0,00
082230 - Oprávky k SHMV - dopr. prostředky sk. 3	D	636 809,71	636 809,71	0,00
082240 - Oprávky k SHMV - dopr. prostředky sk. 4	D	1 698 380,00	1 698 380,00	0,00

082300 - Oprávky k SHMV - inventář	D	15 274,00	15 274,00	0,00
088100 - Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	D	25 603 802,65	25 603 802,65	0,00
112200 - Materiál na skladě - krmiva	F	1 290 293,83	1 290 293,83	0,00
112300 - Materiál na skladě - ochranné pomůcky	F	169 655,00	169 655,00	0,00
112400 - Materiál na skladě - nafta	F	15 250,00	15 250,00	0,00
112500 - Materiál na skladě - propagace	F	19 117,49	19 117,49	0,00
112600 - Materiál na skladě - archiv	F	6 776,43	6 776,43	0,00
121100 - Nedokončená výroba	F	185 400,00	185 400,00	0,00
132200 - Zboží na skladě - gastro provoz	F	200 923,93	200 923,93	0,00
132300 - Zboží na skladě - UP Archa	F	18 968,73	18 968,73	0,00
132400 - Zboží na skladě - UP pokladna, DK, Infopult	F	1 224 922,49	1 224 922,49	0,00
132500 - Zboží na skladě - vstupenky	F	112 772,76	112 772,76	0,00
139100 - Ostatní zásoby - Zvířata v ZOO	F	20 996 905,66	20 996 905,66	0,00
241010 - Běžný účet ČS 9347502	D	2 758 325,90	2 758 325,90	0,00
241020 - Běžný účet ČS 9347692 - E-shop	D	209 590,40	209 590,40	0,00
241030 - Běžný účet ČS 8020612 - Dary	D	350 308,40	350 308,40	0,00
241040 - Běžný účet ČS 9347772 - Devizový EUR	D	206 219,31	206 219,31	0,00
241050 - Běžný účet ČS 9150152 - Dotační	D	469 245,00	469 245,00	0,00
241070 - Běžný účet ČS 9370032 - Platební karty	D	96 038,26	96 038,26	0,00
241080 - Běžný účet ČS 10208542 - Investiční	D	51 371 815,17	51 371 815,17	0,00
241090 - Běžný účet ČS 10523892 - Vstupenky	D	199 182,40	199 182,40	0,00
241100 - Běžný účet ČS 11084502 - Devizový LIFE4ZOO	D	3 866 818,01	3 866 818,01	0,00
241200 - Běžný účet KB 131-2836430237 - Cashpooling	D	39 040 596,58	39 040 596,58	0,00
243100 - Běžný účet ČS 9150232 - FKSP	D	1 620 959,28	1 620 959,28	0,00
261100 - Pokladna - hlavní	F/D	361 837,00	361 837,00	0,00
261200 - Pokladna - gastro	F/D	142 515,00	142 515,00	0,00
261400 - Pokladna - valutová EUR	F/D	57 717,72	57 717,72	0,00
263100 - Ceniny - stravenky	F/D	129 450,00	129 450,00	0,00
263200 - Ceniny - ostatní	F/D	50,00	50,00	0,00
311100 - Odběratelé - tuzemští	D	273 469,46	273 469,46	0,00
314100 - Krátkodobé poskytnuté zálohy	D	151 027,19	151 027,19	0,00
314200 - Krátkodobé poskytnuté zálohy - plyn	D	716 456,19	716 456,19	0,00
314300 - Krátkodobé poskytnuté zálohy - elektřina	D	17 520,00	17 520,00	0,00
314400 - Krátkodobé poskytnuté zálohy - vodné	D	65 434,30	65 434,30	0,00
315100 - Jiné pohledávky z hlavní činnosti	D	3 150,00	3 150,00	0,00
321100 - Dodavatelé - tuzemsko	D	3 612 854,25	3 612 854,25	0,00
321110 - Dodavatelé - tuzemsko investice	D	552 791,00	552 791,00	0,00
321200 - Dodavatelé - zahraniční	D	161 880,80	161 880,80	0,00
324100 - Krátkodobé přijaté zálohy	D	5 224,33	5 224,33	0,00
331100 - Zaměstnanci - mzdy	D	3 768 658,00	3 768 658,00	0,00
333200 - Jiné závazky vůči zaměstnancům - exekuce, výživné	D	30 815,00	30 815,00	0,00
335500 - Pohledávky za zaměstnanci - zálohy na sl. cesty	D	25 000,00	25 000,00	0,00
336100 - Sociální zabezpečení-zaměstnanci	D	1 474 452,00	1 474 452,00	0,00
337100 - Zdravotní pojištění-zaměstnanci	D	626 310,00	626 310,00	0,00
341100 - Daň z příjmů	D	322 200,00	322 200,00	0,00
342100 - Daň z příjmu ze záv.čin.-zaměstnanci-záloha na daň	D	312 171,00	312 171,00	0,00
342200 - Daň z příjmu ze záv.čin.-srážková daň (zvl.sazbou)	D	10 937,00	10 937,00	0,00
342300 - Silniční daň	D	6 000,00	6 000,00	0,00
343900 - DPH - FÚ	D	67 804,00	67 804,00	0,00
348300 - Pohledávky za místními vládními inst. - ostatní	D	800 000,00	800 000,00	0,00
374100 - Krátkodobé přijaté zálohy na transfery-PnP	D	3 546 226,64	3 546 226,64	0,00
374200 - Krátkodobé přijaté zálohy na transfery-PnO	D	150 910,78	150 910,78	0,00
374300 - Krátkodobé přijaté zálohy na transfery-ostatní	D	4 544 356,00	4 544 356,00	0,00
377100 - Ostatní krátkodobé pohledávky-poukázky	D	34 350,00	34 350,00	0,00
377400 - Ostatní krátkodobé pohledávky-bank.popl.FKSP	D	158,80	158,80	0,00
377600 - Ostatní krátkodobé pohledávky-Archa složenky	D	24 727,00	24 727,00	0,00

377700 - Ostatní krátkodobé pohledávky-plat.karty Kč ZOO	D	28 573,11	28 573,11	0,00
377750 - Ostatní krátkodobé pohledávky-plat.karty Gibon	D	10 242,06	10 242,06	0,00
377760 - Ostatní krátkodobé pohledávky-plat.karty vstupné Markomat	D	4 620,00	4 620,00	0,00
377770 - Ostatní krátkodobé pohledávky-plat.karty e-shop	D	700,00	700,00	0,00
377780 - Ostatní krátkodobé pohledávky-plat.karty Archa	D	997,00	997,00	0,00
377800 - Ostatní krátkodobé pohledávky-jiné	D	49 689,00	49 689,00	0,00
378100 - Ostatní krátkodobé závazky-dary	D	245 000,00	245 000,00	0,00
378300 - Ostatní krátkodobé závazky-kulturní služby	D	11 534,00	11 534,00	0,00
378600 - Ostatní krátkodobé závazky-společné vstupné eLpass	D	1 852,50	1 852,50	0,00
381100 - Náklady příštích období	D	551 620,55	551 620,55	0,00
383100 - Výdaje příštích období	D	2 841 271,08	2 841 271,08	0,00
384100 - Výnosy příštích období	D	874 129,39	874 129,39	0,00
385100 - Příjmy příštích období	D	277 016,05	277 016,05	0,00
388300 - Dohadné účty aktivní-transfery-ostatní	D	8 698 274,68	8 698 274,68	0,00
388400 - Dohadné účty aktivní-jiné	D	15 030,00	15 030,00	0,00
388500 - Dohadné účty aktivní-transfery investiční	D	33 061 338,93	33 061 338,93	0,00
389100 - Dohadné účty pasivní	D	646 638,00	646 638,00	0,00
401100 - Jmění účetní jednotky-fond dlouhodobého majetku	D	118 686 233,81	118 686 233,81	0,00
401200 - Nákupy a prodej zvířat	D	493 052,64	493 052,64	0,00
401300 - Narození a úhyny zvířat	D	1 923 982,02	1 923 982,02	0,00
401400 - Výměny a bezplatné převody zvířat	D	18 602 301,00	18 602 301,00	0,00
401700 - Úbytky zvířat - zkrmení	D	22 430,00	22 430,00	0,00
403101 - Transfery na pořízení DM - Investiční dotace ostatní PS	D	4 295 807,29	4 295 807,29	0,00
403110 - Transfery na pořízení DM - Archa záchr.stanice- snížení	D	200 359,44	200 359,44	0,00
403111 - Transfery na pořízení DM - Archa záchr.stanice PS	D	9 668 927,22	9 668 927,22	0,00
403120 - Transfery na pořízení DM - Archa stájka- snížení	D	5 254,80	5 254,80	0,00
403121 - Transfery na pořízení DM - Archa stájka PS	D	93 177,38	93 177,38	0,00
403200 - Transfery na pořízení DM - CAO 1 - snížení	D	58 160 910,13	58 160 910,13	0,00
403300 - Transfery na pořízení DM - Rozšíření a rozvoj areálu zoo 2022-snížení	D	1 848 282,10	1 848 282,10	0,00
403301 - Transfery na pořízení DM - Rozšíření a rozvoj areálu zoo 2022 PS	D	17 907 557,55	17 907 557,55	0,00
403310 - Transfery na pořízení DM - Rozšíření a rozvoj areálu zoo 2023-snížení	D	6 444,00	6 444,00	0,00
403311 - Transfery na pořízení DM - Rozšíření a rozvoj areálu zoo 2023 PS	D	3 015 101,67	3 015 101,67	0,00
403401 - Transfery na pořízení DM - Investiční dotace EU PS	D	7 842 872,42	7 842 872,42	0,00
411100 - Fond odměn	D	1 247 233,41	1 247 233,41	0,00
412200 - FKSP - základní přiděl	D	2 487 783,85	2 487 783,85	0,00
412210 - FKSP - dary určené do fondu	D	2 614 056,11	2 614 056,11	0,00
412220 - FKSP - ostatní tvorba fondu	D	42 700,00	42 700,00	0,00
412300 - FKSP - příspěvek stravné	D	2 628 950,00	2 628 950,00	0,00
412400 - FKSP - sport, kultura	D	380 566,32	380 566,32	0,00
412600 - FKSP - penzijní připojištění	D	477 000,00	477 000,00	0,00
413200 - Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsl.hospodař.	D	1 500 393,78	1 500 393,78	0,00
414200 - Rezervní fond - tvorba dary	D	20 101 937,93	20 101 937,93	0,00
414300 - Rezervní fond - ostatní čerpání	D	727 479,00	727 479,00	0,00
414400 - Rezervní fond - úhrada zhoršeného HV	D	1 056 838,14	1 056 838,14	0,00
416200 - Fond reprodukce majetku - tvorba - odpisy	D	28 509 747,13	28 509 747,13	0,00
416300 - Fond reprodukce majetku - tvorba - investiční přísp. - zřizovatel	D	17 061 130,00	17 061 130,00	0,00
416400 - Fond reprodukce majetku - tvorba - dary	D	21 255 371,87	21 255 371,87	0,00
416500 - Fond reprodukce majetku - čerpání - pořízení a TZ HaNDM	D	41 262 632,55	41 262 632,55	0,00
416600 - Fond reprodukce majetku - čerpání - odvod odpisů	D	24 985 703,00	24 985 703,00	0,00
416700 - Fond reprodukce majetku - tvorba - inv.dotace ostatní	D	48 048 672,26	48 048 672,26	0,00

416800 - Fond reprodukce majetku - tvorba z prodeje svěřené- ho DHM	D	17 024,79	17 024,79	0,00
452100 - Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé - pro- voz	D	687 076,00	687 076,00	0,00
452200 - Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé - investice	D	7 935 823,00	7 935 823,00	0,00
465100 - Dlouhodobé poskytnuté zálohy	D	15 164,00	15 164,00	0,00
472100 - Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	D	67 310 254,86	67 310 254,86	0,00
901100 - Podrozvahové účty - JDDNM 0-6.999	F/D	243 535,00	243 535,00	0,00
902100 - Podrozvahové účty - JDDHM 2.000-3.000	F/D	4 523 936,24	4 523 936,24	0,00
902200 - Podrozvahové účty - CITES	F/D	34 110,00	34 110,00	0,00
926100 - Dlouh. pod.pohl. z důvodu úpl.už.maj.jinou os.-dep.vl	D	8 398 494,00	8 398 494,00	0,00
953100 - Podrozvahové účty - Dlouhodobé podm. pohledávky ze zahr. Transferů	D	10 756 193,40	10 756 193,40	0,00
955100 - Podrozvahové účty-dl.podmíněné pohledávky-dotace	D	21 475 655,13	21 475 655,13	0,00
968100 - Dlouh. pod.záv. z důvodu úpl.už.maj.jinou os.-dep.	D	1 949 253,19	1 949 253,19	0,00
999100 - Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům - dotace	D	20 675 655,13	20 675 655,13	0,00
999200 - Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům - deponace	D	6 449 240,81	6 449 240,81	0,00
999300 - Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům-DKHM, CITES	D	4 801 581,24	4 801 581,24	0,00

c. POHYB ZVÍŘAT V ROCE 2024

Plazi													
Druh	stav 1. 1. 2024	"vylhnutí/ narození Birth"	"příchod Arrival"	"úhyn Death"	"odchod Departure"	stav 31. 12. 2024	č. 114/1992 Sb.	ESB	ISB	CITES	EU	EEP	RDB
agama bradatá <i>Pogona barbata</i>	1.0					1.0							*
agama malovaná <i>Agama agama</i>	0.0.7	0.0.4			0.0.4	0.0.7							
anolis mramorovaný <i>Anolis marmoratus</i>		0.0.2	1.2			1.2.2							
dasie smaragdová <i>Dasia smaragdinum</i>			1.1			1.1							
dracena krokodýlovitá <i>Dracaena guianensis</i>	1.1					1.1				*	*		
felzuma <i>Phelsuma klemmeri</i>			1.2			1.2				*	*		*
felzuma pruhovaná <i>Phelsuma lineata</i>			0.2.3			0.2.3				*	*		*
felzuma Standingova <i>Phelsuma standingi</i>			1.1			1.1				*	*		*
gekon <i>Cnemaspis psychedelica</i>	2.0		1.1			3.1				*	*		*
gekon modrý <i>Lygodactylus williamsi</i>	2.1		0.1			2.2		*	*	*	*		*
gekon obrovský <i>Gekko gecko</i>	1.1			0.1		1.0				*	*		
gekonek <i>Gonatodes sp.</i>			1.1			1.1							
hroznýšovec duhový <i>Epicrates cenchria cenchria</i>	1.1					1.1				*	*		
hroznýšovec kubánský <i>Chilabothrus angulifer</i>	1.0					1.0		*	*	*	*		*
chameleon pardálí <i>Furcifer pardalis</i>			1.1			1.1				*	*		*
krajta mřížkovaná <i>Python reticulatus</i>	1.1	1.1.1			1.1	1.1.1				*	*		
krajta zelená <i>Morelia viridis</i>	1.1			1.0		0.1				*	*		*
krátkokrčka novoguinejská <i>Elseya novaeguineae</i>	1.1					1.1							*
krokodýlovec čínský <i>Shinisaurus crocodilurus</i>			1.1			1.1				*	*		*
leguán fidžijský <i>Brachylophus fasciatus</i>	1.1					1.1				*	*	*	*
ploskorep Henkelův <i>Uroplatus henkeli</i>			1.1			1.1							
scink šalomounský <i>Corucia zebrata</i>	2.1	0.0.1			1.0	1.1.1				*	*		
tilikva obrovská <i>Tiliqua gigas evanescens</i>	1.1					1.1							
užovka červená <i>Pantherophis guttatus</i>	0.2					0.2							*
varan modrý <i>Varanus macraei</i>	1.2			1.1		0.1				*	*		
varan smaragdový <i>Varanus prasinus</i>	2.1			1.0		1.1		*	*	*	*		*
želva bahenní <i>Emys orbicularis</i>	0.0.2				0.0.2								
želva korunkatá <i>Hardella thurjii</i>	2.0					2.0				*	*		*
želva nádherná <i>Trachemys scripta elegans</i>	1.8.2			0.1.2		1.7							*
želva ostruhatá <i>Centrochelys sulcata</i>	1.0					1.0				*	*		*

Ptáci													
Druh	stav 1. 1. 2024	„vylhnutí Birth“	„příchod Arrival“	„úhyn Death“	„odchod Departure“	stav 31. 12. 2024	č. 114/1992 Sb.	ESB	ISB	CITES	EU	EEP	RDB
amazoňan zelenolící <i>Amazona viridigenalis</i>	1.1					1.1				*	*	*	*
ara hyacintový <i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>	1.1					1.1				*	*	*	*
bažant Edwardsův <i>Lophura edwardsi</i>	1.1				0.1	1.0			*	*	*	*	*
bažant obecný korejský <i>Phasianus colchicus karpowi</i>	1.1	0.1				1.2							*
bažant zlatý <i>Chrysolophus pictus</i>	1.0					1.0							*
čimango horský <i>Phalcoboenus megalopterus</i>	4.1		1.1		3.0	2.1				*	*		*
holub nikobarský <i>Caloenas nicobarica</i>	5.3.3					5.3.3				*	*		*
holub rudoprsý <i>Gallinula crinigera</i>	1.0					1.0						*	*
holub šedohlavý <i>Leptotila plumbeiceps</i>	1.1.5					1.1.5							*
jeřáb černokrký <i>Grus nigricollis</i>	1.1					1.1			*	*	*		*
ještěř lesní <i>Accipiter gentilis</i>	0.1					0.1	*			*	*		*
káně lesní <i>Buteo buteo</i>	2.2					2.2				*	*		*
kondor královský <i>Sarcoramphus papa</i>			0.0.1		0.0.1								
korunáč novoguinejský <i>Goura scheepmakeri</i>	1.2					1.2				*	*	*	*
krkavec bělokrký <i>Corvus albicollis</i>	1.1					1.1							*
ledňák obrovský <i>Dacelo novaeguineae</i>			1.1			1.1							*
majna Rothschildova <i>Leucopsar rothschildi</i>	0.1		1.0			1.1				*	*	*	*
nandu Darwinův <i>Pterocnemia pennata pennata</i>	1.0					1.0		*	*	*	*		*
nestor kea <i>Nestor notabilis</i>	2.2					2.2		*	*	*	*		*
orel bělohlavý <i>Haliaeetus leucocephalus</i>	1.0		1.1		1.1	1.0				*	*		*
orel ještěřobí <i>Hieraaetus fasciatus</i>	4.3					4.3				*	*		*
orel královský <i>Aquila heliaca</i>	4.3					4.3		*	*	*	*		*
orel křiklavý <i>Aquila pomarina</i>	2.3					2.3	*			*	*		*
orel mořský <i>Haliaeetus albicilla</i>	3.1					3.1	*			*	*	*	*
orel nejmenší <i>Hieraaetus pennatus</i>	2.4	1.0			0.3	3.1				*	*		*
orel proměnlivý <i>Spizaetus cirratus</i>	1.1					1.1				*	*		*
orel skalní <i>Aquila chrysaetos</i>	3.1	1.0	1.0	1.0	2.0	2.1	*			*	*		*
orel stepní <i>Aquila nipalensis</i>	0.1					0.1				*	*	*	*
orel volavý <i>Aquila clanga</i>	3.0					3.0				*	*		*
orel východní <i>Haliaeetus pelagicus</i>	3.2			1.1		2.1		*	*	*	*		*

Ptáci													
Druh	stav 1.1. 2024	„vylhnutí Birth“	„příchod Arrival“	„úhyn Death“	„odchod Departure“	stav 31.12. 2024	č. 114/1992 Sb.	ESB	ISB	CITES	EU	EEP	RDB
orel Wahlbergův <i>Hieraetus wahlbergi</i>	0.1					0.1				*	*		*
orlík krátkoprstý <i>Circaetus gallicus</i>	3.2					3.2				*	*	*	*
orlošup bradatý euroasijský <i>Gypaetus barbatus barbatus</i>	2.2	0.2		1.0	0.2	1.2				*	*	*	*
papoušek vlnkovaný <i>Melopsittacus undulatus</i>	1.1					1.1							*
pelikán bílý <i>Pelecanus onocrotalus</i>	8.7					8.7							*
plameňák - hybrid <i>Phoenicopterus sp.</i>	0.1			0.1									
plameňák růžový <i>Phoenicopterus roseus</i>	9.12		6.4			15.16							*
poštolka vrabčí <i>Falco sparverius</i>			0.4	0.1		0.3							
puštík bělavý pobaltský <i>Strix uralensis liturata</i>	1.1		0.1	0.1		1.1	*			*	*	*	*
puštík bradatý <i>Strix nebulosa lapponica</i>	0.1		1.0			1.1				*	*		*
satyr obecný <i>Tragopan satyra</i>	1.1	1.1		1.0		1.2				*			*
sovice sněžní <i>Nyctea scandiaca</i>	1.1					1.1				*	*	*	*
sup africký <i>Gyps africanus</i>			1.1	1.0		0.1				*	*	*	*
sup bělohavý <i>Gyps fulvus</i>			1.0		1.0								
sup hnědý <i>Aegypius monachus</i>	1.1					1.1				*	*	*	*
sup kapucín <i>Necrosyrtes monachus</i>	4.2					4.2				*	*		*
sup mrchožravý <i>Neophron percnopterus</i>	1.1	2.0				3.1				*	*	*	*
toko Deckenův <i>Tockus deckeni</i>	1.1			0.1		1.0						*	*
tučňák Humboldtův <i>Spheniscus humboldti</i>	5.5					5.5				*	*	*	*
výr velký <i>Bubo bubo</i>	1.4				0.2	1.2	*			*	*		*
výřeček filipínský <i>Otus megalotis</i>	1.1					1.1				*	*	*	*
zebríčka pestrá <i>Taeniopygia guttata</i>	0.2.48					0.2.48							*
zoborožec guinejský <i>Rhyticeros plicatus</i>	1.1					1.1				*	*	*	*
zoborožec hrubozobý <i>Ceratogymna atrata</i>	1.0		0.1			1.1						*	*
zoborožec kaferský <i>Bucorvus leadbeateri</i>	1.0					1.0						*	*
zoborožec rýhozobý <i>Penelopides panini</i>	1.1					1.1				*	*		*
zoborožec šedolící <i>Ceratogymna brevis</i>	2.1				1.0	1.1						*	*
zoborožec tmavý <i>Anthracosceros malayanus</i>	1.1					1.1				*	*	*	*
zoborožec vrásčitý <i>Aceros corrugatus</i>	1.0					1.0				*	*	*	*

Savci													
Druh	stav 1. 1. 2024	„narození Birth“	„příchod Arrival“	„úhyn Death“	„odchod Departure“	stav 31. 12. 2024	č. 114/1992 Sb.	ESB	ISB	CITES	EU	EEP	RDB
antilopa koňská <i>Hippotragus equinus</i>	1.4			0.1		1.3						*	*
běložubka nejmenší <i>Suncus etruscus</i>	0.0.12	3.0.5		0.0.7		3.0.10							*
buvolec běločelý <i>Damaliscus pygargus phillipsi</i>	2.3					2.3						*	*
dikobraz palawanský <i>Hystrix pumila</i>	1.0				1.0								
gibon bělolící <i>Nomascus leucogenys</i>	1.1					1.1				*	*	*	*
hraboš syslí <i>Lasiopodomys brandtii</i>	0.0.21			0.0.21									
hraboš východní <i>Microtus fortis</i>	0.0.27	0.0.10			0.0.23	0.0.4							*
írbis <i>Panthera uncia</i>	3.3			0.1	1.1	2.1			*	*	*	*	*
kočka cejlonská <i>Prionailurus rubiginosus phillipsi</i>	1.2					1.2			*	*	*	*	*
kočka domácí <i>Felis lybica f. catus</i>	2.2					2.2							
kočkodan Dianin <i>Cercopithecus diana</i>	1.3					1.3			*	*	*	*	*
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	3.1			1.0	1.1	1.0							
koza domácí <i>Capra hircus</i>	3.3					3.3							
koza domácí - kamerunská <i>Capra hircus</i>	0.1		1.0			1.1				*	*		*
kozorožec dagestánský <i>Capra cylindricornis</i>	2.3	0.1				2.4							*
králík domácí - zakrslý <i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	1.2.4					1.2.4							
křečík čínský <i>Cricetulus griseus</i>	0.0.2	0.0.5			0.0.2	0.0.5							
kůň domácí - mini appaloosa <i>Equus caballus</i>	0.2					0.2							
kůň domácí - shetlandský pony <i>Equus caballus</i>	1.2			1.0		0.2							
kůň Převalského <i>Equus przewalskii</i>	2.3				1.0	1.3			*	*	*	*	*
lachtan hřivnatý <i>Otaria byronia</i>	1.1			0.1		1.0						*	*
lemur černý <i>Eulemur macaco</i>	1.1		1.0		1.0	1.1			*	*	*	*	*
lev berberský <i>Panthera leo leo</i>	2.1					2.1				*	*	*	*
levhart čínský <i>Panthera pardus japonensis</i>	2.2		0.1		1.1	1.2				*	*	*	*
mangabej žlutobřichý <i>Cercocebus chrysogaster</i>	3.0				1.0	2.0				*	*	*	*
markhur turkmenský <i>Capra falconeri heptneri</i>	4.6			0.2		4.4				*	*	*	*
mravenečník velký <i>Myrmecophaga tridactyla</i>	1.1					1.1			*	*	*	*	*
muntžak chocholatý <i>Elaphodus cephalophus michianus</i>	1.1					1.1						*	*
muntžak malý <i>Muntiacus reevesi</i>	0.4			0.1		0.3						*	*

Savci													
Druh	stav 1. 1. 2024	„narození Birth“	„příchod Arrival“	„úhyn Death“	„odchod Departure“	stav 31. 12. 2024	č. 114/1992 Sb.	ESB	ISB	CITES	EU	EEP	RDB
nahur modrý <i>Pseudois nayaur</i>	3.4					3.4				*		*	*
nosál bělohubý <i>Nasua narica</i>	2.1	2.2			1.0	3.3		*	*	*			*
nyala nížinná <i>Tragelaphus angasii</i>	3.2	1.1				4.3						*	*
ocelot dlouhoocasý <i>Leopardus wiedii yucatanicus</i>	1.1	0.1				1.2				*	*	*	*
oseľ somáľský <i>Equus africanus somalicus</i>	2.5					2.5			*	*	*	*	*
osínák africký <i>Atherurus africanus</i>	1.2	1.0		1.0	0.1	1.1							*
panda červená <i>Ailurus fulgens fulgens</i>	1.1		1.0		1.0	1.1			*	*	*	*	*
pásovec kulovitý <i>Tolypeutes matacus</i>	1.1					1.1							*
pavián pláštíkoveý <i>Papio hamadryas</i>	8.16	1.1.1		0.2	2.0	7.15.1				*	*	*	*
pes domácí <i>Canis familiaris</i>	0.1					0.1							
pestruška písečná <i>Lagurus lagurus</i>	0.0.8	0.0.20	0.0.10	0.0.5		0.0.12							*
pískomil křečkovitý <i>Pachyuromys duprasi</i>	0.0.14	0.0.15	0.0.8	0.0.23		0.0.14							*
pískomil perský <i>Meriones persicus rossicus</i>	0.0.2				0.0.2				*			*	*
sambar skvrnitý <i>Rusa alfredi</i>	1.3					1.3				*	*	*	*
slon indický <i>Elephas maximus bengalensis</i>	0.1					0.1						*	*
sob karelský <i>Rangifer tarandus fennicus</i>	2.3	1.1		1.1		2.3						*	*
surikata <i>Suricata suricatta</i>	3.4			0.4		3.0				*	*	*	*
šimpanz <i>Pan troglodytes</i>	1.2					1.2				*	*		*
šimpanz hornoguinejský <i>Pan troglodytes verus</i>	0.1					0.1				*	*	*	*
takin zlatý <i>Budorcas taxicolor bedfordi</i>	3.5				1.1	2.4			*	*	*	*	*
tamarin pinčí <i>Saguinus oedipus</i>	2.0			1.0		1.0				*	*	*	*
tapír jihoamerický <i>Tapirus terrestris</i>	1.0					1.0				*	*		*
tygr - bílá forma <i>Panthera tigris</i>	0.1					0.1						*	*
urial bucharský <i>Ovis vignei boharensis</i>	1.4					1.4							*
velbloud dvouhrbý - domácí <i>Camelus bactrianus</i>	1.3					1.3							*
veverka páskovaná <i>Tamias macclellandi</i>			1.1	0.1		1.0			*	*	*	*	*
veverka Prévostova <i>Callosciurus prevostii rafflesii</i>			1.0			1.0							*
vikuña <i>Vicugna vicugna</i>	3.4				0.1	3.3							*
viskača <i>Lagostomus maximus</i>	1.2		1.0	1.1		1.1				*	*	*	*
zebra bezhřívá <i>Equus quagga borensis</i>	1.3	1.0		1.0		1.3						*	*

Savci													
Druh	stav 1. 1. 2024	„narození Birth“	„příchod Arrival“	„úhyn Death“	„odchod Departure“	stav 31. 12. 2024	č. 114/1992 Sb.	ESB	ISB	CITES	EU	EEP	RDB
zebra Chapmanova <i>Equus quagga chapmanni</i>	4.3			0.1	3.0	1.2							*
žirafa Rothschildova <i>Giraffa camelopardalis camelopardalis</i>	1.2	1.0				2.2				*	*	*	*

obojživelníci (Amphibia)		
atelopus skvrnitý (<i>Atelopus balios</i>)	0.0.15	RDB,
listovnice pestrá (<i>Phyllomedusa hypochondrialis</i>)	0.0.4	RDB,
listovnice přízračná (<i>Agalychnis lemur</i>)	0.0.2	RDB
listovnice třásnitá (<i>Agalychnis craspedopus</i>)	0.0.4	CITES, EU
parosníčka srdíčková (<i>Dyscophus guineti</i>)	0.0.5	CITES, EU, RDB
pralesníčka azurová (<i>Dendrobates azureus</i>)	0.0.16	CITES, EU, RDB
pralesníčka barvířská (<i>Dendrobates tinctorius</i>)	0.0.22	CITES, EU, RDB
pralesníčka batiková (<i>Dendrobates auratus</i>)	0.0.11	CITES, EU, RDB
pralesníčka brazilská (<i>Dendrobates galactonotus</i>)	0.0.5	CITES, EU, RDB
pralesníčka drobná (<i>Dendrobates pumilio</i>)	1.0.1	CITES, EU, RDB
pralesníčka harlekýn (<i>Dendrobates leucomelas</i>)	0.0.11	CITES, EU, RDB
pralesníčka strašná (<i>Phylllobates terribilis</i>)	0.0.47	CITES, EU, RDB
pralesníčka Vanzoliniova (<i>Dendrobates vanzolinii</i>)	0.0.6	CITES, EU, RDB
rohatka Cranwellova (<i>Ceratophrys cranwelli</i>)	0.0.3	RDB
rosněnka Valeriova (<i>Hyalinobatrachium valerioi</i>)	0.0.5	RDB
rosnice siná (<i>Pelodyras caerulea</i>)	0.0.4	RDB
rosnička bělopruhá (<i>Hyla cinerea</i>)	0.0.1	RDB
rosnička včelí (<i>Trachycephalus resinifictrix</i>)	0.0.28	RDB
víčkovnice yucatanská (<i>Tripurion petasatus</i>)	0.0.2	RDB

RYBY (Pisces)		
čichavec modrý (<i>Trichopodus trichopterus sumatranus</i>)	0.0.2	
čichavec perleťový (<i>Trichopodus leerii</i>)	0.0.3	RDB
glyptoper velkoploutvý (<i>Glyptoperichthys gibbiceps</i>)	0.0.2	
kapr obecný (<i>Cyprinus carpio</i>)	0.0.25	RDB
krunýřovec (<i>Ancistrus sp.</i>)	0.0.5	
neonka obecná (<i>Paracheirodon innesi</i>)	0.0.10	
parmička pětipruhá (<i>Puntius pentazona</i>)	0.0.5	
tlamovec (<i>Melanochromis sp.</i>)	0.0.5	
živorodka duhová (<i>Poecilia reticulata</i>)	0.0.21	
BIČOVCI (KRABOVCI) (Amblypygi)		
bičovec Damon sp.	0.0.3	
PAVOUCI (Araneae)		
sklípkán myší (<i>Pterinochilus murinus</i>)	0.2.1	
ŠTÍŘI (Scorpiones)		
veleštír obrovský (<i>Pandinus imperator</i>)	0.0.1	
veleštír Petersův (<i>Heterometrus petersii</i>)	0.0.1	

C. JEDNOTLIVÉ
PROVOZY ZOO

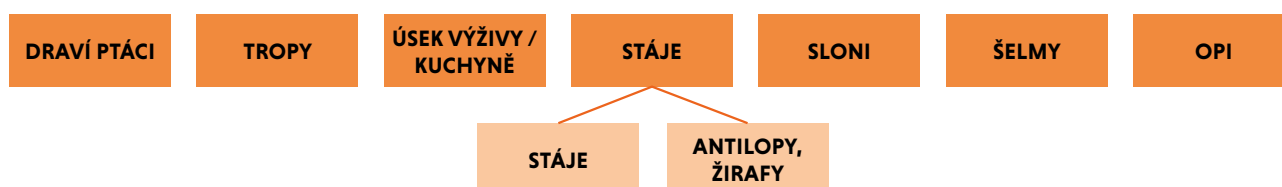
a. ZOOLOGICKÁ ZAHRADA

I. STÁLÉ EXPOZICE

Organizace plní své poslání a přispívá k zachování biologické rozmanitosti volně žijících živočichů a jejich prostředí prostřednictvím chovu jednotlivých druhů v lidské péči, jakožto záložních populací, se zvláštním zřetelem na záchranu ohrožených druhů. V Zoo Liberec je pro tento účel vytvořeno osm zoologických úseků:

Na prohlídkové trase, která měří přibližně 2 km, lze pozorovat více než 170 druhů zvířat a přes 850 jedinců z říše savců, ptáků, plazů, obojživelníků, ryb a bezobratlých. Pouze v zoo pod Ještědem mohou návštěvníci v Čechách spatřit například mangabeje žlutobřiché, paviány pláštikové nebo vzácné urialy bucharské. Unikátní je i kolekce dravých ptáků, v pavilonu tropů najdete řadu zástupců asijské ptačí říše. Více než polovina chovaných druhů je zapojena do evropských zachovných programů (EEP, ESB), které pomáhají zachránit a udržet životaschopné populace ohrožených druhů právě koordinovaným chovem v lidské péči v zoologických zahradách.

Pavilony přístupné pro návštěvníky:

Pavilon slonů, pavilon žiraf a zeber, pavilon ZooExpo, pavilon šelem, pavilon tropů, pavilon opic.

Nové expozice v roce 2024:

ZooExpo – ještěři

Uplynulý rok byl pro naše zoologické oddělení plný výzev. Navzdory náročným podmínkám spojeným s probíhajícími rekonstrukcemi a četnými opravami v rámci celého areálu jsme dosáhli zajímavých chovatelských výsledků a obohatili naše sbírky o nové druhy. Následující zpráva přináší podrobné informace o jednotlivých úsecích a jejich aktivitách v roce 2024.

II. ZÁCHRANA DRUHŮ, EX SITU PROJEKTY

Stavy zvířat v roce 2024	1. 1. 2024		31. 12. 2024	
	Druhy Species	Jedinci Specimens	Druhy Species	Jedinci Specimens
	1. 1. 2024		31. 12. 2024	
	Species	Specimens	Species	Specimens
Plazi (<i>Reptilia</i>)	21	56	29	77
Ptáci (<i>Aves</i>)	53	245	56	250
Savci (<i>Mammalia</i>)	58	287	58	246
Bezobratlí (<i>Invertebrata</i>)	4	13	4	8
Obojživelníci (<i>Amphibia</i>)	18	137	19	193
Ryby (<i>Pisces</i>)	10	94	9	78
Celkem	164	832	175	852

PTÁCI

Ing. Jan Hanel, PhD.

Kurátor chovu ptáků

Rok 2024 byl pro úsek ptáků rokem zajímavých a netradičních odchovů, chovatelské spolupráce a doufám i světlem naděje v podobě začínajících rekonstrukcí chovatelského zázemí.

V poslední dekádě začínal chovatelský rok úseku ptáků vždy líhnutím mláďat **pelikánů bílých** (*Pelecanus onocrotalus*). Letošek byl ale výjimkou, naše chovné hejno bylo v předcházejícím roce 2023 přepárováno, takže začátek roku 2024 se nesl zejména ve znamení tvorby nových párů a vzniku nové chovné skupiny. Vše dopadlo dobře a na konci roku 2024 se v nově sestavené skupině pelikánů bílých začala úspěšně líhnout mláďata nově sestaveným párům. Takže bych klidně nazval rok 2024 rokem pelikána.

Mladý pár **orlosupů bradatých** (*Gypaetus barbatus*) snesl 2 oplozená vejce a obě se úspěšně vylíhla. Genetická analýza určila mláďata jako dvě samice. Jednu úspěšně odkrmil mladý rodičovský pár a druhou samici jsme podložili k adopci našemu starému zkušenému páru. Odchov proběhl bez problémů a jedna samice byla vypuštěna v rámci repatriačního programu ve španělském národním parku Sierra del Cazorla a druhá byla transportována do Tierparku Berlin, kde byla spojena s tamním mladým samcem. Oba přesuny byly velmi důležité, protože každý reintrodukční či repatriační projekt má dvě neoddělitelné části. Jednou je populace v přírodě, kterou posilujeme mláďaty odchovanými v našich voliérách, a druhou nezbytnou součástí je i populace v lidské péči. Zde je třeba myslet na tvorbu nových párů, které v budoucnu nahradí páry stávající.

V roce 2024 jsme na úseku dravců mohli vidět všechny důležité fáze projektu – reintrodukci, tvorbu nového páru a bohužel i konec velmi úspěšného chovného páru. V září totiž uhynul Pišta – samec, který vlastně Zoo Liberec k celému projektu připojil. Byl velmi spolehlivým a plodným rodičem – se samicí Boženou úspěšně odchováli 18 mláďat, z nichž 9 bylo následně vypuštěno do přírody. Ve 40 letech byl jedním z nejstarších žijících samců orlosupa bradatého v Evropě.

Již tradičně a rádi spolupracujeme s ostatními zoo či záchrannými centry na odchovech vzácných druhů dravců. Rok 2024 nebyl výjimkou. Společnými silami se podařilo po dlouhých letech odchovat mládě **kondora královského** (*Sarcoramphus papa*) v Zoo Olomouc. Tamní pár snesl oplozené vejce. To jsme následně úspěšně vylíhli v naší zoo. Mláďě jsme vrátili zpět do Olomouce, kde ho chovatelé dokrmili a vyrostla z něj zdravá pro další chov nadějná samice. Další úspěšnou spoluprací mezi zoologickými zahradami je odchov **supa bělohlavého** (*Gyps fulvus*). Dvorský pár snesl dvě oplozená vejce. Z obou se vylíhla mláďata. Jedno dokrmil rodičovský pár a druhé bylo převezeno k adopci do Zoo Liberec. U nás ho přijal a úspěšně odchovával pár **supů hnědých** (*Aegypius monachus*). Obě mláďata byla nakonec převezena na Sardinii, kde budou na jaře 2025 vypuštěna do přírody v rámci projektu posilování populace supů bělohlavých na Sardinii. V neposlední řadě musím zmínit spolupráci na záchraně **orla opičího** (*Pithecophaga jefferyi*). V dubnu roku 2024 navštívili Zoo Liberec dva ošetřovatelé ze záchranné stanice na Filipínách. V průběhu 14denního intenzivního školení v technikách odchovu dravců (umělá inseminace a inkubace vajec, mražení spermatu dravců) si tyto

metody osvojili natolik, že výsledkem byla tři oplozená vejce tohoto nejohroženějšího druhu orla světa. Výše uvedené případy spolupráce jen dokazují, že to je správná cesta, jak účinně pomoci ohroženým druhům dravců po celém světě.

V neposlední řadě musím zmínit úspěšnou opravu části zázemí odchovny dravců. Po dlouhých 30 letech se dočkala opravy část chovných voliér. To nám nali- lo velký optimismus do žil. Doufám, že zejména díky novému zřizovateli – Libereckému kraji – a jeho podpoře naší nejstarší zoologické zahrady v ČR bude chov ptáků v Zoo Liberec pokračovat. A to díky investicím do oprav stávajícího zázemí i budování nového, moderního zázemí. Věřím také, že tím společně alespoň nepatrně přispějeme k ochraně a záchraně ohrožených druhů ptáků. Nakonec bych rád poděkoval všem ošetřovatelům z úseku ptáků za jejich práci.

PRIMÁTI

Ing. Petra Bolechová, PhD.

Kurátor chovu primátů a vedoucí oddělení výživy

Z pohledu plusů a mínusů by rok 2024 znamenal pro úsek primátů více mínusů, ale z dlouhodobějšího náhledu se neodlišuje od průměru, neboť zvířata se nejen rodí, ale i stárnou a nevyhýbají se jim ani nemoci. Naš poměrně čerstvě sestavený chovný pár **lemurů černých** (*Eulemur macaco macaco*) byl pospolu pouze do začátku podzimu, kdy jsme pozorovali náhlé zhoršení aktivity a kondice u samce (11 let), který bohužel i přes poskytnutou veterinární péči v průběhu 48 hodin uhynul. Po dohodě s koordinátorem chovu jsme získali na konci listopadu nového mladého samce ze zoologické zahrady Jihlava. Seznámení samice s novým partnerem bylo velmi rychlé a bezproblémové a nyní se jen těšíme na jejich potomky. Našich drápkatých opiček se také dotkly výrazné změny, kdy po vzájemné konzultaci postupně chov těchto druhů dočasně ukončujeme a jejich návrat je plánován až po výstavbě moderního chovatelského zařízení. Nicméně, stále ještě u nás zůstává samec jak **tamarína pinčíchů** (*Saguinus oedipus*), tak **kosmana zakrslého** (*Cebuella pygmaea*), kteří se již věkem řadí mezi geriatrické jedince. Péče o zvířata ve vyšším věku je specifická, jak v úpravě krmné dávky, tak například vybavení expozice pro snadnější pohyb a vyšší pohodlí. Příkladem toho jsou i naši samci **manga-bejů žlutobříchých** (*Cercocebus chrysogaster*), i oni se již řadí do této kategorie, a proto v průběhu loňského roku došlo úpravě vybavení jejich expozice. Jeden ze samců se již několik let potýkal s pohybovými problémy a při veterinárním vyšetření byly diagnostikovány srůsty na páteři. Věděli jsme, že prognóza do budoucna není optimistická, a i přes zdánlivě tři klidné roky v jeho životě v průběhu srpna loňského roku se jeho pohybové schopnosti rapidně zhoršily a změna byla vidět i na tělesné kondici. Veterinární vyšetření potvrdilo postup degenerativních změn a vzhledem k jeho celkovému zdravotnímu stavu a budoucí i chování zvířete v posledních dnech jsme se rozhodli k eutanázii. K výčtu „černých

zpráv“ je potřeba doplnit porod mrtvého mláděte u samice **gibona bělolícího** (*Nomascus leucogenys*). Tento porod byl pro nás velmi neočekávaný, poněvadž jak samice, tak samec jsou poměrně mladí, a především v případě samce, ne ještě zcela tělesně dospělí. Na samici také nebylo pozorováno žádné zvětšení břicha, ale i chování, které je typické pro březí samice. I přes tento výsledek, je však potěšující, že víme, že samice je plodná a v dalších letech můžeme očekávat snad již úspěšné odchovy. U **šimpanzů** dlouhodobě monitorujeme zdravotní stav našeho samce, který má benigní nádor kostní tkáně (chondrom), proto i v tomto roce bylo provedeno kontrolní veterinární vyšetření jeho stavu. I přes tento nález je stále v relativně dobré kondici, ale nadále je potřeba denně pečlivě vyhodnocovat jeho zdravotní stav či chování a dodržovat stanovenou medikaci. Naší stálíci na úseku primátů jsou kromě šimpanzů **paviáni pláštíkoví** (*Papio hamadryas*), kde je i díky jejich početnosti (23 jedinců) neustále živo a pravidelně tak můžete vidět i nová mláďata. V roce 2024 jsme překročili třísté pořadové evidenční číslo těchto starosvětských primátů, kteří se v naší zoologické zahradě chovají již od roku 1956.

Na závěr bych ráda poděkovala všem ošetřovatelům úseku primátů za jejich profesionální pracovní přístup a udržení si optimismu v „těžších“ časech, které nás v tomto roce potkaly, ale jsou přirozenou součástí života.

ŠELMY A MALÍ SAVCI

Ing. Dorota Gremilicová

Kurátor chovu šelem a malých savců

Uplynulý rok byl v chovu šelem bohatý na změny v chovných párech a skupinách a přesuny zvířat.

Na nejdelší cestu se na doporučení koordinátora Mezinárodního záchovného programu Evropské asociace zoo a akvárií (EAZA) vydal liberecký samec **pandy červené** (*Ailu- rus fulgens*), který se v únoru přesunul do nizozemské Zoo Rotterdam, kde prošel spolu s dalším mladým samcem odchovaným v ZooParc de Trégomeur ve Francii karanténou a předtransportní přípravou, a v závěru roku 2024 odcestoval do Padmaja Naidu Himalayan Zoological Park v indickém Dárdžilingu. Zvířata byla vybrána z evropské populace jako ideální jedinci pro osvětlení genetické diversity tamní populace pand červených v lidské péči. Nový partner pro chovnou samici dorazil do Liberce krátce po odjezdu našeho odchovu do Nizozemska z německé Opel Zoo v Kronbergu.

Libereckou zoo opustila také odrostlá kořata **levhartů sněžných** (*Panthera uncia*), kocour odjel v březnu do Marwell Wildlife ve Velké Británii a jeho sestra v květnu do Bioparc de Doué-la-Fontaine ve Francii. Návrat jejich rodičů do Zoo Curych byl kvůli technickým komplikacím při výstavbě nového komplexu expozic pro chov šelem odložen až na začátek roku 2025. Po náhlém zhoršení zdravotního stavu byla v listopadu utracena liberecká chovná samice levharta sněžného, pitva prokázala nádorové onemocnění jater. Geriatrický věk samce (*2007) neumožňuje jeho další zařazení do chovu a v Liberci ho tak

čeká zasloužený poklidný důchod. Mezinárodní záchovný program pro levharty sněžné počítá se Zoo Liberec i do budoucna jako s chovatelem tohoto druhu, o sestavení nového chovného páru jsme ale zatím nežádali s ohledem na plánovanou rekonstrukci pavilonu.

Cestovali i mladí **levharti čínští** (*Panthera pardus japonensis*) narození v Liberci v roce 2022. Obě zvířata se v květnu přemístila do Zoo Olomouc, kde strávila letní sezónu v pavilonu levhartů mandžuských (*Panthera pardus orientalis*) uvolněném kvůli rekonstrukci chovného páru. Kočka se před koncem roku vrátila do Liberce, kocour zůstává v Olomouci, kde čeká na doporučení koordinátora Mezinárodního záchovného programu EAZA k přesunu do nového chovatelského zařízení. Dočasné umístění zvířat v Zoo Olomouc umožnilo oběma zahradám optimálně využít chovatelskou kapacitu a individuálně pracovat s chovanými zvířaty.

Chovnému páru **margayů** (*Leopardus wiedii*) se v lednu narodilo druhé mládě, opět samička. Prvoodchovem pro Zoo Liberec je narození čtyř mláďat (dvou samců a dvou samic) **nosálů bělohubých** (*Nasua narica*). Samice porodila v dubnu a celý odchov proběhl v zázemí kvůli stavebním pracím v bezprostředním okolí jejich stálé expozice.

V březnu bez předchozích pozorovatelných obtíží uhynula samice **lachtana hřivnatého** (*Otaria byronia*), příčinou úhynu byla akutní pankreatitida. Stárnoucí samec (*2009) tak zůstal v expozici sám. Chovatelské zařízení vyžaduje technické úpravy, aby bylo možné pokusit se vyjednat s mezinárodními záchovnými programy pro ploutvonožce navýšení počtu chovaných zvířat.

Vleklé bakteriální onemocnění, které se šířilo mezi zvířaty, a které se nedařilo zcela zažehnat, bylo důvodem pro redukci chovné skupiny **surikat** (*Suricata suricatta*) na bakalářské trio, které se po ukončení rekonstrukce „Drnového domečku“ vrátilo do expozice.

Zdravotní obtíže zasáhly také chov **viskač** (*Lagostomus maximus*), chovný samec a jedna ze samic uhynuli na respirační onemocnění během pobytu v zázemí, kam byli přesunuti kvůli již zmiňované rekonstrukci „Drnového domečku“, jehož součástí je také jejich stálá expozice. Vzhledem k nízkým stavům tohoto druhu v Evropě se podařilo získat nového partnera pro zbývající samici až v samém závěru roku z Heimattiergarten Schönebeck v Německu. Soužití obou zvířat je od počátku velmi harmonické.

Zcela novými druhy pro libereckou zoo jsou v listopadu přivezené **veverky páskované** (*Tamiops mccllellandii*), které zatím zůstávají v zázemí, a samec **veverky Prévostovy** (*Callosciurus prevostii*) ze Zoo Děčín, který nahradil v expozici Pavilonu opic **tamaríny pinčí** (*Saguinus oedipus*).

PLAZI A OBOJŽIVELNÍCI

Mgr. Petra Hnidová

Kurátorka chovu obojživelníků a plazů

V roce 2024 se nám naskytla příležitost dále rozšiřovat terarijní úsek v Zoo Liberec. Nová expozice tropických druhů žab v pavilonu ZooExpo se během loňského roku stala oblíbeným místem návštěvníků zahrady. Proto

jsme se rozhodli změnit chovatelský záměr i v protějším expozici. Zde byly několik let chovány nejrůznější druhy hlodavců. Naším cílem bylo vytvořit další komplex terárií podobného vzhledu. Tentokrát jsme se zaměřili na tropické druhy ještěřů, především gekonů. V nové terarijní expozici je celkem 10 terárií se stejným počtem zvířecích druhů. Vybrané druhy ještěřů jsou atraktivní nejen svým zbarvením, ale část druhů je navíc ve své domovině ohrožena vyhubením. Někteří z nich se v zoologických zahradách chovají výjimečně. Mezi nejohroženější a nejvzácnější ještěry patří drobný karibský **gekon** *Gonatodes daudini* a **gekon psychedelický** (*Cnemaspis psychedelica*), který je také jedním z vlajkových druhů probíhající kampaně EAZA Vietnamazing. Dále zde návštěvníci spatří ohrožené madagaskarské **ploskorepy Henkelovi** (*Uroplatus henkeli*) a africké **gekonky modré** (*Lygodactylus williamsi*). Chov obou zmíněných druhů je v evropských zoologických zahradách koordinován v rámci asociace EAZA. Zoo Liberec několik let finančně podporuje in situ projekt zaměřený na ochranu gekona modrého v jeho domovině v rezervaci Kimboza. Rozhodli jsme se proto představit jej návštěvníkům prostřednictvím krátké prezentace na monitoru nad expozicí ještěřů. V dalších expozičních teráriích chováme **felsumy Standingovy** (*Phelsuma standingi*) a **felsumy Klemmerovy** (*Phelsuma klemmeri*), které jsou na Madagaskaru v současné době ohrožené vyhubením. Dále zde návštěvníci spatří **felsumy pruhované** (*Phelsuma lineata*), **anolisy mramorované** (*Anolis marmoratus*) ze souostroví Guadeloupe a smaragdově zbarvené **dásie** (*Lamprolepis smaragdina*). Největší terárium pak obývá pestře zbarvený samec **chameleona pardálího** (*Furcifer pardalis*). Díky expozici tropických ještěřů jsme navíc získali i nové zázemí, kde můžeme chovat a odchovávat nejen stávající druhy plazů, ale máme zde i prostor pro druhy nové. V místnosti je umístěno také velké terárium se samicí chameleona pardálího, kterou držíme oddělenou od samce. Technické vybavení terárií funguje na stejném principu, jako je tomu u tropických žab na proti.

V dalších terarijních expozicích v zoo se nám pravidelně rozmnožují **pralesničky strašné** (*Phyllobates terribilis*), **pralesničky harlekýn** (*Dendrobates leucomelas*), **pralesničky azurové** (*Dendrobates azureus*), **rosničky včelí** (*Trachycephalus resinifictrix*) a zaznamenali jsme první snůšky i u **pralesniček batikových forma Blue** (*Dendrobates auratus*). U náročnějších druhů stromových žab se učíme správně nasimulovat období dešťů a sucha. Je před námi ještě hodně práce.

V pavilonu tropů jsme v roce 2024 zaznamenali dvě snůšky vajec u **krajty mřížkové** (*Malayopython reticulatus*), dále vajíčka u vzácných **varanů smaragdových** (*Varanus prasinus*), **leguánů fidžijských** (*Brachylophus fasciatus*) a **dracén krokodýlovitých** (*Dracaena guianensis*). U krajt jsme odchováli mláďata už několikrát. U posledních třech zmíněných druhů byla většina vajec neoplozená. I tak věřím, že se začínáme posouvat správným směrem.

Na konci roku 2023 jsme získali 18 letou samici **scinka šalomounského** (*Corucia zebrata*) z lotyšské zoo v Rize, kterou jsme hned po příjezdu spárovali s mladším samcem. Vzhledem k jejímu vyššímu věku a faktu, že neměla nikdy mládě, jsme si nebyli jisti, zda už není na spojení pozdě. O to více jsme byli mile potěšeni, když jsme o rok později, konkrétně 23. 12., objevili jedno mládě. Mládě zůstane další rok se svými rodiči přímo v jejich expozičním teráriu v pavilonu tropů.

V pavilonu žiraf hned za vstupem mohou návštěvníci přes prosklené dveře pozorovat naši chovnou skupinu **agam malovaných** (*Agama picticauda*). Tento africký druh zde čeká na novou terarijní expozici, která bude umístěna v návštěvnické části zrekonstruovaného pavilonu žiraf. Mezitím se nám však agamy stihly několikrát rozmnožit. Mláďata chováme v zázemí.

Mezi nejnovější, pro návštěvníky zatím skryté, obyvatele Zoo Liberec, patří jedny z nejhroženějších druhů obojživelníků a plazů na světě. První je drobná ekvádorská žába **atelopus skvrnitý** (*Atelopus balios*), kterou se nám podařilo získat ze švýcarské zoo v Basileji. Všichni jedinci chovaní v Evropě jsou v majetku berlínské neziskové organizace Citizen Conservation. S touto organizací jsme tak navázali spolupráci. Pro atelopuse skvrnité bychom měli v budoucnu postavit samostatné expoziční terárium v pavilonu ZooExpo.

Posledním novým druhem je kriticky ohrožený ještěř z Vietnamu, **krokodýlovec čínský** (*Shinisaurus crocodilurus vietnamensis*). Ke konci roku 2024 jsme získali pár ještěřů ze Zoo Ostrava. Ti po příjezdu začali rovnou zimovat. Pro tento účel byli přemístěni hned do zimoviště, kde dokážeme udržet nižší teploty nezbytné pro hibernaci (14–16 °C). V první části roku 2025 pro krokodýlovce vznikne paludárium na míru, a to přímo v návštěvnické části pavilonu ZooExpo.

KOPYTNÍCI

Ing. Luboš Melichar

Šéfxoolog

Rok 2024 se od předchozích odlišoval nižším počtem mláďat a celkově chovaných jedinců, především kvůli probíhajícím a plánovaným stavebním aktivitám, které vedly k dlouhodobým prostorovým omezením. Změny byly patrné i pro návštěvníky, kteří pravděpodobně zaznamenali přesuny zvířat v rámci expozic a úpravy ve výbězích.

Započatá rekonstrukce protierozních opatření ve výběhu **oslů somálských** (*Equus africanus somaliensis*) si vynutila přemístění **zeber Chapmanových** (*Equus quagga chapmani*) na Hospodářský pavilon k **antilopám koňským** (*Hippotragus equinus*), aby uvolnily prostor právě, toho času početnějším, oslům. V reportovaném období byla také kvůli plánované velké přestavbě expozice chovná skupina **žiraf Rothschildových** (*Giraffa camelopardalis rothschildi*) záměrně udržována v nízkém počtu, protože stavba není realizovatelná za jejich přítomnosti a sehnat dlouhodobější umístění ve většinou plných zařízeních jiných zoologických zahrad je velmi obtížné. Podobná

situace nastala i u **zeber bezhřívých** (*Equus quagga bo-rensensis*), které plánovaně vystřídají zmíněné zebry Chapmanovy v náhradním ustájení po jejich odchodu zpět do původního pavilonu.

Chovatelskou činnost jsme ale i ve ztížených podmínkách provozovali na co nejvyšší úrovni a nerezignovali ani na chov jako takový. Úspěchy tak přinesly mimo jiné porody dvou samic **urialů bucharských** (*Ovis bocharensis*), vzácného poddruhu divoké ovce s populací v přírodě odhadovanou na úrovni 800 jedinců, dále se narodily tři samice **kozorožců dagestánských** (*Capra cylindricornis*), z nichž ale přežila pouze jedna, a dvě mláďata **sobů karelských** (*Rangifer tarandus fennicus*). Chov **takinů čínských** (*Budorcas taxicolor bedfordi*) proběhl v souladu s plánovanou chovnou pauzou, přičemž v příštím roce znovu očekáváme mláďata minimálně od mladých chovných samic. Porodila i ze Dvora Králové zapůjčená samice žirafy Rothschildovy a dočkali jsme se také hříběte u zeber bezhřívých – tam ale radost z přírůstku neměla dlouhého trvání, mládě nepřežilo kvůli četným poporodním zdravotním komplikacím včetně velké tříselné kýly.

Transporty a výměny zvířat probíhaly v rámci národních i mezinárodních programů: chovný hřebec zebry Chapmanovy byl zapůjčen do Zoo Olomouc k podpoře reprodukce tamní stárnoucí ale geneticky velmi kvalitní skupiny klisen, dva takini čínští byli přepraveni do zoologických zahrad ve Francii (Auvergne a Beauval), kastrováný hřebec **koně Převalského** (*Equus przewalski*) na doporučení koordinátora do Herbersteinu a odchovaná klisna zebry bezhřívě zamířila do Zoo Bojnice.

Druhá polovina roku zahrnuje i přípravu na plánovaný odsun poslední zdejší samice **slona indického** (*Elephas maximus*) Baly. Tato operace je složitá jak logisticky, tak administrativně a reaguje na zpřísněné požadavky welfare, které neumožňují dlouhodobé držení jediné slonice v rámci zařízení. Jsme tak jedním z posledních několika zařízení, které tímto způsobem k držení tohoto mohutného zvířete přistupují, to vše ale s velmi silným argumentem, kterým je její celoživotně submisivní nastavení, které bylo v minulosti opakovaně překážkou v pokusech o její zařazení do chovných skupin. Rozhodnutí o jejím odchodu je výsledkem mnohaletého zvažování a četných konzultací na mnoha úrovních. Činíme jej maximálně zodpovědně i s přihlédnutím k faktu, že uzavírá jednu z významných kapitol historie naší zoo.

Závěrem bych rád poděkoval celému zoologickému oddělení za projevovanou loajalitu a trpělivost, se kterou se chovatelé na všech úrovních ve velké většině o svěřené jedince starají, a to momentálně v často velmi provizorních podmínkách. Odměnou by nám všem mělo být výrazné zkvalitnění zázemí pro zvířata s přicházející proměnou stávajícího areálu a s výstavbou nových expozic v plánované nové části zoo. Osobně se velmi těším a Vám všem upřímně děkuji!

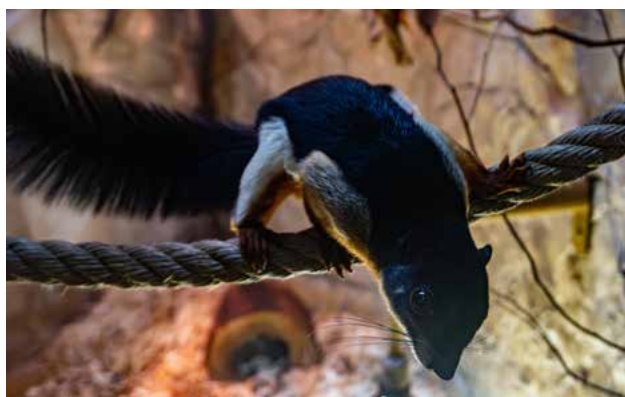
Dáše Standingova ▲

Ploskorep Henkelův ▲

Pelikán bílý ▲

Veverka Prévostova ▲

Nyala nížinná ▲

III. PROJEKTY IN SITU

Mgr. Adéla Hemelíková

Vedoucí oddělení ochrany přírody a výzkumu

Ochrana přírody má v Zoo Liberec stěžejní místo. Zoo Liberec patří mezi moderní zoologické zahrady, a proto se snaží být na poli ochrany přírody a výzkumu co nejaktivnější. Ochrannářské projekty a aktivity se každoročně vyvíjí a rozrůstají. Realizace těchto projektů a aktivit je umožněna i díky návštěvníkům Zoo Liberec. Z každé prodané vstupenky putují 2 Kč do tzv. in situ fondu, který slouží k financování ochrannářských projektů. Za rok 2024 podařilo vybrat celkem 385 848 Kč.

V roce 2024 pokračovala zejména intenzivní spolupráce s organizací Philippine Eagle Foundation (PEF) na Filipínách za účelem ochrany orla opičího (*Pithecophaga jefferyi*) a organizacemi FIFAN a Ecosystem Impact Foundation na Sumatře v Indonésii pod hlavičkou české neziskové organizace Lestari, které se společně věnují ochraně mořských ekosystémů a druhů. Dále byla navázána nová spolupráce s týmem zoologů z České zemědělské univerzity v Praze, kteří se věnují ochraně pralesních salin a slonů pralesních v Kongu. V roce 2024 byla také nově podpořena organizace The Forest Collective, která vede ochrannářské a výzkumné aktivity v národním parku Dzanga Sangha ve Středoafričské republice. The Forest Collective se věnuje ochraně tropických ekosystémů a zaměřuje se na ochranu primátů a luskounů. Obnovena byla také podpora organizace Snow Leopard Trust, jež chrání levharty sněžné (*Panthera uncia*) ve střední Asii.

Ve spolupráci s PEF proběhlo v roce 2024 několik stěžejních aktivit v záchraně kriticky ohroženého orla opičího, jehož ve volné přírodě zbývá posledních 300-400 párů. Spolupráce PEF a Zoo Liberec byla také oficiálně stvrzena podepsáním dlouhodobého Memoranda o spolupráci. V rámci ex situ ochrany těchto majestátních dravců poskytla Zoo Liberec v dubnu 2024 dvěma zaměstnancům PEF (Dominik Tadena, Jay Are Montecino) odborný trénink, aby se naučili nové postupy umělé inseminace, inkubace vajec a odchovu vylíhnutých mláďat. Následně na podzim 2024 odcestoval liberecký zoolog a kurátor ptáků Jan Hanel na Filipíny, aby asistoval během hnízdní sezóny orlů opičích s umělými inseminacemi a inkubací vajec. Ještě do konce roku 2024 se podařilo z umělé inseminace vylíhnout jedno mládě orla opičího. Jednalo se o v pořadí třicáté mládě odchované od vzniku organizace v roce 1987 a o teprve osmé mládě vzešlé z metody umělé inseminace. Aktivity na Filipínách zdokumentoval režisér Michal Gálik v přírodopisném dokumentu Naděje pro krále nebes. Velké poděkování patří Ministerstvu zahraničních věcí a České ambasádě v Manile za jejich podporu.

Zoo Liberec se dlouhodobě věnuje ochraně přírody v Indonésii. Na realizaci těchto aktivit spolupracuje s českou organizací Lestari a indonéskými organizacemi Ecosystem Impact a FIFAN Foundation. O společných aktivitách si můžete přečíst více v části, která se orga-

nizaci Lestari věnuje. Další aktivitou, kterou Zoo Liberec v Indonésii realizuje, je výzkum mořských želv (Chelonioida) na Sumatře. Výzkum probíhá ve spolupráci s univerzitou Syiah Kuala, Českou zemědělskou univerzitou v Praze, Asia-Pacific Marine Turtle Genetic Working Group a Turtle Use and Trade Initiative (WWF). Zatímco v předchozích letech byly aktivity zaměřené na sběr dat (genetický výzkum, sledování migračních tras), v roce 2024 probíhaly zejména analýzy genetických vzorků a plánování dalších výzkumných aktivit. Dále probíhaly i vzdělávací aktivity - byly uspořádány dva workshopy na ochranu a výzkum mořských želv pro studenty z univerzit Syiah Kuala (Banda Aceh) a Andalas (Padang). Libereckým terénním zoologům se v roce 2024 také povedl další úspěch v boji proti nelegálnímu obchodu s mořskými želvami na Sumatře. Ve spolupráci s indonéskými kolegy a zoology ze Zoo Ostrava se jim podařilo chytit a dostat za mříže dva pytláky těchto plazů.

Velké poděkování a uznání patří základní škole Plavy, která u příležitosti Ekodne uspořádala školní trhy. Žákům se prodejem výrobků podařilo získat 19 422 Kč, které putovaly na ochranu a výzkum slonů pralesních v Kongu, kterému se věnuje tým zoologů z České zemědělské univerzity v Praze. Žáci školy měli připravený bohatý program včetně divadla a informovali o slonech a jejich ochraně.

Důležitou součástí ochrannářských aktivit Zoo Liberec je osvětová činnost. V minulém roce Zoo Liberec opět spojila síly s Českou koalicí pro ochranu biodiverzity (CCBC). Díky příspěvku MŽP Zoologickým zahradám vzniklo osvětové vzdělávací video o jeřábech popelavých. Video je součástí CCBC online knihovny a návštěvníci mohou video shlédnout v Zoo Kině přímo v zoo. Z příspěvku MŽP zoologickým zahradám byl také ve spolupráci s CCBC uspořádán festival přírodovědných filmů s názvem Nechme se překvapovat. Festival navštívilo 325 žáků z devíti libereckých škol.

Za celé oddělení výzkumu a ochrany přírody v Zoo Liberec chceme poděkovat všem, kteří se na chodu zahrady podílí. Bez stabilního, odborného a vstřícného kolektivu by se Zoo Liberec ochraně přírody v takové míře nedokázala věnovat. Dále také děkujeme všem partnerům, kteří s námi na ochrannářských a výzkumných aktivitách spolupracují.

ZOO LIBEREC AKTIVNĚ SPOLUPRACUJE NA TĚCHTO PROJEKTECH

NÁVRAT ORLOSUPŮ BRADATÝCH DO VOLNÉ PŘÍRODY

Zoo Liberec je do reintrodukčního programu na záchranu orlosupů bradatých (*Gypaetus barbatus*) zapojena od roku 2002. V uplynulém roce se podařilo odchovat dvě mláďata orlosupů bradatých. Jedno mládě bylo vypuštěno do volné přírody ve Španělsku. Jednalo se tak o čtrnácté mládě z libereckého chovu, které se podařilo navrátit do evropské přírody. Druhé mládě bylo převezeno do berlínského Tierparku do chovu. Bohužel v roce 2024 zahynul ve svých 40 letech samec orlosupa

bradatého Pišta, který byl otcem hned několika mláďat orlosupů v zoo. Zoo Liberec tak bude dávat dohromady nový pár orlosupů, aby odchov mláďat a jejich reintrodukce do volné přírody mohla pokračovat. Více o chovu orlosupů bradatých v Zoo Liberec za rok 2024 se dočtěte v kapitole zoologického oddělení.

LESTARI

Zoo Liberec a Lestari dlouhodobě působí na souostroví Pulau Banyak. Biodiverzitně nejbohatším ostrovem v oblasti je ostrov Bangkaru, na jehož ochraně se Zoo Liberec a Lestari podílí společně s místní organizací Eco-system Impact Foundation. Vlajkovými druhy ostrova jsou karety obrovské (*Chelonia mydas*) a kožatky velké (*Dermochelys coriacea*), které zde hnízdí. Ostrov obývají i kriticky ohrožení loskutáci niaští (*Gracula robusta*) a spousta dalších ohrožených či endemických druhů. V minulém roce se k pravidelným monitoringům na pláži a v pralese, přidal také sběr dat pomocí fotopastí a audionahrávačů. Dále se zavedla pravidla a systém pro vstup turistů a byly proškoleny místní turistické resorty a průvodci. Nově zavedená pravidla pomáhají udržitelně rozvíjet turistický ruch v oblasti a poskytují nové pracovní příležitosti pro místní obyvatele. Basecamp na Bangkaru se podařilo vybavit solárními panely, aby jeho chod a provoz nebyl náročný na dovoz logistiky (benzín, voda) a byl co nejšetrnější k místní přírodě. Do ochrany na ostrově Bangkaru se také zapojilo několik indonéských studentů z univerzity Syiah Kuala. V rámci souostroví Pulau Banyak probíhaly další ochranné aktivity ve spolupráci s místní organizací FIFAN. Výuku angličtiny ve vesnici Haloban pomáhaly zajistit dvě dobrovolnice z Univerzity Palackého. Dále proběhla školení pro místní rybáře o bezpečnosti a byl zaveden systém satelitní komunikace, který pomáhá zvyšovat bezpečnost na moři. Marine Response Unit, kterou organizace FIFAN založila, řešila případ ztraceného mláděte dugonga, které se po několika dnech rehabilitace podařilo úspěšně vypustit zpět do moře. Organizace FIFAN pomohla také se zatčením pytláků mořských želv a zrehabilitovala a úspěšně vypustila zpět do moře čtyři karety obrovské. V neposlední řadě probíhala intenzivní jednání s místní vládou, Agenturou pro ochranu přírody a Ministerstvem pro námořní záležitosti o ochraně a územním plánování v Pulau Banyak a byla připravována povolení pro mořské monitoringy a rehabilitace mořských ekosystémů v oblasti.

OCHRANA ZEBRY BEZHŘÍVÉ

V rámci ochrany zeber bezhřívých se pokračovalo v administrativních přípravách pro uzavření oficiální spolupráce. Právě uzavření oficiální spolupráce je zásadní pro další kroky a pro záchranu tohoto ohroženého taxonu.

SAVE-ELEPHANTS

Hlavní činnost spolku se nadále soustředí na oblast rezervace Tsoulou v jižním Kongu. Zde ve spolupráci s místním konzervátorem ze státní správy pokračuje biomonitoring oblasti a široké periferie. Místním ko-

munitám v přilehlých vesnicích spolek pomáhá a učí jak ochránit pole proti slonům. Na území rezervace i mimo ni na dvou různých krasových vodních tocích jsou pravidelně organizovány brigády na odstraňování invazního vodního hyacintu z hladiny, což je pro biodiverzitu nebezpečný fenomén. Fotopasti i přímá pozorování se využívají k dalšímu monitoringu přítomnosti slonů v oblasti a probíhá spolupráce s místní správou na potírání pytlácké přítomnosti. V srpnu a září se spolek Save-Elephants zapojil do záchranné akce o přežití osiřelého slůněte v Brazzaville, avšak snahy nakonec nebyly úspěšné. V rámci rozvoje propagace a fundraisingu na budoucí rozvoj rezervace a její ochranu přicestovali do Konga známé osoby českého kulturního a uměleckého světa, aby pomohli upřít pozornost veřejnosti na činnost spolku. V únoru 2024 proběhla expedice za slony a natáčení dokumentu s rapperem Benem Cristovao. V září do Konga přicestovalo 8 mladých malířů a malířek, jejichž díla budou benefičně dražena.

V roce 2024 se též spolek zúčastnil jako iniciátor a partner projektu v jižním Čadu, který byl podpořen v rámci grantu České rozvojové agentury, (tzv. malý lokální projekt). Ve třech komunitách rolníků a pastevců podél řeky Logone členové spolku asistovali s dalším rozvojem elektrických bariér proti ničení úrody hrochy (celkem 60 ha) a při zakládání komunitních malochovů koz pro ženy dvou hlavních etnik v oblasti.

Na úrovni aktivit v ČR a na mezinárodní scéně se spolek angažoval při mnohých osvětových a vzdělávacích událostech pro děti i širokou veřejnost (i v rámci CCBC) a při jednání s regionálním koordinátorem ochrany slonů pralesních z WWF se spolek podílel na tvorbě akčních plánů pro koexistenci lokálních komunit a slonů ve střední Africe a při nálezech osiřelých slůňat.

JEŘÁBÍ ŽIVOT / CRANE LIFE

V roce 2024 se projekt Jeřábí život podrobněji zaměřil na monitoring jeřába popelavého (*Grus grus*) v šesti oblastech tří regionů ČR. Ve Slezsku byla i za využití fotopastí sledována hnízdní úspěšnost, ze šesti lokalit bylo pouze na dvou hnízdění úspěšné s jedním vzletným mládětem. Jedno z nich bylo vybaveno vysílačem, v případě druhé úspěšné rodiny se podařilo chytit dospělého pelichajícího samce. V jižních Čechách byli poprvé vybaveni vysílačem dva sourozenci a na Šumavě se podařilo najít hnízdo a zdokumentovat vzletné mládě. Ve Frýdlantském výběžku se projekt zaměřil na lokalitu s plánovanou výstavbou větrných elektráren a zdokumentoval tam pohyb rodiny. Poznatky ze sledování jeřábů přispěly rovněž k ochraně cenných lokalit na Českolipsku, kde byla nakonec zrušena výstavba obchvatu u Zahrádek. Tam hnízdil i nejstarší český jeřáb s barevnými kroužky (22 let), obě jeho mláďata byla však predována. Jeřáb, který dostal vysílač v roce 2020, poprvé zahnízdil, bohužel na nevhodně revitalizovaném rybníku, kde pár záhy o vejce přišel. Náhradní snůšku pak měl v suchém lese na kopci, ta byla ale také predována. Celkem bylo v roce 2024 vybaveno GPS-GSM vysílačem 7 jeřábů.

TALARAK FOUNDATION

Organizace Talarak v uplynulém roce dosáhla významných úspěchů v ochraně ohrožených druhů a podpoře udržitelného hospodaření na Filipínách. V rámci svého chovného programu úspěšně odchovávala tři mláďata zoborožce žlutobradého (*Rhabdotorrhinus waldeni*), což představuje dosud nejvyšší počet odchovaných mláďat tohoto kriticky ohroženého druhu v jednom roce. V rezervaci Bayawan se narodila první generace mláďat sambarů skvrnitých (*Rusa alfredi*), kteří byli dříve vypuštěni z reintrodukčního programu. Na ostrově Mindoro byl spuštěn nový program na ochranu endemického prasete (*Sus oliveri*), jehož součástí jsou také opatření proti africkému moru prasat, jenž stále ohrožuje populace divokých prasat na Filipínách. Zároveň se ve volné přírodě daří devíti kriticky ohroženým holubům negroským (*Ptilinopus arcanus*), kteří byli v roce 2022 vypuštěni do rezervace Bayawan. Organizace rozšířila Negros Forest Park o dvě nové expozice věnované plazům a spustila nové vzdělávací programy pro děti a rodiny. Ve spolupráci se Zoo Liberec, Zoo Olomouc a UTB Zlín byl uspořádán workshop zaměřený na občanskou vědu (Citizen Science). Celoročně probíhaly výzkumné i studijní pobyty studentů z celého světa. Organizace rovněž pokračovala v úzké spolupráci s místními komunitami a farmáři, zaměřené na podporu udržitelného pěstování plodin a šetrného využívání půdy. Podporovala také výrobu lokálních produktů, jako jsou například banánové chipsy. V rámci osvětové činnosti organizace spustila kampaň na prevenci afrického moru prasat, kterou realizovala po celých Filipínách ve spolupráci s vládními institucemi.

ČESKÁ KOALICE NA OCHRANU BIODIVERZITY (CCBC)

Česká koalice pro ochranu biodiverzity (CCBC) v uplynulém roce realizovala řadu vzdělávacích a osvětových aktivit zaměřených na ochranu přírody. Mezi klíčové projekty patřil festival přírodovědných filmů Nechme se překvapovat, který byl doplněn tematickými besedami s odborníky. Během devíti dnů zavítal festival do pěti měst – Pardubic, Prahy, Českých Budějovic, Opavy a Liberce. V rámci programu bylo připraveno 23 projekcí a besed, kterých se zúčastnilo celkem 2 230 žáků základních škol. CCBC také vytvořila pět vzdělávacích videí pro děti a učitele v rámci programu Online knihovny CCBC do škol, která pomáhají rozšiřovat povědomí o ochraně přírody a ekologických tématech. Dalším významným projektem bylo spuštění kampaně Pasti na ptáky jejímž cílem je ochrana ptactva před nebezpečnými nástrahami v urbanizovaném prostředí. Kampaň doprovází umělecký videoklip vytvořený ve spolupráci s předními umělci. Během roku 2024 CCBC rovněž uspořádala několik konferencí, projektových dnů a odborných přednášek v centru U studánky poznání. Organizace se aktivně zapojila do osvětových aktivit ve školách i zoologických zahradách, kde přibližovala veřejnosti důležitost ochrany biodiverzity.

THE KUKANG RESCUE PROGRAM

Nová Kukang škola, která byla slavnostně otevřena roku 2023 je v plném provozu a probíhá v ní výuka angličtiny a environmentální výchovy, a to třikrát týdně. Školu navštěvuje 44 studentů a došlo také k posílení týmu o dvě nové učitelky. Pro předškolní děti stále pokračuje interaktivní výuka v rámci programu Education4Conservation, kde je Kukang škola členem od jeho samého vzniku. Na konci roku 2024 dále začala stavba multifunkční auly pro děti, která bude sloužit nejen jako učebna, ale také jako místo pro společenské události a čtení knih.

K aktivitám v terénu patří instalování fotopastí a monitoring nočních divokých zvířat v oblasti, kde Kukang Program odkupuje ochránářskou kávu. Ke dvěma monitorovacím oblastem Kuta Male a Bandar Baru přibyla nově oblast Basukum, kde v minulosti Kukang Program podpořil stavbu Thomasovi školy nazvané „Škola na konci světa“. V Basukum tak momentálně kromě pravidelné výuky angličtiny a environmentální výchovy probíhá každý rok monitoring zvířat. Z dosavadních výsledků ze zbývajících oblastí to vypadá, že populace outloňů v Kuta Male je stabilní a dostatečně početná, zatímco populace outloňů v Bandar Baru je velmi nízká.

Po celý rok stále probíhal výkup a zpracování ochránářské Kukang kávy z oblasti Kuta Male. V roce 2024 poprvé káva připlula do ČR lodí, což umožnilo snížit ekologickou stopu tohoto transportu. Tato káva je nejen výjimečná svou chutí, ale také svou misí. Každý šálek je krokem k ochraně sumaterských deštných pralesů (více na www.kukang-coffee.org).

V březnu proběhl intenzivní monitoring v Thajsku, kde Kukang tým dokumentoval rozsah využívání outloňů a dalších druhů divokých zvířat jako atrakcí pro turisty. Průzkum odhalil nejrůznější případy držení divokých zvířat a jejich nabízení turistům k pobavení za peníze, včetně outloňů.

Loňský rok byl úspěšný také v boji proti pašerákům a nelegálnímu obchodu se zvířaty. Týmu vyšetřovatelů se podařilo chytit 4 pašeráky a zabavit jim celkem 1 405 ohrožených zvířat, z toho 1 354 karetek novoquinejských (*Carettochelys insculpta*), siamangy (*Symphalangus syndactylus*), gibony (*Hylobates agilis*, *Hylobates lar*), outloně váhavého (*Nycticebus coucang*), karety obrovské (*Chelonia mydas*) a další zvířata.

KIMBOZA FOREST GECKO PROJECT

V rezervaci Kimboza se i v letošním roce kladl největší důraz na čištění fragmentu lesa od invazní dřeviny cedrely vonné (*Cedrela odorata*). Dále strážci, studenti a dobrovolníci vytvářeli a udržovali proluky proti šíření případných požárů v lese. Nedílnou součástí projektu je i pěstování sazenic původních dřevin v tzv. školkách. Mezi hlavní z nich patří pandán (*Pandanus rabaiensis*), na kterém gekoni modří (*Lygodactylus williamsi*) výlučně žijí. Do projektu se nově zařadila další aktivita, konkrétně chov včel v úlech. Včely opylují původní dřeviny, a tak napomáhají jejich šíření v rezervaci. Pro místní zapojené obyvatele jsou včelstva zdrojem medu a přivýdělku za jeho prodej. Zoo Liberec projekt na ochranu

gekona modrého podpořila finančně, přispěla na mzdy lesních strážců.

PROJEKTY PODPOŘENÉ ZOO LIBREC

ČESKÁ KOALICE NA OCHRANU BIODIVERZITY (CCBC)

Koalice sdružuje organizace a projekty, které se věnují ochraně biodiverzity a udržitelnému rozvoji u nás i po celém světě. Nedílnou součástí CCBC jsou osvětové a vzdělávací aktivity pro děti i dospělé.
(www.ccbc.cz)

ECOSYSTEM IMPACT FOUNDATION

Ochrana ostrovních ekosystémů se zaměřením na mořské želvy a ptactvo v oblasti souostroví Pulau Banyak a ostrova Simeulue v Indonésii.
(www.ecosystemimpact.com)

FIFAN FOUNDATION

Vývoj strategií pro adaptaci a mitigaci při řešení dopadů změny klimatu, ochrana mořských ekosystémů a druhů, spolupráce s rybářskými komunitami.
(<https://www.fifanfoundation.org/>)

KIMBOZA FOREST GECKO PROJECT

Ochrana endemického a kriticky ohroženého gekona modrého ve východní Tanzanii.

LESTARI

Ochrana a výzkum ohrožených druhů a ekosystémů v jihovýchodní Asii (Indonésie, Filipíny). Vzdělávání a propojování lidí se zájmem o udržitelný rozvoj a ochranu přírody.
(www.protectingnature.org)

PHILIPPINE EAGLE FOUNDATION

Ochrana a výzkum kriticky ohroženého orla opičího, reforestace a spolupráce s místními komunitami na Filipínách.
(<https://www.philippineeaglefoundation.org/>)

SNOW LEOPARD TRUST

Lepší porozumění ohroženého levharta sněžného a jeho ochrana ve spolupráci s komunitami, které sdílejí jeho přirozené prostředí.
(<https://snowleopard.org/>)

TALARAK

Komplexní ochrana, výzkum a vzdělávání se zaměřením na endemity Visayánských ostrovů na Filipínách.
(www.talarak.org)

THE BULINDI CHIMPANZEE & COMMUNITY PROJECT

Ochrana divokých šimpanzů na nechráněném území v Ugandě ve východní Africe prostřednictvím spolupráce s místními komunitami.
(<https://bulindichimpanzees.org>)

THE FOREST COLLECTIVE

Ochrana a obnova tropických lesů prostřednictvím výzkumu, vzdělávání a osvěty ve Středoafričské republice se zaměřením na problém odlesňování, lov a obchod s volně žijícími živočichy
(<https://www.theforestcollective.org/>)

THE KUKANG RESCUE PROGRAM

Ochrana outloňů, vzdělávání a boj proti nelegálnímu obchodu s divokými zvířaty a práce s místními komunitami na Sumatře.
(www.kukang.org)

IV. EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Následující řádky jsou věnovány přehledu vědecké, publikační, odborné a vzdělávací činnosti zaměstnanců Zoo Liberec za rok 2024.

VĚDECKÉ PUBLIKACE PRACOVNÍKŮ ZOO LIBREC

Rakotoarivelo A. R., Rambuda T., Taron U. H., Stalder G., O'Donoghue P., **Robovský J.**, Hartmann S., Hofreiter M., Moodley Y. (2024): *Complex patterns of gene flow and convergence in the evolutionary history of the spiral-horned antelopes (Tragelaphini)*. Molecular Phylogenetics and Evolution, 198: 108131.
<https://doi.org/10.1016/j.ympev.2024.108131>

Mason, B., Cervena, B., Frias, L., Goossens, B., Hasegawa, H., Keuk, K., ... **Petrželková, K. J.**, MacIntosh, A. J. (2024): *Novel insight into the genetic diversity of strongylid nematodes infecting South-East and East Asian primates*. Parasitology, 151(5), 514–522.

POPULÁRNĚ-NAUČNÉ PUBLIKACE PRACOVNÍKŮ ZOO LIBREC

Kovářová E., Peš T., **Robovský J.** (2024): *Občanská ochrana. Když může pomoci každý*. Vesmír, 103(3): 172–174.

Viček J., Štefka J., **Robovský J.** (2024): *Obnova populací. Víme jak na to?* Vesmír, 103(1): 24–27 a reakce (6): 321.

Abdul Rahman R., Amey T., Ballamu F., Benson S., Braz J., Chea P., Cuon C. T., Dichaves J., Dunbar S., Gearheart G., Glue M., Hamann M., Hemelíková A., Hennicke J., Hien B. T. T., Inoguchi E., Ith S. O., Joseph J., Linn N. N., Long S. L., Lontoh D., Mast R., Lin S. M. N. N., Mortimer J. A., Myint K., Ngan N. L. T., Nishizawa H., Oo M. T., Pakiding F., Pilcher N., Putra K. S., Reischig T., Rog S., Sem S., Srisiri S., Tak C., Tiong R. H. Y., Tiwari M., Trono R., Tum S., Zai M., Zohar K., **Zoubek P.** (2024): *Sea Turtles of Southeast Asia*. SWOT Report.

V. SEZNAM KONFERENCÍ A ODBORNÝCH SEMINÁŘŮ S ÚČASTÍ PRACOVNÍKŮ ZOO LIBEREC

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE

International Sea Turtle Symposium (Pattaya, Thajsko)

Adéla Hemelíková

prezentace: *Which turtle, and where? Community survey and satellite telemetry in Sumatra, Indonesia, to support protection at sea*

EAZA Conservation Forum (Ostrava, ČR)

Adéla Hemelíková, Markéta Ticháčková, Júlia Hanuliaková

poster: *Life4Zoo* (J. Hanuliaková)

workshop: *The design process for conservation breeding facilities* (J. Hanuliaková)

Citizen Science in Conservation and Research Symposium and Workshop (Bayawan, Filipíny)

Adéla Hemelíková, David Nejedlo

EAZA Annual Conference (Lipsko, Německo)

Luboš Melichar, Jan Hanel, Petra Hnidová, Dorota Gremlicová, Jan Robovský, Júlia Hanuliaková

prezentace: *Koordinátor EEP – takin čínský* (L. Melichar)

prezentace: *Koordinátor EEP – zebra bezhřívá* (L. Melichar)

prezentace: *A brief overview of some of the peculiarities of the (golden) takin* (J. Robovský)

poster: *Life4Zoo* (J. Hanuliaková)

EAZA Midyear Meeting Caprinae TAG (Besançon, Francie)

Luboš Melichar, Jan Robovský

prezentace: *Koordinátor EEP – takin čínský* (L. Melichar)

WAZA Annual Conference (Sydney, Austrálie)

David Nejedlo, Júlia Hanuliaková

poster: *Life4Zoo* (J. Hanuliaková)

NÁRODNÍ AKCE (UCSZOO, ČR)

UCSZOO – Setkání Komise pro chov divokých koňovitých (Hodonín) – Luboš Melichar

UCSZOO – Setkání Komise pro chov antilop (Hodonín) Luboš Melichar

UCSZOO – Setkání Komise pro chov žiraf (Hodonín) Luboš Melichar

UCSZOO – Setkání Komise pro chov ovcí a koz (Olomouc) – Luboš Melichar

UCSZOO – Setkání koordinátorů s řediteli zoologických zahrad (Ostrava)

Luboš Melichar – prezentace: *Zpráva o činnosti odborných komisí*

UCSZOO – Setkání Komise pro in situ projekty a Komise ochrany fauny ČR a SR (Hodonín)

Adéla Hemelíková, Markéta Ticháčková, David Nejedlo
prezentace: *Ochrana orlů opičích a spolupráce s Philippine Eagle Foundation na Filipínách* (A. Hemelíková)

UCSZOO – Setkání Komise pro starosvětské primáty (Ostrava)

Petra Bolechová – prezentace: *Stavy a novinky u OWM 2023, vícedruhové expozice*

UCSZOO – Setkání Komise pro výživu (Ústí nad Labem)

Petra Bolechová – prezentace: *Výživa obojživelníků a plazů*

UCSZOO – Setkání Technické komise (Olomouc)

Júlia Hanuliaková – poster: *Life4Zoo*

Zoologické dny (Ostrava)

Markéta Ticháčková

Schůze Slezské ornitologické společnosti (Ostrava)

Markéta Ticháčková – prezentace: *Zajímavosti ze života jeřábů ve světě a ve Slezsku*

Valná hromada UCSZOO (Liberec)

David Nejedlo, Júlia Hanuliaková
prezentace: *Historie, současnost a blízká budoucnost Zoo Liberec* (J. Hanuliaková)

Konference Podíl zoologických zahrad při environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě (Ostrava)

Petra Bolechová – prezentace: *Jak být zodpovědným turistou*

Konference německé pracovní skupiny na ochranu jeřába popelavého „Kranichschutz Deutschland“ (Sögel, Německo)

Markéta Ticháčková

Mezinárodní konference ochrany genofondů (Dvůr Králové nad Labem)

Markéta Ticháčková – prezentace: *Sledování jeřábů popelavých pomocí GPS-GSM vysílačů*

VI. VÝZKUMNÉ PROJEKTY PRACOVNÍKŮ ZOO LIBEREC

Název projektu:

Zvyšování efektivity managementu a ochrany mořských želv na Sumatře (kareta pravá – *Eretmochelys imbricata*, kareta obrovská – *Chelonia mydas*)

Vyzkumníci:

A. Hemelíková, P. Zoubek, T. Ouhel, T. R. Ferasyi, N. Fadli, Awaluddin, W. Sari, Ch. M. Hof, K. Riskas

Instituce:

ČZU Praha, **Zoo Liberec**, Universitas Syiah Kuala Banda Aceh

Název projektu:

Ochrana zebry bezhřívě (*Equus quagga borensis*)

Vyzkumníci:

L. Melichar, J. Robovský

Instituce:

Zoo Liberec, Jihočeská univerzita

Název projektu:

Role bakteriofágů na formování střevní mikrobioty u primátů

Vyzkumníci:

K. J. Petrželková

Instituce:

ÚBO AV ČR, **Zoo Liberec**

VII. JINÉ VÝKONY A AKTIVITY ORGANIZACE

ČLENSTVÍ PRACOVNÍKŮ ZOO LIBEREC V ODBORNÝCH A VĚDECKÝCH SKUPINÁCH

MVDr. David Nejedlo

- Předseda komise MŽP pro zoologické zahrady
- EAZA Technical Assistant Committee

Ing. Luboš Melichar

- Správce plemenných knih EEP: zebra bezhřívá (*Equus quagga borensis*), takin čínský (*Equus quagga borensis*)
- Člen komise EEP: osel somálský (*Equus africanus somaliensis*)
- Člen komise EEP: antilopa koňská (*Hippotragus equinus*)
- Člen komise EEP: nyala nížinná (*Tragelaphus angasii*)
- Člen komise EEP: koza šrouborohá (*Capra falconeri*)
- Člen komise EEP: nahur modrý (*Pseudois nayaaur*)
- Člen komise EEP: urial bucharský (*Ovis vignei bocharensis*)

Ing. Petra Bolechová, Ph.D.

- Koordinátorka UCSZOO: výživa zvířat, starosvětské primáty
- Členka: Species Committee – Nomascus Gibbon EEP
- Členka: Hamadryas Baboon EEP
- Členka: Black Lemur EEP

Ing. Dorota Gremlicová,

- Členka více komisí UCSZOO: malé kočky, velké kočky, ploutvonožci, výživa zvířat, legislativa
- Členka: Species Committee Lion EEP
- Členka: Red Panda EEP
- Členka: Margay EEP
- Research Advisor: Amur Tiger EEP, Sumatran Tiger EEP
- Vice-Chair: Small Mammal TAG (*Hystriocomorpha*)

Ing. Jan Hanel, Ph.D.

- Chair EAZA Raptor TAG
- Vedoucí ESB (European Studbook) pro orla královského (*Aquila heliaca*)
- Člen komise EEP: orel mořský (*Haliaeetus albicilla*)
- Člen komise EEP: amazoňan zelenolící (*Amazona viridigenalis*)
- Člen komise EEP: zoborožec hrubozobý (*Ceratogymna atrata*)

Ing. arch. Júlia Hanuliaková

- WAZA Environmental Sustainability Sub-Committee

Mgr. Adéla Hemelíková

- Asia-Pacific Marine Turtle Genetic Working Group
- International Sea Turtle Society
- Indonesia Sea Turtle Working Group
- Sea Turtle Working Group Aceh

MgA. Barbara Tesařová

- EAZA Conservation Education Committee

Mgr. Klára Judita Petrželková, Ph.D.

- Redakční rady: Gazella, International Journal of Primatology
- Členka: Česká mikrobiomová společnost, International Primatological Society

RNDr. Jan Robovský, Ph.D.

- Species Committee of the Urial EEP
- Redakční rady: časopisy Vesmír, Lynx, Gazella

Ing. Pavel Zoubek

- IUCN SSC: Asian Species Action Partnership
- Asia-Pacific Marine Turtle Genetic Working Group
- International Sea Turtle Society

Mgr. Tomáš Ouhel

- IUCN SSC: Asian Songbird Trade Specialist Group
- Conservation Committee of Asian Society for Innovation and Policy

Mgr. Markéta Ticháčková

- IUCN SSC Crane Specialist Group
- European Crane Working Group (ECWG)
- Koordinátorka barevného značení jeřábů v ČR

STUDENTSKÉ PRÁCE VE SPOLUPRÁCI SE ZOO LIBEREC

BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Maharani S.

Morphometric characteristics of green turtle hatchlings (Chelonia mydas) on Bangkaru Island, Banyak Islands, Aceh Singkil District

– vedoucí práce: Adéla Hemelíková

Svatošová T.

Dynamika vztahů uvnitř samčí skupiny lemurů v průběhu chovatelského roku

– ČZU Praha, vedoucí práce: Petra Bolechová

Bisová B.

Potravní kompetice u primátů

– ČZU Praha, vedoucí práce: Petra Bolechová

Poldauf L.

Strategie trávení u herbivorních hlodavců

– ČZU Praha, vedoucí práce: Petra Bolechová

DIPLOMOVÉ PRÁCE

Mimrová D.

Bakteriofágy primátů a jejich interakce se společenstvem střevních bakterií

– Masarykova univerzita, vedoucí práce: Klára J. Petruželková

Vondráčková L.

Variace potravního chování u lvů v závislosti na technice krmení

– ČZU Praha, vedoucí práce: Petra Bolechová

DOKTORSKÉ VEDENÍ

Mason B.

A wormy world: exploring strongylid infections in wild primates following disease emergence in mountain gorillas

– Masarykova univerzita, vedoucí práce: Klára J. Petruželková

OSTATNÍ STUDENTSKÉ PRÁCE

Kadlečíková E.

Chov levhartů v liberecké zoo

– závěrečná ročníková práce, ZŠ U Školy 222/6, Liberec
– vedoucí práce: Petra Bolechová

Kmínková K.

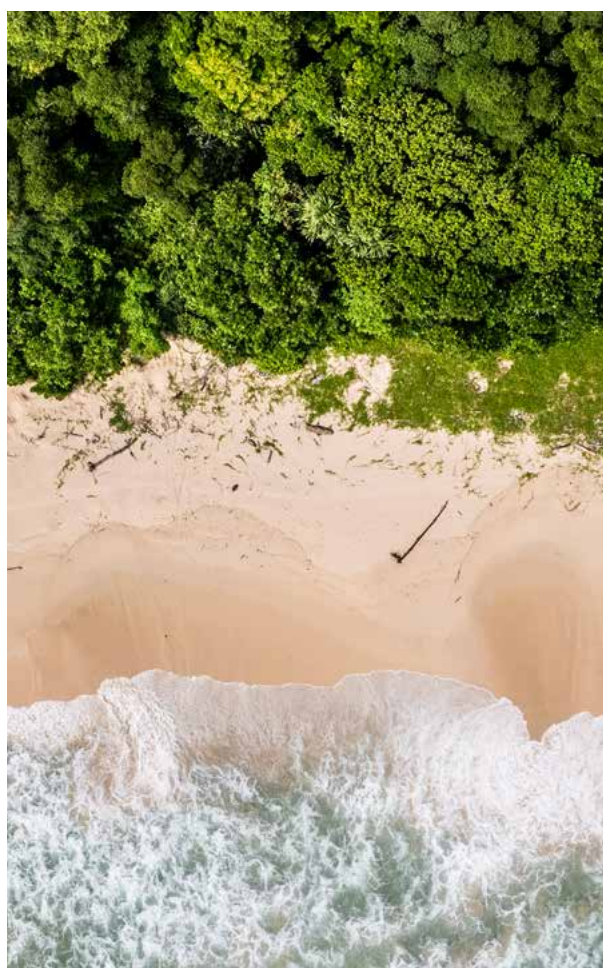
Chov šimpanzů v liberecké zoo

– závěrečná ročníková práce, ZŠ U Školy 222/6, Liberec
– vedoucí práce: Petra Bolechová

Klimszová L.

Hodnocení welfare slonů indických chovaných v zoologických zahradách České republiky

– Vyšší odborná škola PRIGO
– vedoucí práce: Petra Bolechová

VIII. HLAVNÍ MARKETINGOVÉ AKTIVITY

Ing. Marta Dostálová

Vedoucí marketingového oddělení

Rok 2024 byl pro Zoo Liberec výjimečný, zahrada slavila 120. výročí svého založení. Toto jubileum bylo provázeno několika menšími akcemi, výročí se promítlo zejména do inzerce, kdy zoo používala grafický symbol 120. výročí. Symbolickým vyvrcholením oslav bylo **vydání prvního dílu knihy o historii Zoo Liberec**, která mapuje dění před založením zoo až do roku 1945. Publikace o 344 stranách byla k dispozici od 16. prosince na pokladnách zoo a v e-shopu. Druhý díl, zachycující období 1945–2024, bude vydán ke konci roku 2025. Kniha byla ještě koncem roku prezentována novinářům v rámci tiskové konference za účasti autorů.

Rok 2024 byl zároveň třetím rokem, kdy je zřizovatelem zoologické zahrady Liberecký kraj. V tomto období – po dvou letech příprav, plánování a vyhlásování veřejných zakázek – se podařilo zahájit několik klíčových projektů důležitých pro další rozvoj zoo. Tyto aktivity směřují k modernizaci zázemí, chovatelských podmínek, zkvalitnění návštěvnického servisu a posílení ochrannářských programů.

Marketingový tým se v roce 2024 zaměřil zejména na posílení propagace zoo v rámci LK, a to prostřednictvím členství v DMO Jizerské hory a DMO Lužické a Žitavské hory. Členství v těchto organizacích destinačního managementu znamená nové příležitosti, setkání a kontakty, nabídku školení a workshopů i inspirace a možnosti propagace. Přínosem je možnost zprostředkované účasti na veletrzích a akcích s tématem turistického ruchu a turistických destinací nejen v rámci České republiky, ale i v Polsku nebo Německu.

Celková návštěvnost samotné zoo dosáhla 311 802 návštěvníků, z toho bylo 124 083 dětí.

AKCE PRO VEŘEJNOST

V průběhu roku jsme zorganizovali řadu tradičních i nových akcí. K těm každoročně opakovaným s osvědčeným scénářem a náplní patří Den žab, Den Země s Elektrowinem, Den pro zoo s ČRo, Den žiraf, Den pandy červené nebo Den zvířat a den pro partnery a sponzory. V závěru roku to pak byla adventní zoo. V letních měsících se osvědčil koncept pravidelných setkání u konkrétních zvířat, který návštěvníkům umožnil nahlédnout do zákulisí chovu a dozvědět se více o ochrannářských aktivitách Zoo Liberec. Na podzim pak byly – pro další posílení návštěvnosti i zájmu o zoo – vyhlášeny tzv. Happy Monday, celý listopad bylo pondělní vstupné do liberecké zoologické zahrady za poloviční cenu. Tradičně vysokou návštěvnost měla dvoudenní Strašidelná zoo.

PROGRAMY PRO ŠKOLY A MENŠÍ SKUPINY

Velký důraz jsme opět kladli na osvětu, vzdělávání a ochrannářské projekty. Pokračovala úspěšná soutěž ZooRiskuj, která propojuje zábavnou formou znalosti biologie, geografie a ekologie i samotné zoo a jejím

chovatelským programem. Další edukativní programy pro školy a zájmové skupiny přispěly k posílení povědomí o ochraně přírody a roli moderních zoologických zahrad. Byly to zejména zážitkové programy napříč úseky, zootábory s Motýčkovou klikou, komentované prohlídky pro studenty pedagogické fakulty TUL, akce pro zaměstnance společnosti Preciosa, teambuildingy pro několik firem, oslavy narozenin, firemní dobrovolnictví, projektový den se ZŠ Husova apod. Poprvé jsme vyzkoušeli zapojení zoo do nových aktivit – Ledová města nebo Technikiáda. Prostor zoo jsme poskytli aktivitám jako byl orientační běh TUL, Hudební mládež opět organizovala v areálu zoo akci s názvem Duhová bouře

SPOLUPRÁCE A PODPORA

Marketingové oddělení dále zastřešovalo veškerou komunikaci s podporovateli, partnery i sponzory. Dalším rokem probíhala spolupráce s Centrem Babylon, iQLandii, Nadací ČEZ, Nadací Preciosa, OC Nisa a dalšími.

Podařilo se úspěšně rozšířit skupinu dobrovolníků při Zoo Liberec na 22 osob a získat koordinátora jejich činnosti. Tím dostala práce dobrovolníků pravidelnější ráz – od jara do podzimu dobrovolníci pravidelně zajišťovali dílničky a prodej u dobrovolnického stánku, do kterého samostatně vyráběli prodejní sortiment. Kromě toho pomáhali s úklidem, natíráním sponzorských laviček, organizací marketingových akcí pro veřejnost i samostatných aktivit v rámci ochrannářských témat.

ODBORNÁ SPOLUPRÁCE

Významnou akcí, kterou marketing organizačně zastřešoval včetně doprovodného programu, byla listopadová komise Unie českých a slovenských zoologických zahrad, kterou zoo zorganizovala v Hejnicích.

Dále ve spolupráci s vedením zoo, zoology i chovateli vycházel pravidelný newsletter AVÍZOO, probíhala i průběžná komunikace různých témat na sociálních sítích.

Poděkování patří celému marketingovému týmu, zaměstnancům zoo, dobrovolníkům a všem, kteří jakkoliv přispěli k úspěšné návštěvnické sezóně roku 2024.

Přehled vybraných akcí za rok 2024

Únor: V polovině za polovinu, Valentýn v zoo

Březen: Den žab

Duben: Den Země, Den seniorů

Květen: Den pro zoo s ČRo

Červen: Den dětí, Projektový den,

Bez pětky za dvě pětky, Den žiraf, Den bez bariér

Srpen: Narozeniny zoo

Září: Den pro seniory

Říjen: Den zvířat a Den pro partnery zoo, Strašidelná zoo

Listopad: Happy Monday

Prosinec: Adventní prohlídka, Štředý den v zoo (dobrovolné vstupné)

Akce Strašidelná zoo v říjnu 2024 ▲

IX. TECHNICKÉ ODDĚLENÍ

Ing. Radim Špringl

Vedoucí technického oddělení

Technické oddělení Zoo Liberec zajišťuje prostřednictvím svých zaměstnanců a brigádníků následující klíčové činnosti:

- opravy a údržbu (elektrikářské, zámečnické, instalatérské a truhlářské práce),
- úklid areálu a objektů,
- zahradnickou údržbu,
- noční ostrahu,
- provoz parkovišť a veřejných toalet,
- dopravu,
- provoz turistického vláčku.

CELOROČNÍ ČINNOST V JEDNOTLIVÝCH SEKČÍCH TECHNICKÉHO ODDĚLENÍ

Opravy a údržba

Technické oddělení se primárně zaměřuje na údržbu a opravy zařízení v areálu zoo. Mezi hlavní činnosti patří zámečnické, truhlářské a elektrikářské práce. Zajišťuje rovněž koordinaci s externími dodavateli. Vzhledem ke stáří některých budov a expozic každoročně narůstá potřeba oprav. Přehled jednotlivých prací je uveden v tabulkách (viz str. 63 a 64), které rozlišují provozní opravy a investice včetně technického zhodnocení.

Úklid areálu a objektů

Úklid probíhá denně po celý rok. Součástí je péče o veřejné prostory pro návštěvníky (vstupní hala, Zookino, sociální zařízení), šatny pro chovatele a prostory určené k přípravě krmiva.

Zahradnická údržba

Zahradnický tým se stará o údržbu zeleně v celém areálu zoo a v expozicích, a to ve spolupráci se zoologickým oddělením. Cenným přínosem byla až do konce roku 2024 spolupráce s klienty psychiatrického oddělení Krajské nemocnice Liberec v rámci terapie prací.

Běžnou součástí práce jsou i výškové zásahy v porostech s ohledem na bezpečnost návštěvníků:

- havarijní prořezy,
- kácení,
- zmlazování porostů (ve spolupráci s arboristy).

Noční ostraha

Noční ostraha zajišťuje bezpečnost areálu po uzavření zoo. Probíhá ve spolupráci s ostrahou objektu Lidových sadů. Tato služba je zajišťována externí firmou.

Parkoviště a veřejné toalety

Během letní sezóny provozovalo technické oddělení parkoviště na tramvajové točně. V listopadu 2024 však skončila nájemní smlouva s Dopravním podnikem města Liberce a v následujících letech již Zoo Liberec tuto plo-

chu provozovat nebude. Na parkovišti v ulici Fibichova provozujeme veřejné toalety.

Doprava a vozový park

Řidiči zajišťují přepravu materiálu pro opravy, distribuci krmiva, odvoz odpadu, biologických vzorků a hnoje. Součástí dopravy je i provoz služebních vozidel a turistického vláčku.

V roce 2024 prošel vozový park významnou modernizací. Mezi nejdůležitější přírůstky patří nový multifunkční stroj pro sklizeň čerstvé píce, doplněný bubnovou sekačkou. Tato technika umožňuje efektivnější sběr a přispívá ke kvalitnímu krmení pro zvířata.

Školení zaměstnanců

Ve spolupráci se smluvními partnery byly zajištěny všechny potřebné kontroly, revize strojů, budov a zařízení. Zaměstnancům bylo umožněno školení v oblasti BOZP, PO a profesní způsobilosti dle pracovního zařazení.

ZAHÁJENÉ STAVEBNÍ AKCE V ROCE 2024 S DOKONČENÍM V ROCE 2025

Výběh pro osla somálského

Revitalizace výběhu včetně odvodnění, oplocení, bran, přístřešků a zastřešení hnojiště. Součástí je systém protierozních opatření.

Projekt LIFE4ZOO

Systém hospodaření s užitkovou vodou – akumulace, čištění a recirkulace vody pro pavilony slonů, tapírů a nově i žiraf. Uvažuje se o zapojení spodní části zoo do tohoto systému.

PROJEKTY V PŘÍPRAVNÉ FÁZI

Pavilon žiraf – projekt pro stavební řízení na rekonstrukci budovy a rozšíření výběhů.

Pavilon levhartů – projekt rekonstrukce pavilonu s rozšířením venkovních výběhů.

Ing. Aleš Kočí

Vedoucí SEV DIVIZNA Liberec

Středisko ekologické výchovy při Zoo Liberec
Javorová 33
Liberec 1, 460 01

Telefony:

487 377 146 nebo 482 712 982

SEV DIVIZNA Liberec je denní specializované pracoviště na podporu a realizaci environmentální výchovy a v této oblasti poskytuje následující služby:

1. realizuje ekologické výukové programy pro děti z mateřských škol, žáky základních škol a studenty středních škol; výukové programy vedou zkušení a odborně zdatní lektori
- používá interaktivní formy a metody
- preferuje kontakt s přírodou a výchovu prožitkem
- reaguje na aktuální témata
- pomáhá školám v realizaci průřezového tématu RVP – environmentální výchova
2. pořádá odborné semináře, exkurze či dílny pro studenty pedagogických fakult, pedagogické pracovníky, vedoucí dětských kroužků a oddílů, širokou veřejnost atp.
3. realizuje vysokoškolskou výuku environmentální výchovy na Technické univerzitě Liberec
4. realizuje výukové aktivity v areálu Zoo Liberec (výukové programy, komentované prohlídky, quest, hry,...)
5. realizuje osvětové akce pro širokou veřejnost
6. zajišťuje metodickou pomoc koordinátorům EVVO na školách, metodickou pomoc pro zpracovávání ŠVP
7. zpřístupňuje knihovnu publikací k ekologické výchově a půjčuje netradiční výukové pomůcky
8. komunikuje s ostatními organizacemi realizujícími EVVO v regionu i po celé republice
9. spolupracuje s ostatními zoologickými zahradami v oblasti vzdělávacích aktivit (metodika, inspirace, profesní růst...)
10. koordinuje síť škol v Libereckém kraji se zájmem o ekologickou výchovu (M.R.K.E.V., Ekoškola, ŠUŽ)

I. POSLÁNÍ SEV DIVIZNA LIBEREC

SEV DIVIZNA Liberec svými aktivitami prostřednictvím environmentální výchovy podporuje a rozvíjí zodpovědnější chování a úctu lidí ke všemu živému i neživému, tradicím, přírodě, krajině i planetě.

Jaké je naše pojetí environmentální výchovy?

Environmentální výchova vede ke kladnému vztahu k přírodě, k respektování přírodní a kulturní pestrosti a posiluje sounáležitost s celkem. Člověk chápe důsledky svého chování, přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí a jedná dle zásad uvědomělé skromnosti.

II. PRO ŠKOLNÍ KOLEKTIVY – EKOLOGICKÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY A JINÉ VÝUKOVÉ AKTIVITY

SEV DIVIZNA Liberec nabízí mateřským, základním a středním školám širokou nabídku ekologických výukových programů a výukové aktivity v areálu Zoo Liberec. Naše programy se odehrávají nejen v učebně a na zahradě DIVIZNY, ale využíváme i blízký les, zoologickou zahradu nebo při exkurzích i vzdálenější Vesec či Jizerské hory.

Ekologické výukové programy a výukové aktivity mají podobu dvou až tříhodinových bloků či půldenních exkurzí, dotýkají se průřezového tématu Environmentální výchova (v některých případech Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, popřípadě Osobnostní a sociální výchova) a reagují tak na platné RVP.

Pro bližší poznání rozmanitosti druhů jsme v roce 2024 nově nabídli výukový program v zoo Moje potrava je pro mne výhodou určený pro 7. - 8. ročník základních škol. Je zaměřen na potravní specializace a přizpůsobení vybraných druhů zvířat.

Celkem proběhlo 349 výukových programů, kterých se zúčastnilo 6285 dětí, a bylo odučeno 923,5 hodin. Kládeme důraz na kontakt dětí s přírodou a podporujeme učení venku, proto 65 % programů proběhlo v terénu, u jiných proběhla v terénu alespoň jejich část.

Stejně jako v minulých letech i letos využili služeb našeho střediska studenti z Pedagogické fakulty Technické univerzity Liberec. Nabídli jsme jim ukázky našich programů jako inspiraci pro jejich další práci.

• Celoroční ekologické výukové programy pro ZŠ

V roce 2024 jsme nabízeli 4 druhy celoročních programů. V červnu 2024 je úspěšně zakončilo 11 tříd, na

podzim 2024 se na nový školní rok přihlásilo 13 tříd. Od podzimu přibyl do naší nabídky nový program Místo, kde žijí pro 4.–5. tř. ZŠ.

PRO PEDAGOGICKÉ PRACOVNÍKY, STUDENTY PEDAGOGICKÉ FAKULTY A DALŠÍ ZÁJEMCE

V roce 2024 uspořádala SEV DIVIZNA Liberec celkem 13 vzdělávacích akcí pro pedagogické pracovníky, studenty pedagogických fakult, pracovníky školských zařízení a středisek ekologické výchovy, vedoucí zájmových kroužků i další zájemce z řad veřejnosti. Během roku 2024 jsme zorganizovali 2 exkurze, 6 odborných seminářů, 1 tvořivou dílnu, 2 workshopy, 1 setkání škol a 1 setkání pedagogů.

Celkem absolvovalo realizované akce 246 účastníků, z toho bylo 139 pedagogů.

- **Environmentální výchova – Nové cesty**

V říjnu proběhlo tradiční třídní setkání v Sedmihorách, kde mohli pedagogové načerpat inspiraci do výuky i sdílet své zkušenosti. Jedním z letošních témat bylo naplňování očekávaných výstupů nově vznikajícího RVP. V programu se objevila např. badatelská výuka, ukázky vzdělávacích aktivit z různých středisek environmentální výchovy Libereckého kraje a novinky ze SEV DIVIZNA Liberec. Akci navštívilo celkem 46 účastníků.

- **Celostátní program M.R.K.E.V. (Malý rádce kvalitní ekologické výchovy)**

V rámci programu M.R.K.E.V., který na celonárodní úrovni finančně podporuje Ministerstvo životního prostředí, funguje síť škol s hlubším zájmem o rozšíření svých aktivit v environmentální výchově. V Libereckém kraji tento program koordinuje SEV DIVIZNA Liberec a v současné době je do něj zapojeno 650 škol z celé České republiky, z toho 61 škol je z Libereckého kraje.

Zapojené školy mají možnost využít cenné služby, např. pravidelnou rozesílku časopisu pro ekogramotnost Bedrník, zasílání informací a materiálů o environmentální výchově, trvalý přístup do elektronického archivu Bedrníku či aktuální publikace a pomůcky. Školy jsou informovány nejen o akcích v regionu zaměřených na ekologii, ale i

o možnostech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a financování rozvoje ekologické výchovy.

- **Specializační studium pro školní koordinátory EVVO**

V roce 2024 jsme zahájili nový ročník akreditovaného Specializačního studia pro školní koordinátory environmentální výchovy, které si klade za cíl rozšířit znalosti a dovednosti pedagogů v oblasti ekologické výchovy a posílit jejich schopnosti koordinovat environmentální aktivity na školách. Do tohoto ročníku se zapojilo 13 účastníků z různých regionů České republiky.

Studium odstartovalo intenzivním pětidenním blokem ve dnech 7. – 11. září na středisku SEVER v Horním Mar-

šově. Účastníci získali nejen teoretické základy environmentální výchovy, ale také se zapojili do praktických aktivit, včetně terénních programů, diskusí a workshopů zaměřených především na Místně zakotvené učení.

Druhý kurz proběhl od 31. října do 2. listopadu v Oucmanicích, kde se účastníci věnovali hlubšímu porozumění klimatické změny a jejímu začlenění do školní výuky. Specializační studium, které zahrnuje celkem 250 hodin výuky (6 tematických prezenčních bloků a 3 online semináře), pokračuje i v roce 2025.

Kromě dalšího rozvoje kompetencí v environmentální výchově účastníci připravují závěrečné práce, které reflektují jejich zkušenosti a aplikaci získaných dovedností v praxi. Studium se těší pozitivnímu ohlasu díky kombinaci odborného vedení, praktického zaměření a inspirativní atmosféry, kterou společně vytváří partnerský lektorský tým ze středisek ekologické výchovy DIVIZNA, SEVER a PALETA.

VYSOKOŠKOLSKÁ VÝUKA PRO TECHNICKOU UNIVERZITU LIBEREC

SEV DIVIZNA Liberec společně se STŘEVLIKEM p. o. připravila a zrealizovala výuku nového předmětu na Technické univerzitě Liberec. Předmět je zařazen v bakalářském stupni „Učitelství přírodopisu pro druhý stupeň ZŠ“ a v programu „Ochrana přírody“.

Hlavním cílem předmětu je zvýšit kvalitu připravenosti budoucích pedagogů v oblasti environmentální výchovy. Věříme, že zavedení tohoto nového předmětu povede k lepšímu pochopení EVVO nejen budoucími učiteli přírodopisu, ale i pracovníky v ochraně přírody, a tím zabezpečí dostatečně kvalifikované odborníky, kteří se mohou potenciálně stát koordinátory EVVO na základních školách nebo osvětovými pracovníky chráněných území či národních parků.

Předmět proběhl v rozsahu 4 hodin týdně v letním semestru (14 bloků).

Co je náplní předmětu? Především představení environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty jako komplexní, legislativně zakotvené součásti vzdělávacího procesu na základních a středních školách. V rámci předmětu se studenti seznámí s legislativními a kurikulárními dokumenty a specifiky školského systému, veřejné správy, samosprávy i ekocenter. V praktické části předmětu studenti na konkrétních případech pochopí principy a metody vhodné pro environmentální výchovu. Zhlédnou a analyzují krátkodobé a dlouhodobé výukové programy (například Škola pro udržitelný život, Ekoškola, Pochybné suvenýry, Zvířata v ohrožení, Zelený ostrov, Velikonoční ostrov, 7 barev duhy, Les ve škole, Studánky vily Rozárky, Hurvínkovy cesty do přírody, Čtyři království apod.). Na příkladech ekoškol porozumí důležitosti šetrného provozu, principu Fair-trade, významu ekologické stopy a dalších činností šetrných k životnímu prostředí. Studenti si prakticky vyzkouší specifika různých věkových skupin při zadání tvorby učebního celku a na příkladech z praxe si osvojí pestré metody, jak EVVO provádět na ZŠ a SŠ. Dále se dozvědí, jak mohou školy a

pedagogové využívat služby v oblasti EVVO poskytované různými organizacemi (například odborné instituce typu zoo, ekocentra,...).

III. VZDĚLÁVACÍ AKCE PRO PARTNERY

Při vzdělávání pedagogů a dalších zájemců spolupracujeme s našimi partnery, kteří zvou naše lektory do škol, školských zařízení, ekocenter, na konference a další akce zaměřené na vzdělávání.

V roce 2024 jsme byli pozváni na 4 vzdělávací akce a to do Říčan na konferenci Tvořivá hra, kde jsme prezentovali metodiku Ptačí rok a určovací klíče, do Brna na krajskou konferenci Konvička s projektem Živly kolem nás, badatelsky a tvořivě, do Českých Budějovic se seminářem Ptačí rok a na závěr roku jsme prezentovali naši novinku Detektivem v zoo při setkání zoopedagogů ve Vlašimi.

• Ekoškola

Mezinárodní program EKOŠKOLA spojuje na škole environmentální výchovu s praktickými kroky vedoucími k ekologizaci jejího provozu. Možnost zapojení do programu je tradiční součástí nabídky SEV DIVIZNA školám. Při jeho naplňování úzce spolupracujeme s celorepublikovým koordinátorem, vzdělávacím centrem TEREZA v Praze.

Naše středisko tento program v Libereckém kraji koordinuje již osmnáctým rokem. V roce 2024 bylo do projektu zapojeno celkem devět škol. V únoru ZŠ Dubá obhájila certifikát Zelené cesty. V září proběhlo setkání škol zapojených v programu, tentokrát v ZŠ Plavy.

Program EKOŠKOLA je nabízen i mateřským školám. Pomáhá dětem, učitelům a rodičům udělat ze školky příjemnější, demokratičtější a přírodě bližší místo k životu. V Libereckém kraji byly zapojeny dvě mateřské školy.

PROGRAM ŠKOLA PRO UDRŽITELNÝ ŽIVOT

Škola pro udržitelný život (ŠUŽ) je program, který pomáhá školám přispívat ke zlepšování životního prostředí a kvality života ve svém okolí. Žáci zapojených škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Postupně pak realizují navržené změny, čímž podporují udržitelný rozvoj místa a učí se důležitým dovednostem pro život. Zaměřujeme se na téma klimatické změny a udržitelného života v obci.

Program Škola pro udržitelný život je vyhlašovaný střediskem ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, v Libereckém kraji ho koordinuje SEV DIVIZNA Liberec. Nabízíme školám metodickou a konzultační pomoc, metodické materiály a další vzdělávání pedagogů. O aktuálním dění jsou zapojené školy informovány prostřednictvím newsletteru a pravidelné e-mailové rozesílky. Celoroční program v roce 2024 úspěšně zakončila ZŠ Stráž nad Nisou. Žáci 6. třídy se zaměřili na problém kli-

matické změny a podnikli kroky ke zvýšení biodiverzity ve vybraných parcích. Zasadili motýlí keře, rozmístili škvorovníky, ježkovník, ptačí budku a hmyzí domek, zaseli motýlí loučky a připravili obsah infotabule pro návštěvníky parku. Letos si tato třída ze ZŠ Stráž nad Nisou vybrala udržitelnou ŠUŽ. V září do udržitelné ŠUŽ vstoupily také 2 třídy ze ZŠ Vysoké nad Jizerou a do klimatické ŠUŽ ZŠ Aloisina Výšina v Liberci.

PRO ZAMĚSTNANCE

• Příměstské tábory

Jako každý rok, i tentokrát, jsme pořádali týdenní příměstský tábor pro děti a vnoučata zaměstnanců zoo. Jeho letošním tématem byla sklářská historie Jizerských a Lužických hor. Naše cesty tedy letos vedly do soudobých sklářských dílen, na místa skláren dávno zaniklých, do míst, kde se chudí skláři bouřili proti zavádění strojů, i tam, kde korálky přinášely našemu kraji nebývalou prosperitu. Celkem se tábora zúčastnilo 12 dětí. Tábor proběhl hladce a uzavřel svůj běh společnou vernisáží pro rodiče, na které bylo možné vidět unikátní artefakty z celého týdne.

PRO VEŘEJNOST

• Den Země a Den zvířat

Lektoři SEV DIVIZNA Liberec se, jako každoročně, aktivně zapojili v areálu zoo do dubnových oslav Dne Země spojené s oficiálním odstartováním kampaně „30 dnů pro Zemi“ (té se letos zúčastnilo odhadem na 600 účastníků). Naše stanoviště bylo inspirováno kampaní EAZA Vietnamazing upozorňující na problémy přírody ve Vietnamu. V několika aktivitách pro veřejnost jsme tedy představili zejména jeden z vlajkových druhů vietnamské přírody - gibona bělolícího, kterého dlouhodobě chováme v naší zoo.

V říjnu pak, na tradiční oslavy Dne zvířat, které jsou spjaté se svátkem svatého Františka z Assisi – ochránce a patrona všech zvířat, jsme pokračovali v tématu Vietnamazing (kampaň je rozprostřena do let 2024 - 2025).

Odborní lektoři SEV DIVIZNA Liberec také pomohli zajistit na obou akcích pro zájemce z řad návštěvníků speciální komentované prohlídky zoologické zahrady.

• Detektivem v zoo

Ke 120. výročí založení liberecké zoologické zahrady jsme pro návštěvníky připravili samoobslužnou detektivní pátrací hru, která umožňuje zažít trochu jinou prohlídku Zoo Liberec. Účastníci se vydávají na cestu a na jednotlivých zastaveních za pomoci svého důvtipu a s využitím několika pomůcek řeší záhadu, kterou se dozví z úvodního dopisu.

Hra je rozdělena na 2 kategorie obtížnosti dle věku. Žáci prvního a druhého stupně základních škol. Všechny potřebné pomůcky lze zakoupit jako sadu na pokladně zoo. Odtud také cesta začíná. Hru nabízíme i školám, které chtějí navštívit libereckou zoologickou zahradu bez účasti lektora.

IV. FINANČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2024

Některé naše činnosti jsou finančně podporovány:

Libereckým krajem

Státním fondem životního prostředí ČR

Ministerstvem životního prostředí ČR

Evropskou unií

Poděkování patří všem, kteří se podíleli na realizaci našich akcí. Zvláště děkujeme kolegům a dobrovolníkům ze Zoo Liberec za všestrannou pomoc a podporu.

Celkové neinvestiční výdaje/náklady 5 997 742 Kč
Příjmy/výnosy z vlastní činnosti 601 528,12 Kč
Dotace, příspěvky, dary 5 431 198,46 Kč
Příjmy/ výnosy 6 032 726,58 Kč

Ekologické výukové programy - Barevný svět zvířat ▲

Akce pro pedagogy - metodický seminář k revizi RVP ▲

Příměstský tábor pro děti zaměstnanců ▲

Výuka TUL - předmět Environmentální výchova na základních školách ▲

Centrum pro zvířata v nouzi při Zoo Liberec
Ostašovská 570
460 11 Liberec

Tel.: 485 106 412, 602 774 104 (psi a kočky)
728 040 610 (ostatní zvířata)
utulek@zooliberec.cz
archa.zooliberec.cz

I. ÚTULEK

Statutární město Liberec přispělo na provoz útulku částkou 3,7 milionu korun. Hlavní činností útulku je odchyt zvířat na území města Liberce a některých dalších obcí, jejich následná péče a navrácení původním majitelům nebo předání do náhradní péče. V roce 2024 jsme tak poskytli péči 275 psům a 339 kočkám. Oproti předchozímu roku se počet přijatých zvířat zvýšil, především v případě koček, kterých jsme přijali přibližně o čtvrtinu více.

Stejně jako v minulých letech proběhlo i letos několik odběrů týraných či nebezpečných zvířat. Ta v útulku obdržela potřebnou péči a většina z nich již našla nové, milující domovy.

Z přijatých psů se k původním majitelům vrátilo 81,1 %, zatímco u koček to bylo pouze 3,5 %. Tento výrazný rozdíl poukazuje na přetrvávající problém s nečipováním koček, což znemožňuje jejich identifikaci a dohledání majitelů v registrech.

V roce 2024 našlo nový domov 44 psů a 261 koček. Celkem bylo uskutečněno 319 výjezdů, přičemž řada z nich se týkala odstraňování uhynulých zvířat – zejména koček nalezených u silnic, pravděpodobně po srážce s vozidlem.

Pozitivní zprávou je, že se nám opět podařilo snížit úmrtnost přijatých koček, tentokrát na 9,4 %. Od konce minulého roku jsme ve větší míře testovali nově přijaté kočky na onemocnění FIV a FeLV, případně po dohodě s veterinářem také na FIP a panleukopenii. Celkem bylo otestováno 33 jedinců, z nichž 27 mělo negativní výsledky. U ostatních se prokázala FeLV (4 jedinci), FIP (1 jedinec) a panleukopenie (1 jedinec). Předpokládáme, že v období výskytu panleukopenie v útulku onemocnění prodělala většina koček, která byla následně léčena.

V roce 2024 pokračoval kastrovací program koček, v jehož rámci bylo vykastrováno 65 jedinců. Odchyty do sklopců probíhaly zejména v těchto lokalitách:

Alšova: 2 kočky, 1 kocour
Matoušova: 6 koček, 3 kocouři
Valdštejnská: 4 kočky, 2 kocouři
Zeyerova: 1 kočka, 2 kocouři
Mánesova: 3 kocouři
Franklinova: 2 kočky, 1 kocour
Za Domovem: 3 kočky, 4 kocouři
U Prádelny: 1 kočka, 3 kocouři
Ruprechtická: 1 kočka, 2 kocouři
Dalších 9 koček a 4 kocouři byli odchyceni na různých místech po Liberci.
Do odchytů a kastrací se s naší pomocí zapojily i obce Jeřmanice, Hodkovice nad Mohelkou a Šimonovice. Těmto obcím děkujeme za spolupráci při regulaci populace volně žijících koček.

Útulek pro psy a kočky 2024	PSI	KOČKY
ukazatel	počet	počet
celkem přijato za rok 2024	275	339
zůstalo z předchozích let	22	12
nově zaevidovaných	172	339
z Liberce	137	263
z ostatních obcí	35	76
vráceno původnímu majiteli	225	25
osvojeno	44	261
vypuštěno na původní lokalitu	0	20
euthanasie	4	28
úhyn (stáří, nemoc)	0	4
zůstalo do dalšího roku	24	13

	2023	2024
přijatých psů	256	275
přijatých koček	276	339
navráceno majiteli psů	216 (84,4 %)	225 (81,8 %)
navráceno majiteli koček	27 (9,8 %)	12 (3,5 %)
úmrtnost koček	15 u, 20 e (12,7 %)	4 u, 28 e (9,4 %)
výjezdů	340	319

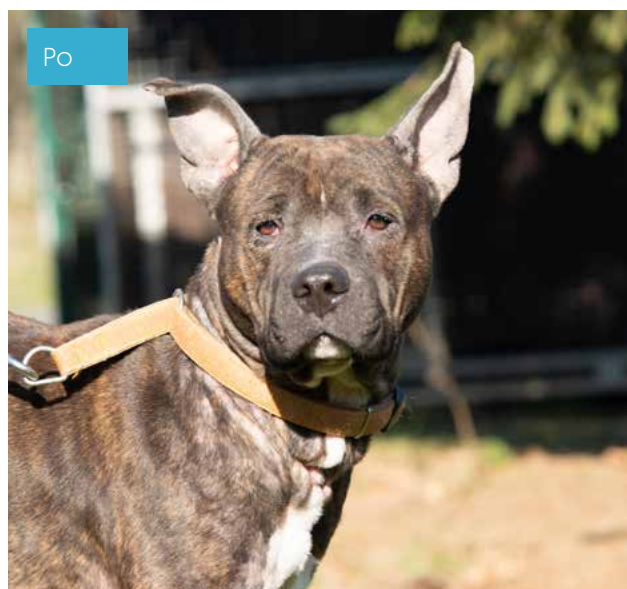
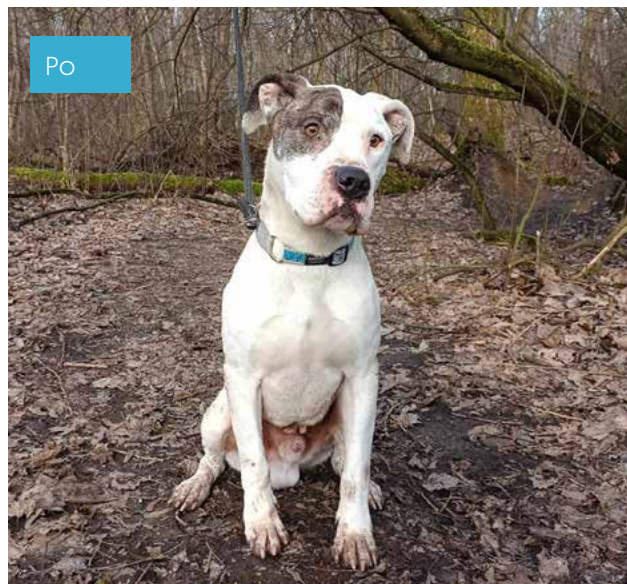
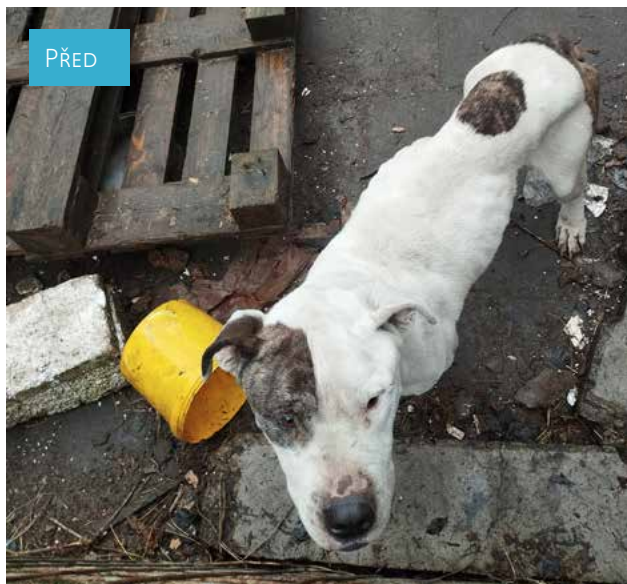
Zvláště potěšující zprávou je úspěšné působení fenky Báry, která nyní pracuje u Celní správy Středočeského kraje. Bára, specializovaná na vyhledávání tabáku a práci ve výškách, již pomohla odhalit nelegální výrobky s daňovým únikem přesahujícím 12,5 milionu korun.

K 1. 1. 2025 vstoupil útulek do nového roku s 24 psy a 13 kočkami. Mezi nimi je i pět psů, kteří jsou nadále součástí správního řízení vedeného od roku 2022 a zatím nemohou být nabídnuti k adopci.

Bára: Fenka Bára pracující u celní správy ►

Vyhladovělý Kim v jeho původní ubikaci těsně před odebráním. ▼

Kim po několikátýdenní péči v útulku ►

Zanedbaný pes Matěj bezprostředně po odebrání soukromému majiteli ▲

Matěj po několikátýdenní léčbě a péči v útulku ▲

II. ZÁCHRANNÁ STANICE PRO HANDICAPOVANÉ VOLNĚ ŽIJÍCÍ ŽIVOČICHY

Celkový počet přijatých zvířat činil 2 868 ks – 2. nejvyšší počet v historii stanice. Nejpočetnějším přijatým druhem byl netopýr hvízdavý (1 647 ks) – jednalo se zejména o netopýry z letních netopýřích invazí. Úspěšnost vypouštění do přírody činila 62 %. Uhynulo nebo muselo být utraceno 29 % zvířat. Do dalšího roku zůstalo ve stanici 36 zvířat, většina bude vypuštěna v roce 2025. Výjezdů k odchytům bylo uskutečněno 565, což je rekord stanice.

NĚKTERÉ ZAJÍMAVÉ PŘÍPADY

Neobvyklé množství přijatých ježků

Kromě tradičních netopýrů se do ARCHY dostalo nejvíce ježků – 228, což je cca o 100 ks více, než bylo běžné v předchozích letech. Způsobeno to bylo zejména lijáky v první půli září, kdy silné deště vyplavily ježkům úkryty v době, kdy v nich byla ještě malá mláďata. V jednu dobu jsme měli v ARŠE najednou 70 ježků, včetně samic s mláďaty.

Ježek s balónovým syndromem

Z ježčích příběhů byla nejzajímavější záchrana dospělého ježka, který trpěl tzv. „balónovým syndromem“. Následkem zranění mu do podkoží pronikal vzduch a při nálezu byl nafouklý jako balón. Ježka jsme několik dní museli vyfukovat silnou dutou jehlou, dostával antibiotika a léky proti bolesti. Ve stanici zůstal do dalšího roku, aby mohl být na jaře vrácen do přírody.

Neobvyklé veterinární zákroky u srnčí zvěře

Řadu zásahů provedly pracovnice ARCHY také u srnčí zvěře – a to přesto, že v mnoha případech předávají řešení případů myslivcům (především tehdy, nelze-li již zvíře zachránit). I tak zasahovaly u 53 srn. ARCHOU vloni prošlo 21 srnčat. Je pozitivní, že žádné z nich se k nám nedostalo jako zbytečně odebrané – vždy se jednalo o srnčata prokazatelně osiřelá nebo zraněná.

Nejzajímavějším příběhem byl zásah na parkovišti před turnovskou nemocnicí, kde se objevila rodící srna. Srna byla již zcela vyčerpaná, mládě viselo napůl z porodních cest. Pracovnice ARCHY, které na zavolání zaměstnankyň nemocnice na místo přijely, zjistily, že srnče je již uhynulé. Přímo na parkovišti s pomocí sestřiček srnu odrodily a převezly ji na veterinární kliniku Růžodol k dalšímu ošetření. Ještě týž den srnu vypustily zpět do přírody.

Mladého srnce našli lidé v noci ležet na silnici po srážce s autem a přivezli ho na veterinární kliniku v Růžodole. Srnec byl jen trochu potlučený a otřesený. Bohužel v důsledku dlouhého ležení mu do rána přestala fungovat střevní peristaltika a zkvasil mu obsah bachoru, což je život ohrožující stav. Byl nadmutý, zcela apatický a nezvedl

se. Veterinářka našťastí problém správně diagnostikovala a rozhodla se zavést srnci sondu a provést výplach žaludku. Zákrok se podařil, srnec se prakticky okamžitě vzpamatoval a mohl být vzápětí vypuštěn do přírody.

Káňata z pokáceného stromu

Tři mláďata káňat lesních k nám přivezli dřevorubci, kteří je našli uprostřed paseky u pokáceného stromu. Neměli možnost hnízdo umístit na náhradní strom. Mláďata jsme podložili našim hnízdicím trvale handicapovaným káňatům a ta je úspěšně odchovala.

REALIZOVANÉ ZÁCHRANNÉ TRANSFERY

Všechny záchranné transfery se týkaly netopýrů hvízdavých. Zasahovali jsme zejména při letních netopýřích invazích do budov, vloni se jednalo o 11 lokalit v Liberci a Jablonci n. N. Nejvíce netopýrů jsme odchytily v zasedací místnosti Policie ČR v Liberci, kde se jich usídlilo 306. Celkem jsme v rámci záchranných transferů přesunuli 1 155 jedinců.

VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY

V roce 2024 jsme uskutečnili 43 komentovaných prohlídek pro školy a organizace. Celkem se jich zúčastnilo 819 osob.

Pod záštitou CCBC (Czech coalition for biodiversity conservation) absolvovala vedoucí stanice 3 přednášky a besedy pro školy k výukovému videu o záchranné stanici – účast na festivalu přírodovědných filmů pro žáky ZŠ „Nechme se překvapovat“ – 2x v Národním muzeu v Praze a 1x v Severočeském muzeu v Liberci (celkem 275 účastníků). Dále jsme se zúčastnili „Dne pro zvířata“, který v libereckém DDM Větrník uspořádal Městský žákovský parlament a jehož výtěžek byl věnován ARŠE (cca 200 návštěvníků).

Provádění výplachu žaludku u srnce ▲

DALŠÍ AKTIVITY

Na základě řešených případů byly podány následující podněty úřadům:

KÚ Liberec	kácení stromů v období hnízdění ptáků ve Vratslavicích
KÚ Liberec	chybějící opatření při zateplování panelového domu v Jablonci (hnízdění rorýsů)
ČEZ	nebezpečné sloupy a úhyny dravců v katastru obce Rádlo
ČEZ	úhyny dravců pod sloupy el. napětí v katastru obce Mírová pod Kozákovem
ČEZ	úhyny labutí po nárazech do drátů el. vedení v katastru obce Mírová pod Kozákovem
Městská policie Liberec	zastřelená liška visící na balkóně panelového domu
ČIŽP	webové stránky nabízející focení s chráněnými zvířaty (Fotokouzlo)

Poděkování za finanční podporu

Ministerstvo životního prostředí
(Program péče o krajinu) –
příspěvek na provoz 708 852 Kč

Statutární město Jablonec n. N. – dar 15 000 Kč

Poděkování

- dobrovolníkovi Tomáši Mařasovi (pomoc ve stanici)
- manželům Zdeňkovi a Daniele Jahodovým – spolupráce při monitorování a odchytu handicapovaných labutí

Srnky v záchranné stanici ▲

VOLNĚ ŽIJÍCÍ

DRUH	POČET	DRUH	POČET
Brhlík lesní	7	Netopýr ušatý	2
Budníček lesní	2	Netopýr večerní	1
Budníček menší	1	Netopýr velký	2
Budníček větší	1	Netopýr vodní	1
Čáp bílý	2	Nutrie říční	2
Čížek lesní	8	Pěnice černohlavá	4
Datel černý	2	Pěnice hnědokřídla	2
Dlask tlustozobý	13	Pěnice pokřovní	3
Drozd cvrčala	1	Pěnkava obecná	9
Drozd kvíčala	23	Pěvuška modrá	1
Drozd zpěvný	13	Pich lesní	6
Havran polní	1	Pich velký	1
holub domácí	48	Poštolka obecná	40
Holub hřivnáč	28	Potáplice malá	1
Hrdlička zahradní	17	Potkan obecný	4
Hýl obecný	9	Puštík obecný	8
Chřástal vodní	1	Rehek domácí	12
Jestřáb lesní	3	Rehek zahradní	4
Jezevec lesní	1	Rorýs obecný	79
Ježek východní	133	Skokan hnědý	1
Ježek západní	95	Skřivan lesní	1
Jířička obecná	31	Skřivan polní	1
Kachna divoká	22	Slavík obecný	1
Kalous pustovka	1	Sluka lesní	1
Káně lesní	23	Sojka obecná	15
Kavka obecná	1	Srnec obecný	53
Konipas bílý	8	Stehlík obecný	5
Konopka obecná	2	Straka obecná	13
Kormorán velký	1	Strakapoud velký	15
Kos černý	93	Sýkora babka	1
Krahujec obecný	4	Sýkora koňadra	28
Králíček obecný	1	Sýkora modřinka	23
Kulíšek nejmenší	1	Špaček obecný	8
Kuna skalní	16	Žuhák obecný	1
Labuť velká	17	Užovka obojková	2
Lasice hranostaj	1	Veverka obecná	20
Lasice kolčava	3	Vlaštovka obecná	16
Ledňáček říční	2	Vlk obecný	1
Lejsek šedý	1	Volavka popelavá	2
Lelek lesní	1	Vrabec domácí	32
Liška obecná	13	Vrabec polní	2
Morčák velký	1	Vrána šedá	2
Moták pochop	1	Výr velký	1
Muflon	1	Zajíc polní	19
Mýval severní	3	Zmije obecná	2
Netopýr hvizdavý	1647	Zvonek zelený	2
Netopýr pestrý	10	Žluva zelená	6
Netopýr rezavý	14	Žluva hajní	1
		CELKEM	2785

DOMÁCÍ DRUHY	
druh	počet
Agama vousatá	4
agapornis růžohrdlý	1
Andulka vlnkovaná	13
Holoubek diamantový	1
holub poštovní	23
Kachna domácí	1
kakariki rudočelý	1
Korela chocholátá	3
Králík domácí	7
Křeček zlatý	2
Morče domácí	11
Papoušek nádherný	1
Páv korunkatý	3
Pískomil mongolský	2
Potkan obecný laboratorní	1
Rozela pestrá	1
Želva nádherná	2
Želva ozdobná	2
Želva vroubená	1
Želva zelenavá	3
CELKEM	83

POČTY ZVÍŘAT PŘIJATÝCH Z ÚZEMÍ OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	
obec	počet ks
Liberec	1 699
Jablonec nad Nisou	680
Turnov	289
Frydlant	88
Tanvald	43
Železný Brod	17
Česká Lípa	10
Nový Bor	8
Mnichovo Hradiště	8
Semily	5
Jilemnice	4
Mladá Boleslav	4
Lysá nad Labem	4
Rumburk	2
Praha	2
Hořice	1
Jičín	1
Mělník	1
Varnsdorf	1
Vrchlabí	1

PŘÍČINY PŘÍJMU ŽIVOČICHŮ			
ukazatel	počet ks		v %
záchranný transfer (nejčastěji netopýří kolonie)	1 155		40,3
zranění (nejčastěji fraktury končetin, pokousání, úrazy dopravou)	498		17,4
odchyt (nejčastěji probuzení hibernanti a proniknutí do budovy - především netopýří)	495		17,3
mláďata (nejčastěji newvyspělá, osiřelá, ze zničených či ohrožených hnízd)	440		15,3
kadávery	113		3,9
vysílení, vyhladovění	92		3,2
ostatní	75		2,6

PŘÍČINY VYŘAZENÍ ŽIVOČICHŮ			
ukazatel	počet ks		v %
vypuštěno	1 774		61,8
úhyn, euthanasie	720		28,6
předáno jinému zařízení	15		0,5
osvojení	40		0,9
vráceno majiteli	9		0,2
kadáver	149		3,5
nepřijat - výjezd (posouzení situace, nezdařený odchyt...)	8		0,2
únik, ztráta	8		0,2
v držení do dalšího roku	36		0,8

Ježčí máma s mláďaty ▲

Ježek Balón ▲

Rentgenový snímek ježka s „balónovým syndromem“ ▲

I. LIDOVÉ SADY

Michal Kadlec

Vedoucí KC Lidové sady

Kulturní a společenské centrum při Zoo Liberec

Lidové sady 425/1, 460 01 Liberec 1

Tel: 482 710 649, 608 014 005

infopult@zooliberec.cz , www.lidovesadyliberec.cz

Kulturní a společenské centrum Lidové sady Liberec je od 1. 1. 2022 jedním ze samostatných středisek Zoo Liberec, příspěvkové organizace Libereckého kraje. Od 1. 7. 2011 do 31. 12. 2021 bylo KSC Lidové sady součástí Zoologické zahrady Liberec, příspěvkové organizace Statutárního města Liberec.

KSC Lidové sady je od března 2024 v rekonstrukci a i první dva měsíce roku 2024 se nesly ve znamení příprav na rekonstrukci a tudíž již v dost utlumeném provozu. Jako alternativa za uzavřené KSC posloužilo nově vybudované pódium 6x4m v Dětském koutku, kde jsme v letních měsících od května do října uspořádali 79 akcí pro 5.404 návštěvníků. Pro hudební kurzy se podařilo zajistit náhradní prostory a tak začal nový školní rok v Purkyňově ulici. V první polovině roku 2024 chodilo, ještě do KKC, 113 žáků a na nové adrese, jsme vzhledem k omezenému počtu učeben přijali 68 žáků. V Dětském koutku jsme přivítali mimo kulturní program 31 191 návštěvníků. Cyklus komorní hudby se nám od září povedlo přestěhovat z Liebiegova paláce do komornějšího prostředí Naivního divadla, kde jsme v prosinci přivítali 920. návštěvníka tohoto cyklu. Celková návštěvnost KSC byla tedy 38 043 návštěvníků.

ROK 2024 – evidovaná účast	akce	návštěvníci
Vlastní pořady a akce	76	5 172
Pořady projektu Lidové sady dětem	3	232
Abonentní cyklus komorní hudby	10	920
Areál Dětského koutku		31 191
Hudební kurzy	0	181
Vyhlídková věž Lidových sadů	0	347
CELKEM	89	38 043

Jak je již zmíněno výše náš zřizovatel, Liberecký kraj, přihlásil kulturní centrum do výběrového řízení o poskytnutí podpory v rámci Výzvy č. 0231/2022 Rozvoj regionálních kulturních a kreativních center (velká kulturní a kreativní centra). Po několika odkladech se povedlo začátkem roku vysoutěžit stavební firmu pro rekonstrukci KKC, kterou se, po odstoupení prvních dvou firem, stala společnost CL-EVANS.

Během rekonstrukce se vynořilo spoustu dalších problémů, které sondy neobjevily a tak nakonec dojde navíc ke kompletní rekonstrukci Experimentálního studia, kanceláří v druhém patře, věžičky nad hlavním vstupem a pravděpodobně i celé střechy LS.

Během roku 2024 se povedlo vysoutěžit i dodavatele audio-vizuální techniky, která zároveň dodává i kompletní infrastrukturu potřebnou k provozování této techniky. Od podzimu se již účastní kontrolních dnů a spolu-vytváří detailní projektovou dokumentaci.

Zaměstnanci z programového oddělení nastoupili do dětského koutku, jako provozní dozor a správci koutku – nemuseli se tak nabírat sezónní pracovníci. Z technického oddělení odešly dvě ze tří uklízeček do úseku zoo, kde byl dlouho podstav a z údržby zůstal jeden, aby prováděl údržbu Dětského koutku a domečku v bývalém amfiteátru, který se stal kanceláří pro celé KSC Lidové sady.

Od zimy se již začínáme školit na nové systémy, ať už se jedná o světelnou techniku, studiovou práci při zpracování zvuku nebo o zpracování videa či LED obrazovky. Odhadovaný počet hodin potřebných k základnímu ovládnutí techniky se bude jistě blížit ke třem stovkám.

ZAJÍMAVÉ AKCE V ROCE 2024

18. 1.	koncert Bratří Ebenů
21. 2.	přednáška Dana Přibáně
5. 5.	koncert Štěpána Raka
22. 5.	koncert Druhé trávy a Roberta Křesťana
13. 6.	koncert Jaroslava Samsona Lenka
16. 7–15. 8	Letní kino – promítání filmů pod širým nebem
24. 8.	Na stojáka
11. 9.	koncert skupiny Vltava
26. 9.	koncert Michala Horáka

65.–66. SEZÓNA KOMORNÍ HUDBY

Je až neuvěřitelné, že se povedlo tuto tradici abonmá komorních koncertů udržet 65 let. Proto jsme se snažili po dobu rekonstrukce najít útočiště pro tento výjimečný subkulturní fenomén. Zahrnuje jeden koncert měsíčně, je cenově výhodnější oproti vstupenkám na jednotlivé koncerty a dalším bonusem je, že předplatitel má své stálé místo k sezení na každý z naplánovaných koncertů. Na začátku roku 2024 jsme v druhé části 65. sezóny (leden - červen 2024) našli azyl v Liebiegově paláci a uskutečnilo se tam celkem 6 koncertů pro 96 předplatitelů. V září 2024 se zahájila 66. sezóna s celkem 10 koncerty v Naivním divadle (což bylo Abonenty přijato s velkým povděkem), z toho 4 koncerty nám padají do roku 2024 a do nové sezóny jsme vstoupili s 81 předplatiteli.

Přehled uskutečněných koncertů komorní hudby:

14. 1.	Vilém Veverka a Filip Hrubý –
Baroque top summits
11. 2.	PRAGUE BASSOON BAND
3. 3.	Zemlisky Quartet
7. 4.	Duo Beautiful Strings
5. 5.	Štěpán Rak
2. 6.	Adam Klánský
8. 9.	Musica dolce vita
13. 10.	mladí umělci a jejich pedagogové
3. 11.	Kaprálová Quartet
8. 12.	Věra Binarová a Vojtech Szabó

PROJEKT LIDOVÉ SADY DĚTEM

Projekt Lidové sady dětem se pro rok 2024 nenabízel, neboť rekonstrukce byla plánována již od ledna 2024. Postupem času se ukázalo, že bude zahájení posunuto a tak jsme stačili uspořádat pouze 3 akce pro 232 dětí.

HUDEBNÍ KURZY

Hudební kurzy v Kulturním centru Lidové sady probíhají již řadu let. V našem centru jsou tyto kurzy jedi-nečné, vzdělávat se zde může široká veřejnost – předškolní děti, žáci základních i středních škol, ale také dospělí. Kurzy pořádáme ve spolupráci s hlavní lektorkou Zuzanou Kubelkovou a dalšími lektory a v roce 2024 byly kurzy vyhlášeny pro nástrojové obory:

1. dechové nástroje vyučují 4 lektoři (sopranová zobcová flétna, altová zobcová flétna, saxofony, klarinet)
2. souborová hra (hra v souboru dechových nástrojů) vyučuje 1 lektor
3. klavír a keyboard vyučuje 5 lektorů
4. kytary vyučují 3 lektoři (akustická kytara, elektrická kytara)
5. Halekárci kroužek pro nejmenší vyučuje 1 lektorka, tento kurz jsme opět otevřeli od října 2022 – lektor-ka se na kurzu věnuje celkovému rozvoji hudebnosti předškolních dětí (3–6 let) a prvňáčků, učí se písničky, básničky, základy hudební nauky, hrají na rytmické nástroje atd. Cílem kurzu je vytvořit a prohloubit u dětí pozitivní vztah k hudbě.

Do května jsme mohli vyučovat v Lidových sadech, kde disponujeme čtyřmi učebnami a výuka probíhá také v Experimentálním studiu. Od září jsme se přesunuli do vily v ulici Purkyňova, kde máme pouze tři učebny a učit můžeme od 13 do 20h od pondělí do čtvrtka. Díky tomu nebylo možné uspokojit poptávku a klesnul počet žáků i počet nabízených hudebních oborů.

Hudební kurzy probíhají ve dvou pololetích – jedno pololetí obsahuje cca 20 lekcí pro žáka, a to v závislosti na prázdninách a státních svátcích.

2. pololetí 2023/2024 (únor–květen) kurzy navštěvovalo 113 žáků

1. pololetí 2024/2025 (září–leden) kurzy navštěvovalo 68 žáků

TANEČNÍ KURZY PRO DOSPĚLÉ

byly z důvodu rekonstrukce přerušeny.

VÝSTAVNÍ ČINNOST

byla z důvodu rekonstrukce přerušena.

VYHLÍDKOVÁ VĚŽ – DOMINANTA LIDOVÝCH SADŮ

Vyhlídková věž se 155 schody je dominantou kulturně-památkového objektu Lidových sadů. Vyhlídková věž byla v roce 2024 otevřena jen do května, než jsme objekt předali stavbě. Od ledna do května ji navštívilo celkem 347 evidovaných návštěvníků.

II. AREÁL DĚTSKÉHO KOUTKU

Provozní doba areálu je vždy plánovaná od poloviny dubna do poloviny října, podle meteorologických podmínek. V roce 2024 byl koutek otevřen 18. dubna a provoz byl ukončen 13. října. 26 a 27. října ještě otevřel své brány pro dvoudenní akci Strašidelný koutek, který je propojený se Strašidelnou zoo.

Tento rok vstoupil Dětský koutek již do své 69. sezóny. Historický vláček z roku 1971 prošel generálkou a v sezóně 2024 převezl téměř 12 tisíc osob. Dále návštěvníci mohli využít vzduchovou trampolínu i všechny tradiční prolézačky, klouzačky a houpačky, které v průběhu jarních dnů prošly revitalizací.

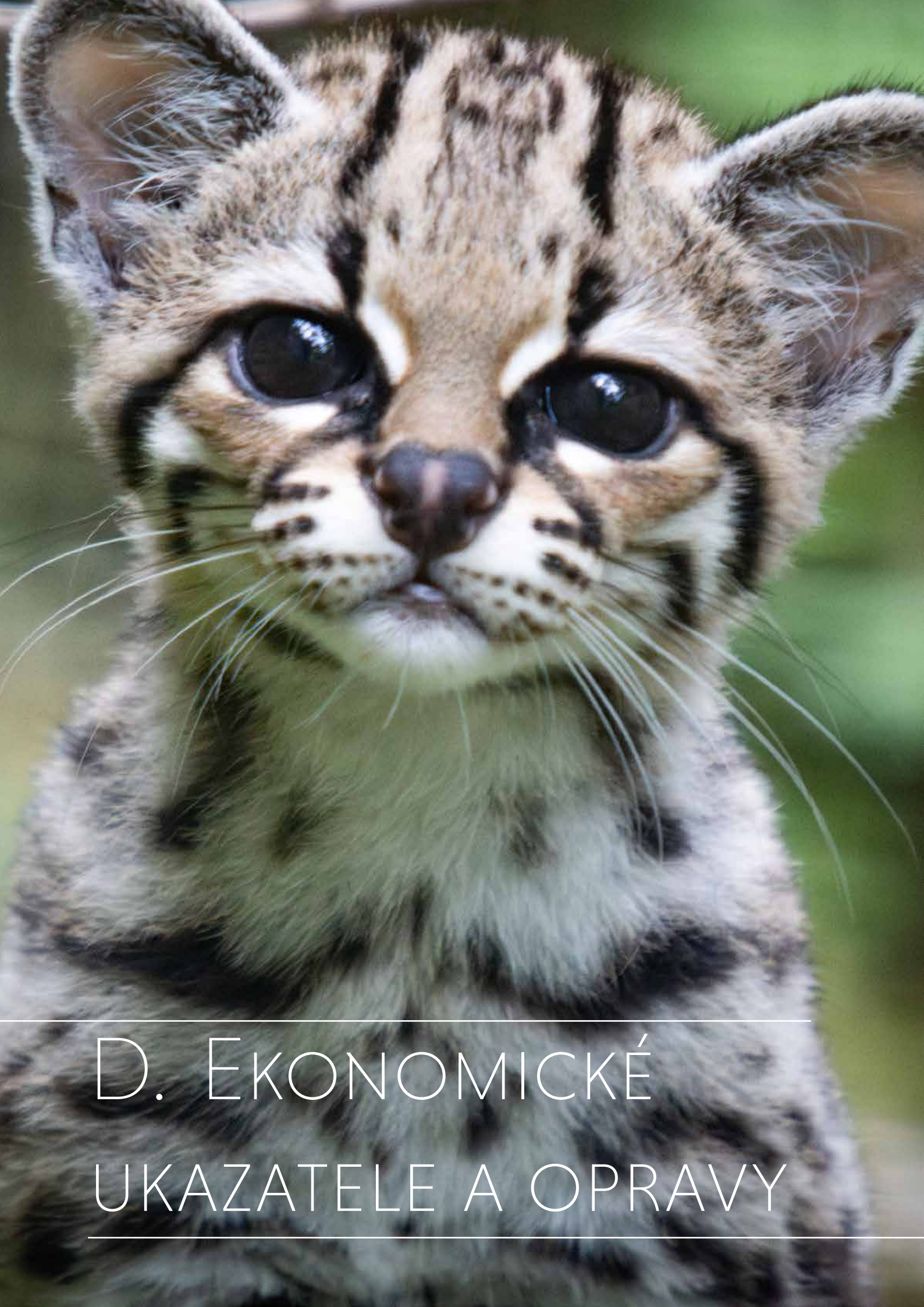
Nově se také koutek stal zázemím pro kulturní akce po dobu rekonstrukce budovy KSC Lidové sady, vyrostlo zde pódium 6x4m na kterém se odehrávají nejen koncerty, divadla, projekce letního kina, ale i pohádky pro nejmenší.

Na konci roku začaly práce na novém bistro, které bude více odpovídat aktuálním gastro trendům a poptávce. Bistro bude sloužit nejen návštěvníkům Dětského koutku, ale i veřejnosti a kolemjdoucím turistům.

AKCE USKUTEČNĚNÉ V AREÁLU DĚTSKÉHO KOUTKU

30. dubna Čarodějnice pro malé i nejmenší děti – areál byl otevřen až do 21:00 hodin

26. a 27. října Strašidelný koutek – po oba tyto dny byl strašidelně nazdobený a osvětlený areál otevřen veřejnosti od 15:00 do 20:00 hodin. Součástí prvního dne byl také lampiónový průvod, který vycházel od Severočeského muzea směrem do Dětského koutku, doprovázený historickou kapelou.

D. EKONOMICKÉ UKAZATELE A OPRAVY

a. ANALÝZA TVORBY VÝNOSŮ

Výkaz zisku a ztráty PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE							
Zoo Liberec, příspěvková organizace Lidové sady 425/1 IČ: 10973583 46001 Liberec							
sestavený k 31. 12. 2024							
Číslo položky		Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
				ÚČETNÍ OBDOBÍ			
				BĚŽNÉ OBDOBÍ		MINULÉ OBDOBÍ	
				Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
B.		VÝNOSY CELKEM		131 315 998,50	29 059 065,55	122 592 430,60	29 988 188,45
I.		Výnosy z činnosti		44 941 248,29	27 790 717,36	45 493 143,60	29 940 181,08
	1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	0,00	0,00	17 000,00	
	2.	Výnosy z prodeje služeb	602	43 059 975,08	19 995 434,56	43 443 499,47	20 991 566,04
	3.	Výnosy z pronájmu	603		792 372,33		2 283 927,49
	4.	Výnosy z prodaného zboží	604	86 300,00	6 341 248,84		5 899 357,35
	12.	Výnosy z prodeje materiálu	644	12 591,00		12 338,00	
	16.	Čerpání fondů	648	638 844,00		1 078 473,14	
	17.	Ostatní výnosy z činnosti	649	1 143 538,21	661 661,63	941 832,99	765 330,20
II.		Finanční výnosy		867 673,10	1 793,61	127 307,89	854,37
	2.	Úroky	662	798 163,30			
	3.	Kurzové zisky	663	69 509,80	1 793,61	127 307,89	854,37
IV.		Výnosy z transferů		85 507 077,11	1 266 554,58	76 971 979,11	47 153,00
	2.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	672	85 507 077,11	1 266 554,58	76 971 979,11	47 153,00
C.		VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
	1.	Výsledek hospodaření před zdaněním		90 489,46	3 295 725,17	-2 683 687,09	2 946 687,09
	2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		-77 124,83	3 024 315,17	-2 683 687,09	2 683 687,09

Rozbor vybraných výnosů 2024:

602 Výnosy z prodeje služeb 63 055 409,64 Kč

63,62 % vlastních výnosů tvoří tržby z prodeje vstupného za celou organizaci 40 116 397,33

28,06 % tržby za stravování ve výši 17 693 493,83

2,13 % tržby za parkovné 1 343 726,24

0,79 % tržby za reklamu 497 443,72

5,40 % ostatní tržby, např. zážitkové programy, semináře, výukové programy SEV DIVIZNA, umístění zvířat ARCHA 3 404 348,52

649 Ostatní výnosy z činnosti 1 805 199,84 Kč

84,54 % ostatní výnosy z činnosti 1 526 094,84

15,46 % pojistná plnění 279 105,00

672 Výnosy z transferů 86 773 631,69 Kč

79,54 % transfery - příspěvek na provoz 69 018 773,36

10,05 % transfery - příspěvek na odpisy 8 722 089,22

7,52 % transfery ostatní poskytovatelé 6 524 583,71

2,89 % transfery investiční - odpisy 2 508 185,40

b. ROZBOR VÝNOSŮ 2024

Zhodnocení výnosů ve srovnání s předchozím rokem			
	Účet	Hlavní činnost 2024	Hlavní činnost 2023
Výnosy z prodeje vlastních výrobků-prodej zvířat	601	0,00	17 000,00
Výnosy z prodeje služeb	602	43 059 975,08	43 443 499,47
Výnosy z prodaného zboží	604	86 300,00	0,00
Výnosy z prodeje materiálu	644	12 591,00	12 338,00
Čerpání fondů	648	638 844,00	1 078 473,14
Ostatní výnosy z činnosti	649	1 143 538,21	941 832,99
Úroky	662	798 163,30	0,00
Kurzové zisky	663	69 509,80	127 307,89

Propad návštěvnosti za všechna střediska v roce 2024 oproti roku 2023 ve výši 58 683 osob byl způsoben převážně ukončením činnosti střediska Kulturní a společenské centrum Lidové sady z důvodu probíhající rekonstrukce Hudebního kulturně kreativního centra Lidové sady.

Účet 602

Výnosy z prodeje tržeb zůstaly téměř na výši roku 2023 z důvodu navýšení cen vstupného.

Účet 648

Rezervní fond byl zapojen ve výši obdržení darů.

Účet 649

Výnos v položce Ostatní výnosy z činnosti v roce 2024 je ovlivněn vyšším pojistným plněním než v roce předchozím.

c. ROZBOR ČERPÁNÍ ROZHODUJÍCÍCH POLOŽEK NÁKLADŮ

Rozbor vybraných nákladů 2024:

501 Spotřeba materiálu 26 068 150,67 Kč

51,93 % celkové spotřeby materiálu tvoří krmiva, steliva 13 536 559,84

25,17 % nákup surovin - služby zákazníkům ve výši 6 561 376,41

12,43 % nákup všeobecného materiálu 3 239 863,11

10,47 % ostatní náklady, např. materiál na opravy, propagaci, léky, drobný majetek, ochranné pomůcky, kanc. potřeby 2 730 351,31

502 Spotřeba energie 11 900 361,39 Kč

35,42 % celkové spotřeby energií tvoří plyn 4 215 278,55

53,52 % elektrická energie 6 368 863,61

10,83 % vodné 1 289 113,15

0,23 % teplo a jiné 27 106,08

511 Opravy a udržování 6 247 523,98 Kč

80,32 % všech oprav činí opravy a údržba nemovitého majetku 5 018 296,29

19,68 % opravy a údržba movitého majetku 1 229 227,69

518 Ostatní služby ve výši 14 654 856,21 Kč

54,33 % služeb tvoří pořady Lidových sadů, hudební kurzy, popl. za aut. práva, pronájmy atd. 7 961 887,32

6,43 % stočné 941 655,67

6,66 % služeb vynaložených na propagaci 975 652,43

7,27 % veterinární služby 1 064 721,70

25,32 % ostatní služby, např. revize, IT služby, doprava, telekomunikace, bankovní poplatky, odpady atd. ve výši 3 710 939,09

521 Mzdové náklady 55 587 969,00 Kč

92,50 % mzdové náklady 51 416 392,00

6,94 % ostatních osobních nákladů 3 858 254,00

0,56 % náhrada mzdy za pracovní neschopnost 313 323,00

524 Zákonné pojištění 17 666 051,00 Kč

73,30 % sociální pojištění 12 949 851,00

26,70 % zdravotní pojištění 4 716 200,00

Výkaz zisku a ztráty příspěvkové organizace						
Zoo Liberec, příspěvková organizace Lidové sady 425/1 IČ: 10973583 46001 Liberec						
sestavený k 31. 12. 2024 (v Kč)						
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ OBDOBÍ		MINULÉ OBDOBÍ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM		131 393 123,33	26 034 750,38	125 276 117,69	27 304 501,36
I.	Náklady z činnosti		131 208 298,17	25 763 340,08	125 255 258,93	27 041 330,50
	Spotřeba materiálu	501	18 648 947,25	7 419 203,42	17 110 610,09	8 256 270,05
	Spotřeba energie	502	10 355 154,68	1 545 206,71	8 574 383,28	1 129 747,72
	Prodané zboží	504	89 003,00	3 165 308,89		2 861 992,81
	Změna stavu zásob vlastní výroby	508			-27 750,00	
	Opravy a udržování	511	4 820 029,90	1 427 494,08	5 089 446,41	773 360,46
	Cestovné	512	1 149 521,24		868 722,38	
	Náklady na reprezentaci	513	108 612,36	4 410,17	124 233,74	
	Ostatní služby	518	13 093 069,31	1 561 786,90	17 557 725,62	1 623 491,82
	Mzdové náklady	521	48 561 660,00	7 026 309,00	44 869 046,00	8 403 504,00
	Zákonné sociální pojištění	524	15 771 230,34	1 894 820,66	14 353 924,07	2 384 942,93
	Jiné sociální pojištění	525	252 623,91	32 071,08	244 367,55	33 103,10
	Zákonné sociální náklady	527	2 105 806,93	297 904,43	2 548 556,48	411 502,24
	Daň silniční	531				
	Daň z nemovitostí	532	1 250,00			
	Jiné daně a poplatky	538	13 319,91		15 277,76	
	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	208,00		1 881,00	
	Jiné pokuty a penále	542	1 000,00			
	Manka a škody	547	35 280,14	76 113,15		
	Tvorba fondů-rozdíl z prodeje dl.majetku	548			-12 644,75	
	Ostatní náklady z činnosti	549	2 383 126,63	9,10	2 115 509,05	28,37
	Odpisy dlouhodobého majetku	551	11 178 730,62	887 695,96	10 340 735,71	886 973,00
	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553			29 669,54	
	Tvorba a zúčtování opravných položek	556				
	Náklady z odepsaných pohledávek	557				
	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	2 639 723,95	425 006,53	1 451 565,00	276 414,00
II.	Finanční náklady		17 210,87	0,30	20 858,76	170,86
	Úroky	562				
	Kurzové ztráty	563	17 210,87	0,30	20 858,76	170,86
V.	Daň z příjmů		167 614,29	271 410,00	0,00	263 000,00
	Daň z příjmů	591	167 614,29	271 410,00		263 000,00

d. ZHODNOCENÍ NÁKLADŮ VE SROVNÁNÍ S PŘEDCHOZÍM ROKEM

Zhodnocení nákladů ve srovnání s předchozím rokem				
	Účet	Hlavní činnost 2024	Hlavní činnost 2023	HČ 2024/2023
Spotřeba materiálu	501	18 648 947,25	17 110 610,09	1 538 337,16
Spotřeba energie	502	10 355 154,68	8 574 383,28	1 780 771,40
Prodané zboží	504	89 003,00	0,00	89 003,00
Změna stavu zásob vlastní výroby	508	0,00	-27 750,00	27 750,00
Opravy a udržování	511	4 820 029,90	5 089 446,41	-269 416,51
Cestovné	512	1 149 521,24	868 722,38	280 798,86
Náklady na reprezentaci	513	108 612,36	124 233,74	-15 621,38
Ostatní služby	518	13 093 069,31	17 557 725,62	-4 464 656,31
Mzdové náklady	521	48 561 660,00	44 869 046,00	3 692 614,00
Zákonné sociální pojištění	524	15 771 230,34	14 353 924,07	1 417 306,27
Jiné sociální pojištění	525	252 623,91	244 367,55	8 256,36
Zákonné sociální náklady	527	2 105 806,93	2 548 556,48	-442 749,55
Daň z nemovitosti	532	1 250,00	0,00	1 250,00
Jiné daně a poplatky	538	13 319,91	15 277,76	-1 957,85
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	208,00	1 881,00	-1 673,00
Jiné pokuty a penále	542	1 000,00	0,00	1 000,00
Manka a škody	547	35 280,14	0,00	35 280,14
Tvorba fondů	548	0,00	-12 644,75	12 644,75
Ostatní náklady z činnosti	549	2 383 126,63	2 115 509,05	267 617,58
Odpisy dlouhodobého majetku	551	11 178 730,62	10 340 735,71	837 994,91
Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553	0,00	29 669,54	-29 669,54
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	2 639 723,95	1 451 565,00	1 188 158,95
Kurzové ztráty	563	17 210,87	20 858,76	-3 647,89
Daň z příjmů	591	167 614,29	0,00	167 614,29
		131 393 123,33	125 276 117,69	6 117 005,64

Účet 501

V roce 2024 došlo k navýšení položek všeobecného materiálu, materiálu na opravy, krmiv, léků, bylo nutné dokoupit ochranné pomůcky pro zaměstnance. Oproti tomu se snížily náklady na propagaci a náklady spojené s nákupem zvířat.

Účet 502

I přes snížení spotřeby el. energie došlo k nárůstu cen o 2 058 tis. Kč. Ve spotřebě plynu byla vykázána úspora 316 tis. Kč.

Účet 511

Většinový podíl na celkové částce oprav v roce 2024 tvořily havarijní opravy.

Účet 512

Náklady na cestovné se odvíjí dle počtu odborných konferencí, které navštěvují zaměstnanci, kteří jsou jako odborníci členové mezinárodních odborných skupin. Část těchto cest je pokryta z externích zdrojů (např. screening p. ředitele v Zoo Schinkent Kazachstán, projekt LIFE4ZOO konference Austrálie atd.)

Účet 521

V důsledku legislativních změn byly navýšeny mzdové náklady oproti roku 2023 v oblasti OON a v 2. čtvrtletí 2024 po schválení zřizovatelem vzhledem k nízkým tarifům došlo k navýšení osobního ohodnocení. Od tohoto navýšení se odvíjí i stav ostatních účtů skupiny 52.

Účet 527

Úspora z důvodu snížení přídelu FKSP ze 2% na 1%.

Účet 549

V roce 2024 vyšší koeficient DPH o 210 tis. Kč.

Účet 551

Po zařazení investic odpisy DHM v roce 2024 vyšší o 129 tis. Kč, dotační o 693 tis. Kč, DNM o 16 tis. Kč.

Účet 558

Nákupy majetku pro zajištění bezproblémového chodu organizace. Nákup terárií pro akci Expozice tropických ještěřů za cca 700 tis. Kč. Na tuto akci jsme obdrželi dary ve výši 600 tis. Kč. Z důvodu velmi zastaralého PC vybavení bylo nutné nakoupit PC techniku, vč. licencí ve výši 353 tis. Kč.

Účet 591

Po přistoupení k Dohodě o poskytování Cash-poolingu fiktivního pro ekonomicky spjatou skupinu byla organizaci stržena srážková daň.

e. PLNĚNÍ SOUSTAVY UKAZATELŮ K ROZPOČTU

Závazné ukazatele		Upravený rozpočet 2024	Stav k 31. 12. 2024	%
1	neinvestiční příspěvek na odpisy dlouhodobého majetku kraje	8 873 000	8 722 089	98,30
2	neinvestiční příspěvek na provoz organizace	72 565 000	69 018 773	95,11
3	limit prostředků na platy / podíl mimotarifních složek platu	49 000 000	48 561 660	99,11
4	použití prostředků rezervního fondu	1 891 247	638 844	33,78
7	limit výdajů na pohoštění	160 000	108 612	67,88
8	počet zaměstnanců organizace	116	107	92,24
11	výsledek hospodaření organizace	0	-77 125	0,00

Odvody do rozpočtu kraje		Upravený rozpočet 2024	Stav k 31. 12. 2024	%
14	odvod z investičního fondu organizace - odpisy nem. Majetku	7 695 693	7 635 377	99,22

Odvod odpisů proběhl ve stanoveném termínu, vratka odpisů nemovitého majetku 60 315,87 Kč, movitého majetku 90 594,91 Kč a nevyužitý provozní příspěvek na energie 3 546 226,64 Kč byly odeslány v únoru 2025.

f. ZHODNOCENÍ ČERPÁNÍ ÚČELOVÝCH PROSTŘEDKŮ A DOTACÍ Z VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ A JEJICH VYPOŘÁDÁNÍ

Čerpání na 672 Výnosy místních vládních institucí - transfery - ostatní poskytovatelé					
Poskytovatel	Označení	Uplatněno z dotace v roce 2024	Termín realizace	Vyúčtováno	Poznámka
SFŽP	Výukové programy ke klimatickým změnám realizovaných v Zoo Liberec	15 800,00	01.09.2022-31.08.2024	ne	Organizace obdrží peněžní prostředky až po vyúčtování dotace. Dotace čerpána částečně.
SFŽP	Ekologické výukové programy v Zoo Liberec	124 100,00	01.09.2022-31.08.2024	ne	Organizace obdrží peněžní prostředky až po vyúčtování dotace. Dotace čerpána částečně.
Evropská výkon. agentura pro klima, - infr. a živ.prost. CINEA	Dotace EU - LIFE4ZOO	236 201,76	01.09.2023-28.02.2027	ne	Převážné čerpání dotace bude v roce 2024.
Ministerstvo životního prostředí	Dotace MŽP-dlouhodobá záloha LIFE4ZOO	411 511,12	01.09.2023-28.02.2027	ne	Čerpáno na provozní náklady spojené s dotací.
TUL	Dotace MŽP-dlouhodobá záloha LIFE4ZOO	1 618 636,58			
Statutární město Liberec	Údolí ohrožené divočiny-rozšíření areálu Zoo a rozvoj areálu stávajícího	1 623 978,25	12.2023-31.12.2028	ne	Provozní dotace, bude čerpáno v 2024-2028
Ministerstvo životního prostředí	Příspěvek Zoo	594 356,00	01.01.2024-31.12.2024	ano	Dotace byla plně vyčerpana.
Statutární město Liberec	Provoz Centra pro zvířata v nouzi	3 700 000,00	01.01.2024-31.12.2024	ano	Dotace byla plně vyčerpana.
		-1 800 000,00	01.01.2024-31.12.2024	ano	Vratka dotace z roku 2023

g. VYHODNOCENÍ DOPLŇKOVÉ ČINNOSTI A MIMOROZPOČTOVÝCH ZDROJŮ

ORGANIZACE PROVOZUJE SE SOUHLASEM ZŘIZOVATELE DOPLŇKOVOU ČINNOST V TĚCHTO OKRUŽÍCH:

a) hostinská činnost

b) prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin

c) výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona:

- vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce
- výroba, rozmnožování, distribuce, prodej, pronájem zvukových a zvukověobrazových záznamů a výroba nenahraných nosičů údajů a záznamů
- zprostředkování obchodu a služeb
- velkoobchod a maloobchod
- ubytovací služby
- pronájem a půjčování movitých věcí
- reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení
- mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, vč. lektorské činnosti
- provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení,
- pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí

d) pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor

Nejvýznamnější položkou v doplňkové činnosti jsou výnosy z prodeje služeb - stravování, prodej upomínkových předmětů, parkovné a výnosy z pronájmu.

Hospodaření doplňkové činnosti skončilo v roce 2024 kladným hospodářským výsledkem 3 024 315,17 Kč.

h. FINANČNÍ FONDY

Fond kulturních a sociálních potřeb	
Počáteční stav fondu	2 564 799,65
Tvorba fondu	517 297,15
Základní přiděl	517 297,15
Ostatní tvorba fondu	
Čerpání fondu	1 424 073,16
Stravování	1 107 000,00
Kultura, tělovýchova a sport	110 073,16
Úhrada příspěvku na penzijní připojištění	207 000,00
Konečný stav fondu	1 658 023,64
Stav peněžních prostředků na bankovním účtu 243100	1 620 959,28
Zůstatek peněžních prostředků po započtení převodů	
*rozdíl tvoří 73 560 Kč příspěvek na stravné a 110 623,56 Kč převod poplatků, tvorba FKSP,příspěvky zaměstnanců	
Rezervní fond	
Počáteční stav fondu	17 526 989,06
Tvorba fondu	2 929 869,51
Zlepšený výsledek hospodaření	
Peněžní dary účelové	2 929 869,51
Čerpání fondu	638 844,00
Úhrada zhoršeného výsledku hospodaření	
Ostatní čerpání	638 844,00
Konečný stav fondu	19 818 014,57
Stav peněžních prostředků na bankovním účtu	19 818 014,57
Fond investic	
Počáteční stav fondu	49 580 910,26
Tvorba fondu	25 990 656,18
Peněž.prostředky ve výši odpisů DNM a DHM	9 558 241,18
Investiční dotace ze st. fondů aj. veř. rozpočtů	15 860 565,00
Peněžní dary a příspěvky od jiných subj.	571 850,00
Čerpání fondu	26 927 955,94
Pořízení a techn. zhodnocení DNM a DHM	19 232 262,94
Odvod do rozpočtu zřizovatele	7 695 693,00
Konečný stav fondu	48 643 610,50
Stav peněžních prostředků na bankovním účtu	51 371 815,17*
* stav Fondu investic k 30.11.2024. Zapojení 12/2024 bude zohledněno v 01/2025.	
Fond odměn	
Počáteční stav fondu	1 247 233,41
Tvorba fondu	0,00
Tvorba fondu	0,00
Čerpání fondu	0,00
Čerpání fondu	0,00
Konečný stav fondu	1 247 233,41
Stav peněžních prostředků na bankovním účtu	1 247 233,41

Na pokrytí fondu rezervního a fondu odměn nemá organizace zřízen samostatný účet.
Fondy jsou pokryty zůstatkem běžných účtů.

i. STAV POHLEDÁVEK A ZÁVAZKŮ

Neuhrazené závazky a pohledávky po lhůtě splatnosti k 31. 12. 2024 vyplývají z neuhrazených dodavatelských a odběratelských faktur, které byly uhrazeny na začátku roku 2025.

Organizace dále eviduje neuhrazené pohledávky po lhůtě splatnosti za péči o zvířata v útulku Archa, na které byly na majitele vystaveny složenky.

Hodnota těchto pohledávek k 31. 12. 2024 činí 24 727 Kč. Za účelem vymožení pohledávek budou dlužníci opět kontaktováni.

j. VÝSLEDKY VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ KONTROLNÍ ČINNOSTI

Vnitřní kontrolní činnost byla prováděna dle Směrnice Nastavení vnitřního řídicího a kontrolního systému. V roce 2024 v organizaci proběhla veřejnosprávní kontrola zřizovatele. Byl zjištěn nedostatek u Fondu kulturních a sociálních služeb, kdy byla účtována tvorba fondu měsíčně, ale prostředky na zálohy na základní příděl převáděny měsíčně nebyly. Tento nedostatek byl neprodleně odstraněn.

k. NÁVRH NA ROZDĚLENÍ ZLEPŠENÉHO HOSPODÁŘSKÉHO VÝSLEDKU

Přehled o hospodářském výsledku	
Ukazatel	Kč
Hospodářský výsledek	
– z hlavní činnosti	-77 124,83
– z jiné činnosti	3 024 315,17
celkem k 31. 12. 2024	2 947 190,34

Rozdělení hospodářského výsledku			
Ukazatel	stav k 31.12.24	Příděl ze zlepšeného HV	Stav po přidělu
Rezervní fond	19 818 014,57	2 387 190,34	22 205 204,91
Fond odměn	1 247 233,41	560 000,00	1 807 233,41
celkem	21 065 247,98	2 947 190,34	24 012 438,32

l. BILANCE MZDOVÝCH NÁKLADŮ ZA ROK 2024 HLAVNÍ I VEDLEJŠÍ ČINNOST

	plán 2024	realita 2024
mzdové náklady, účet 521	55 700 000	55 587 969
počet přepočtených zaměstnanců	132,00	128,35
průměrný plat vč. náhrady za pracovní neschopnost (bez OON)	34 000	33 586

m. OPRAVY A ÚDRŽBA NEMOVITOSTÍ

Opravy prováděnské dodavately		5 018 000 Kč
Materiál na opravy objektů/staveb – pro opravy prováděné v rámci údržby		1 102 000 Kč
Oprava a údržba nemovitostí za rok 2024 činila		6 120 000 Kč
Výčet význačnějších oprav prováděných dodavately pozn. částka zaokrouhlená na tisíce:		
Budova	Popis opravy	částka
Voliéry – dravci	oprava betonové podezdívky, bočních stěn voliér a zastřešení	354 000 Kč
Pavilon slonů	opravy topného systému, zednické práce	116 000 Kč
Hospodářský pavilon	opravy topení a el.rozvodů, vikýře na seno a seníku, bourací práce a opravy protékajících podlah na zimovišti	1 268 000 Kč
Ubikace surikat	oprava střechy drnového domečku a osvětlení	213 000 Kč
Úpravna vody bazénu lachtanů	servisní práce	123 000 Kč
Pavilon opic	oprava omítek a rekonstrukce střechy	434 000 Kč
WC Gibon	opravy rozvodů a rekonstrukce střešního pláště veřejných WC	1 220 000 Kč
Pavilon tropů	oprava filtrace expozice draceny, oprava bazénku, osvětlení a oprava sítě pavilonu	61 000 Kč
Brány a oplocení	servis bran - výměna trafa brány, oprava dvoukřídle brány	80 000 Kč
Komunikace horní	opravy asfaltových výtlučků	426 000 Kč
ARCHA	drobné opravy topné soustavy, elektrických rozvodů, dveří a kotců	29 000 Kč
Dětský koutek	stavební práce a opravy, opravy plotu	38 000 Kč
Zastávka „Dílňa/Marketing/EAZAOFFICE“	oprava topného systému	152 000 Kč
R-klub	oprava svodů a žlabů, oprava vsaku	156 000 Kč

n. REALIZOVANÉ INVESTICE

Popis	cena vč. DPH
Ubikace pro surikaty a želvy, technické zhodnocení objektu.	1 137 038,06
Kontaktní zoo - objekt stáje a oplocení	1 318 314,14
Expozice pro tropické ještěry v budově ZOOEXPO	1 191 818,04
– dofinancování provozními prostředky organizace	704 642,40
– provozní prostředky darem na expozici	-836 000,00
Podium v dětském koutku	212 179,00
Nákladní vozidlo pro zásobování krmné kuchyně – Renault Kango	619 650,00
Nákladní vozidlo pro údržbu areálu – Iveco	1 375 770,00
Sběrač píce s čelní bubnovou sekačkou Zamet	580 800,00
Rekonstrukce výběhu pro psy v areálu útulku	1 197 476,00
Vypracování studie Údolí ohrožené divočiny	2 102 115,00
Neinvestiční náklady právních služeb – studie Údolí ohrožené divočiny	290 470,00

Dále bylo z fondu investic financovány dříve rozpracované projekty	
Trafostanice KKC	125 000,00
PD na rekonstrukci jezera	435 600,00
Bistro ve spodní části zoo	495 637,20
PD protierozní opatření u oslů somálských	486 420,00
PD kořenová čistírna	83 608,67
PD rekonstrukce výběhů pro psy ARCHA	59 000,00

o. OPRAVA A ÚDRŽBA MOVITOSTÍ V ROCE

Opravy vozového parku	706 000 Kč
Opravy ostatního strojního zařízení a movitého majetku	506 000 Kč
Oprava a údržba movitostí za rok 2024 činila	1 212 000 Kč

p. VÝZNAČNÉ OPRAVY VOZOVÉHO PARKU A MOVITÝCH VĚCÍ

Vozidlo/movitost	doplňující popis	částka
Mercedes Atego	servis	89 000 Kč
Mitsubishi Fuso	servis	81 000 Kč
VW transporter	opravy a servis	67 000 Kč
Podvalník	opravy	37 000 Kč
Peugeot Partner	oprava po havárii - řešeno z havarijní pojistky	123 000 Kč
Iseki	servis	40 000 Kč
Vláček v Dětském koutku	generální oprava	121 000 Kč
Renault Traffic	servisní zásah a oprava - pojistná událost	30 000 Kč
Sběrač trávy	oprava sběrače	30 000 Kč
Elektromobil G4 Goupil	servis	35 000 Kč
Kameryový systém	oprava systému	40 000 Kč
Lavice a stoly	opravy a natěračské práce	47 000 Kč

q. SPOTŘEBY ZÁKLADNÍCH DODANÝCH ENERGIÍ A SPOTŘEBA PHM

Technická komodita	počet jednotek	jednotka
Elektrická energie	122	MWh
Plyn	25 959	m³
Spotřeba nafty	7,6	tun
Spotřeba benzínu	3 009,0	litrů
vláček LPG	378	litrů

ZOO
LIBEREC

ARCHA

DIVIZNA

**LIDOVÉ
SADY**

120

120 LET ZOO LIBEREC
... TO TO LETÍ